

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A COMUNEI DOBROVĂȚ DIN JUDEȚUL IASI ÎN ORIZONTUL DE PREVIZIUNE 2015-2020

CUPRINS:

I. INTRODUCERE - 4

- I.1. Dezvoltarea economico-socială locală - principii **4**
- I.2. Elaborarea strategiei de dezvoltare locala – cadrul conceptual **5**

II. CONTEXTUL STRATEGIC AL ELABORĂRII STRATEGIEI DE DEZVOLTARE - 6

II.1. Contextul european de dezvoltare - 6

- II.1.1. Europa 2020 – O strategie europeană pentru creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii - **7**
- II.1.2. Coordonatele cadrului strategic comun 2014-2020 - **11**
- II.1.3. Politica de coeziune a UE 2014-2020- **13**
 - II.1.3.1. Fondul European de Dezvoltare Regională - **14**
 - II.1.3.2. Fondul Social European- **14**
 - II.1.3.3. Fondul de Coeziune - **15**
 - II.1.3.4. Facilitatea “Conectarea Europei” - **16**
 - II.1.3.5. Cooperarea economică teritorială - **16**
- II.1.4. Politica Agricolă Comună (PAC)- **17**
- II.1.5. Cadrul Financiar Multianual 2014-2020 - **19**

II.2. Contextul național de dezvoltare durabilă - 22

- II.2.1. Ansamblul macroeconomic - demersuri la nivel național pentru asigurarea convergenței cu strategia europeană - **22**
- II.2.2. Impactul aderării la Uniunea Europeană asupra finanțelor publice - **28**
- II.2.3. Documente strategice și operaționale privind stabilirea priorităților de dezvoltare a României în perioada 2014-2020- **28**
 - II.2.3.1. Obiectivele naționale asumate în contextual strategiei Europa 2020 -
 - II.2.3.2. Acordul de parteneriat propus pentru Romania pentru perioada de programare 2014-2020 - **31**
 - II.2.3.3. Strategia de dezvoltare rurală a României 2014-2020 - **55**

II.3. Contextul regional de dezvoltare durabila - 66

- Cadrul regional de dezvoltare pentru perioada 2014-2020 la nivelul Regiunii de Nord-Est Moldova - **66**

II.4. Cadrul strategic la nivelul Zonei Metropolitane Iasi - 84

II.5. Contextul de dezvoltare durabila in cadrul GAL “Stefan cel Mare” - 92

II.6. Contextul local de dezvoltare durabila - 114

**III. ABORDAREA STRATEGICA PROPUSA PENTRU ORIZONTUL DE
PREVIZIUNE 2015-2020 - 125**

IV. PORTOFOLIUL DE PROIECTE - 127

I. INTRODUCERE

I.1. Dezvoltarea economico-socială locală- principii

Elaborarea strategiei de dezvoltare locala are ca scop identificarea, analiza si implementarea obiectivelor strategice de dezvoltare a comunicatii locale in domeniile de actiune identificate la nivel local, si integrate in cele la nivel judetean, regional, national si european.

Realizarea obiectivelor strategice, in special in sfera economica au ca rezultat:

- dezvoltarea economica locala;
- cresterea calitatii vietii si a bunastarii sociale.

Dezvoltarea economică locală este procesul prin care administrația locală și/sau comunitatea, bazată pe grupuri, administrează resursele existente și intră într-un nou angajament de parteneriat, fie cu sectorul privat, fie una cu cealaltă, pentru a crea noi locuri de muncă și pentru a stimula activitățile economice într-o zonă economică bine definită. Dezvoltarea care, îndeplinind cerințele generației actuale, facilitează generațiilor viitoare îndeplinirea propriilor opțiuni, definește **dezvoltarea durabilă**. Dezvoltarea durabilă urmărește reconcilierea între două aspirații fundamentale, și anume necesitatea dezvoltării economice și sociale, dar și protecția și îmbunătățirea stării mediului.

In elaborarea strategiei de dezvoltare au fost prelucrate **elementele cu specific local:**

- date economice,
- date privind populatia,
- infrastructura,
- mediul inconjurator,
- amenajarea teritoriului,
- analiza distributiei serviciilor etc.

Strategia a fost elaborata cu **contributia comunitatii**, a angajatilor din institutiile publice locale, agentilor economici, institutiilor si organizatiilor locale, prin intermediul consultarii comunitatii si dezbaterii publice care au reunit comunitatea intr-un exercitiu de democratie participativa si efort colectiv de trasare a propriului viitor.

Din punct de vedere metodologic, strategia are la baza si se fundamenteaza pe

urmatoarele instrumente si proceduri de lucru:

- analiza de continut;
- analiza de date statistice din surse organizate;
- comparatii de date statistice pe scara evolutiva;
- analiza SWOT;
- analiza si interpretarea unor studii, rapoarte, cercetari, strategii si norme locale, judetene, regionale, nationale si europene.

I.2. Elaborarea strategiei de dezvoltare locală – cadrul conceptual

Conceptul de dezvoltare durabilă a comunităților rurale isi are originile la nivel mondial din anul 1992, în cadrul Conferinței de la Rio de Janeiro: 170 de state, printre care și România, au recunoscut în mod unanim și au căzut de acord asupra nevoii urgente de a adopta o strategie globală pentru secolul următor, denumita „AGENDA 21”.

Conform prevederilor stabilite în cadrul Conferinței de la Rio, fiecare autoritate locală are obligația de a elabora propria strategie de dezvoltare durabilă.

Agenda 21 Locală implică necesitatea ca autoritățile locale să lucreze în parteneriat cu toate sectoarele comunității respective, punând accentul pe participarea comunității și pe democrația locală largită, oferind o modalitate de integrare a problemelor sociale, economice și de mediu, care să conducă, în final, la definirea de obiective, strategii, politici și acțiuni la nivel local.

Agenda 21 recunoaște că autoritățile / municipalitățile locale au de jucat un rol crucial în dezvoltarea durabilă, deoarece:

- reprezintă comunitatea locală și lucrează în numele ei;
- au un rol planificator important, deoarece desfășoară, delegă sau influențează

multe din serviciile de care depinde calitatea vieții;

- administrează/posedă părți importante din patrimoniul construit sau natural; pot influența prin educație, sfaturi, informații și exemplul propriu;
- pot cataliza parteneriate cu alte organizații; au un impact mare în calitate de consumatori, achizitori și patroni.

Dezvoltarea durabilă a comunităților are ca scop major eradicarea sărăciei la nivel local, punând accent pe resursele locale, care pot fi structurate în patru categorii:

- capitalul uman: cunoștințe, abilități, capacități, creativitate, strategii de adaptare;
- capitalul fizic: clădiri, drumuri, rețele etc.;
- capitalul natural: sol, aer, apa, flora, fauna etc.;
- capitalul social: structuri de administrare și luare a deciziilor, comunitatea, cultura.

Dezvoltarea rurală poate fi considerată și un demers de dezvoltare teritorială, ea incluzând aspecte economice, social-politice, culturale, ecologice etc., prin stimularea și favorizarea dezvoltării interne, mobilizând, în acest sens, mijloacele umane și financiare care concură la această dezvoltare și asigurând convergența.

II. CONTEXTUL STRATEGIC AL ELABORARII STRATEGIEI DE DEZVOLTARE

II.1. Contextul european de dezvoltare

Europa trece printr-o perioadă de transformare.

Criza a anulat anii de progrese economice și sociale și a pus în evidență deficiențele structurale ale economiei Europene. Între timp, lumea evoluează rapid, iar **provocările pe termen lung (globalizarea, presiunea exercitată asupra resurselor, îmbătrânirea) se intensifică.**

Din cauza crizei, obiectivul de garantare a unei creșteri economice viitoare este mult mai greu de realizat. **Situația încă fragilă a sistemului financiar frânează redresarea, având în vedere dificultățile cu care se confruntă atât întreprinderile, cât și gospodăriile pentru a obține credite, a cheltui și a investi.**

Europa poate reuși dacă acționează în mod colectiv, ca Uniune, trebuind să facă față următoarelor provocări: deficiente structurale (rata medie de creștere a Europei este net inferioară față de principalii parteneri economici, ratele de ocupare a forței de muncă în Europa sunt inferioare cu a altor state ale lumii ca SUA sau Japonia, accelerarea îmbătrânirii populației), intensificării provocărilor globale (economii globale tot mai interconectate, nevoia finanțelor mondiale de măsuri corective, provocări globale legate de climă), trecerea la acțiune pentru evitarea declinului și ieșirea din criză.

II.1.1. Europa 2020 – O strategie europeana pentru crestere inteligenta, durabila si favorabila incluziunii

Incepând cu anul 2008, Uniunea Europeana a fost puternic afectata de criza financiara, transformata rapid într-o criza economica globala cu largi implicatii sociale si care a eclipsat efectele benefice aduse de Strategia Lisabona pentru crestere economica si locuri de munca.

Uniunea a raspuns rapid acestei noi provocari, initial printr-un „Plan European de Redresare Economica“ si, ulterior, prin gândirea unei noi strategii economice mai realiste pentru orizontul anului 2020.

În luna martie 2010, Comisia Europeana a lansat aceasta noua strategie prin comunicarea

„Europa 2020 – O strategie europeana pentru crestere inteligenta, durabila si favorabila incluziunii“, care încorporeaza, în chiar titlul sau, trinomul de prioritati ale strategiei în acest deceniu.

Obiectivele strategiei Europa 2020

Cele 5 obiective principale (concretizate în 8 tinte numerice) propuse pentru atingerea celor 3 prioritati, la nivelul UE, pâna în 2020 sunt:

Ocuparea fortei de munca: rata de ocupare a fortei de munca de 75% in randul populatiei cu varste cuprinse intre 20 si 64 de ani.

Cercetare si dezvoltare: alocarea a 3% din PIB-ul UE pentru cercetare si dezvoltare.

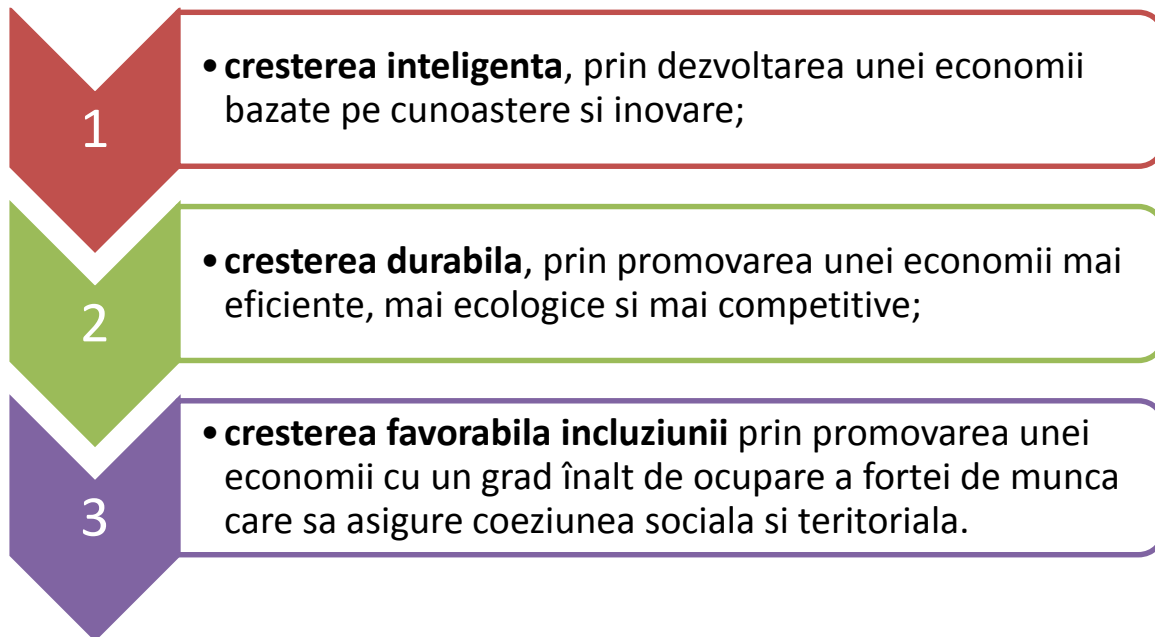
Schimbari climatice si energie: reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de sera (sau chiar cu 30%, in conditii favorabile) fata de nivelurile inregistrate in 1990, cresterea ponderii surselor de energie regenerabile pana la 20%, cresterea cu 20% a eficientei energetice.

Educatie: reducerea abandonului scolar la sub 10%, cresterea la peste 40% a ponderii absolventilor de studii superioare in randul populatiei cu varsta cuprinsa intre 30-34 de ani.

Saracie si excluziune sociala: reducerea cu cel putin 20 de milioane a numarului persoanelor care sufera sau risca sa sufere de pe urma saraciei si a excluziunii sociale.

Prioritati strategice Europa 2020

Cele 3 prioritati ale strategiei Europa 2020 care definesc viziunea UE asupra economiei sociale de piata pentru secolul XXI vizeaza:

Aceste prioritati strategice stabilite la nivelul Uniunii Europene pentru noul orizont de timp, respectiv anul 2020, au la baza 7 initiative emblematice, care au drept scop coordonarea eforturilor tuturor autoritatilor statelor membre, in vederea atingerii obiectivelor strategice la nivel european si national.

Crestere inteligenta înseamnă consolidarea cunoașterii și inovării ca elemente motrice ale viitoarei creșteri. Pentru aceasta este necesara îmbunătățirea calitatii sistemelor de învățământ, întărirea performanței în cercetare, promovarea inovării și transferul de cunoștințe în Uniune, folosirea pe deplin a tehnologiilor informației și comunicațiilor și asigurarea transpunerii ideilor inovatoare în noi produse și servicii care să genereze creștere, locuri de muncă de calitate și care să contribuie la abordarea provocărilor cu care se confruntă societatea europeană și mondială.

Cresterea inteligenta este necesara in vederea recuperarii decalajelor între cresterea economica a UE si cresterea economica a celor doi mari competitori pe piata mondiala respectiv SUA si Japonia.

Crestere durabila inseamna promovarea unei economii mai eficiente din punctul de vedere al utilizarii resurselor, mai ecologice si mai competitive, presupune dezvoltarea de noi procese si tehnologii (inclusiv cele ecologice) care:

- sa accelereze dezvoltarea de retele inteligente, ce folosesc TIC;
- sa exploateze retelele de la scara UE;
- sa consolideze avantajul competitiv al mediului european de afaceri;
- sa constientizeze consumatorii in ceea ce priveste meritele utilizarii eficiente a resurselor;
- sa scada emisia de dioxid de carbon;
- sa previna degradarea mediului, pierderea biodiversitatii, utilizarea nedurabila a resurselor.

Crestere favorabila incluziunii Statele membre trebuie sa-si imbunatateasca sistemele de protectie sociala, de securitate sociala si pensii, precum si politicile de incluziune activa, în conditiile asigurarii sustenabilitatii financiare în scopul cresterii participarii cetatenilor în societate, economie si a extinderii oportunitatilor de angajare prin utilizarea FSE. Cresterea favorabila incluziunii inseamna promovarea unei economii cu o rata ridicata a ocuparii fortei de munca, care sa asigure coeziunea sociala si teritoriala si care presupune:

- asigurarea autonomiei cetatenilor prin rate ridicate ale ocuparii fortei de munca;
- investirea in dezvoltarea competentelor;
- combaterea saraciei;
- modernizarea pietelor muncii si a sistemelor de formare si de protectie sociala;
- consolidarea coeziunii teritoriale prin accesibilizarea beneficiilor cresterii economice in toate regiunile UE inclusiv in cele ultraperiferice;
- asigurarea accesului si oportunitatilor pentru toti cetatenii pe tot parcursul vietii;
- cresterea participarii fortei de munca prin asigurarea de politici de promovare a egalitatii de sanse intre femei si barbati.
- sa isi dezvolte sistemele de securitate sociala si de pensii pentru a asigura un nivel adecvat al ajutorului pentru venit si al accesului la asistenta medicala.

EUROPA 2020: PREZENTARE GENERALĂ

OBIECTIVE PRINCIPALE

Creșterea ratei de ocupare a forței de muncă pentru populația cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani de la 69%, cât este în prezent, la cel puțin 75%.

✓ Atingerea obiectivului de a investi în cercetare și dezvoltare (C-D) 3% din PIB, în special prin asigurarea unor condiții mai favorabile pentru investiții ale sectorului privat în C-D, și stabilirea unui nou indicator pentru inovare.

✓ Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră cu cel puțin 20% față de nivelurile din 1990 sau cu 30% dacă există condiții favorabile în acest sens, creșterea cu 20% a ponderii energiilor regenerabile în consumul nostru final de energie și creșterea cu 20% a eficienței energetice.

✓ Reducerea ratei abandonului școlar timpuriu de la 15%, cât este în prezent, la 10% și creșterea procentului de populație cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani cu studii postuniversitare de la 31% la cel puțin 40%.

✓ Reducerea numărului cetățenilor europeni care trăiesc sub pragul sărăciei cu 25%, astfel încât 20 de milioane de oameni să nu mai trăiască în sărăcie.

CREȘTERE INTELIGENTA	CREȘTERE DURABILA	CREȘTERE FAVORABILA INCLUZIUNII
<p>INOVARE Inițiativa emblematică a Uniunii Europene „O Uniune a inovării”, menită să îmbunătățească condițiile-cadru și accesul la finanțare pentru cercetare și inovare, astfel încât să se consolideze lanțul inovării și să se stimuleze nivelul investițiilor pe întreg teritoriul Uniunii.</p>	<p>CLIMĂ, ENERGIE ȘI MOBILITATE Inițiativa emblematică a Uniunii Europene „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor”, menită să sprijine decuplarea creșterii economice de utilizarea resurselor prin decarbonizarea economiei, sporirea utilizării surselor regenerabile, modernizarea transporturilor și promovarea eficienței energetice.</p>	<p>LOCURI DE MUNCĂ ȘI COMPETENȚE Inițiativa emblematică a Uniunii Europene „O agendă pentru noi competențe și noi locuri de muncă”, menită să modernizeze piețele muncii prin facilitarea mobilității forței de muncă și dezvoltarea competențelor de-a lungul întregii vieți, în vederea creșterii participării forței de muncă și a unei mai mari concordanțe între oferta și cererea de pe piața muncii.</p>
<p>EDUCAȚIE Inițiativa emblematică a Uniunii Europene „Tineretul în mișcare”, menită să sporească performanțele sistemelor educaționale și atractivitatea pe plan</p>	<p>COMPETITIVITATE Inițiativa emblematică a Uniunii Europene „O politică industrială adaptată erei globalizării”, menită să îmbunătățească mediul de afaceri, în special pentru IMM-uri, și să sprijine dezvoltarea unei baze industriale solide</p>	<p>COMBATerea SĂRĂCIEI Inițiativa emblematică a Uniunii Europene „O platformă europeană de combatere a sărăciei”, menită să asigure coeziunea socială și teritorială, astfel încât avantajele creșterii și ale</p>

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE PREVIZIUNE 2015 -2020

internațional a învățământului superior european.	și sustenabile, capabilă să facă față concurenței globale.	creării de locuri de muncă să fie accesibile pe scară largă, iar cei care trebuie să facă față sărăciei și excluziunii sociale să aibă posibilitatea de a avea o viață demnă și de a avea un rol activ în societate.
<p>SOCIETATEA DIGITALĂ Inițiativa emblematică a Uniunii Europene „O agendă digitală pentru Europa”, menită să accelereze dezvoltarea de rețele de internet de mare viteză și să permită gospodăriilor și întreprinderilor să beneficieze pe deplin de avantajele pieții unice digitale.</p>		

II.1.2. COORDONATELE CADRULUI STRATEGIC COMUN 2014-2020

La nivel european, orientarea strategică privind utilizarea fondurilor europene este dată de **Cadrul Strategic Comun (CSC)**, care acoperă cele cinci mari fonduri europene:

CSC prezinta drept scop sporirea coerenței între angajamentele politice asumate în contextual Strategiei Europa 2020 și investițiile de pe teren. El incurajeaza integrarea, definind modalitățile de colaborare între fonduri. El constituie o sursă de orientare strategică, care trebuie tradusă de către statele membre și regiuni în programarea fondurilor aparținând CSC, în contextul necesităților, oportunităților și provocărilor lor specifice.

Astfel, din punct de vedere strategic, proiectele de regulamente prevăd faptul că fondurile CSC vor completa intervențiile naționale, regionale și locale în implementarea Strategiei Uniunii pentru o creștere inteligentă, durabilă și incluzivă (Strategia Europa 2020), luând în considerare contextul specific din fiecare stat membru.

Obiectivele tematice prevazute in Cadrul Strategic Comun (CSC)

Strategia Europa 2020 constituie cadrul politic al Uniunii Europene în actualul deceniu: cele cinci obiective principale ale acesteia definesc poziția pe care UE dorește să o atingă în 2020, iar orientările integrate stabilesc orientările de politică pe termen mediu. În vederea obținerii de rezultate, a fost pusă în aplicare o guvernanta economică mai puternică. Ea traduce prioritățile tematice și obiectivele strategiei Europa 2020 într-un ciclu anual de supraveghere multilateral axată pe rapoartele naționale și pe recomandările specifice pentru fiecare țară.

Pachetul legislativ prezentat de către Comisia Europeană în octombrie 2011, prevede consolidarea procesului de programare strategică prin concentrarea fondurilor europene pe cele 11 obiective tematice (OT), corelate cu prioritățile Strategiei Europa 2020, pentru a maximiza impactul politicii în ceea ce privește **realizarea priorităților europene**, respectiv:

- consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării;
- îmbunătățirea accesului și a utilizării și creșterea calității tehnologiilor informației și comunicațiilor;
- îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului agricol (în cazul FEADR) și a sectorului pescuitului și acvaculturii (pentru FEMP);
- sprijinirea tranziției către o economie cu consum scăzut de dioxid de carbon în toate sectoarele;
- promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii și a gestionării riscurilor;
- protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor;
- promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul

infrastructurilor rețelelor majore;

- promovarea ocupării forței de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă;
- promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei;
- investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții;
- consolidarea capacității instituționale și o administrație publică eficientă.

Obiectivele tematice sunt transpuse în priorități de investiții specifice pentru fiecare fond în parte.

II.1.3. Politica de coeziune a UE 2014-2020

Politica de coeziune – are ca obiectiv reducerea diferenței dintre nivelurile de dezvoltare ale diferitelor regiuni și state membre, pentru a consolida coeziunea economică și socială. Acesta este unul dintre pilonii construcției europene împreună cu piața unică și uniunea monetară – este unica politică a Uniunii Europene care se referă explicit la inegalitățile sociale. În acest mod, politica implică un transfer de resurse între statele membre, prin intermediul bugetului U.E., în scopul sprijinirii creșterii economice și a dezvoltării durabile prin investiții în oameni și în mediul înconjurător. Politica de coeziune este o expresie importantă a solidarității cu regiunile cele mai sărace și mai slab dezvoltate ale UE, dar înseamnă mai mult decât atât. Unul dintre cele mai importante succese înregistrate de UE a fost capacitatea sa de a crește nivelul de trai pentru toți cetățenii săi.

Politica de coeziune trebuie să cuprindă obiectivele de la Lisabona și de la Göteborg și să devină un vector important al realizării acestora prin programele de dezvoltare regională și națională. Acesta este motivul pentru care Comisia Europeană a adoptat în iulie 2004 cadrul legislativ pentru reforma politicii de coeziune pentru perioada 2007 - 2013 pentru ridicarea nivelului competitivității și al creșterii Uniunii Europene largite.

Politica de coeziune rămâne o componentă esențială a cadrului financiar multianual al UE pentru perioada 2014-2020.

II.1.3.1. Fondul European de Dezvoltare Regionala

Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) urmărește consolidarea coeziunii economice, sociale și teritoriale în cadrul Uniunii Europene prin corectarea dezechilibrelor existente între regiunile acesteia.

FEDR sprijină dezvoltarea regională și locală pentru a contribui la toate obiectivele tematice, prin stabilirea unor priorități detaliate în vederea unui mai mare accent pus pe:

- cercetare și dezvoltare, precum și inovare;
- îmbunătățirea accesului la informații și a calității acestora, precum și la tehnologiile comunicațiilor;
- schimbările climatice și trecerea la o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon;
- sprijinul comercial acordat IMM-urilor;
- serviciile de interes economic general;
- infrastructurile de telecomunicații, energie și transport;
- consolidarea capacității instituționale și o administrație publică eficientă;
- infrastructurile de sănătate, educație și sociale; și
- dezvoltarea urbană durabilă.

II.1.3.2. Fondul Social European

În timp ce contribuie la coeziunea economică, socială și teritorială, Fondul social european (FSE) reprezintă principalul instrument al Uniunii Europene destinat investiții în oameni. Acesta conferă cetățenilor europeni oportunități mai mari de angajare, promovează o educație mai bună și îmbunătățește situația persoanelor celor mai vulnerabile care se confruntă cu riscul de sărăcie.

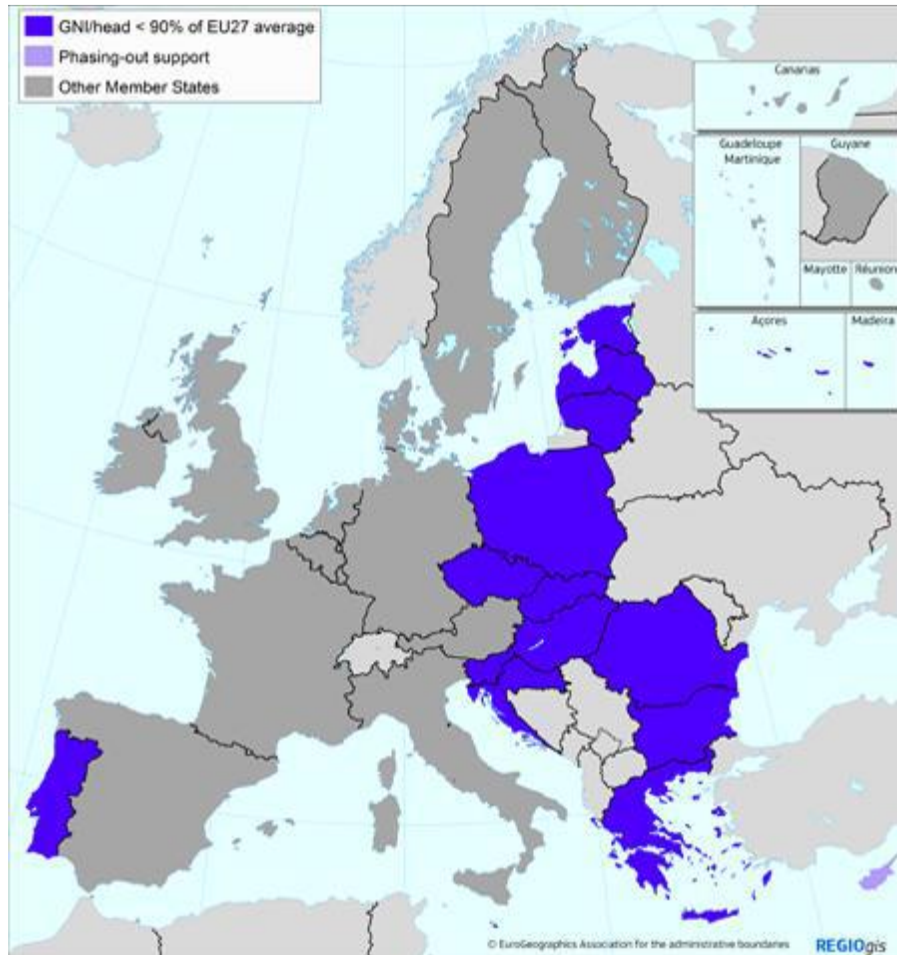
Regulamentul propune ca FSE să vizeze patru obiective tematice în întreaga Uniune:

- promovarea ocupării forței de muncă și sprijinirea mobilității lucrătorilor;
- promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei;
- efectuarea de investiții în domeniul educației, al formării competențelor și al învățării pe tot parcursul vieții;
- consolidarea capacității instituționale și a eficienței administrației publice.

II.1.3.3. Fondul de Coeziune

Fondul de coeziune sprijină statele membre al căror venit național brut (VNB) pe cap de locuitor este mai mic de 90 % din media UE-27 pentru realizarea de investiții în rețelele de transport TENT și în domeniul mediului.

Eligibilitate politica de coeziune 2014 – 2020:

În domeniul mediului, Fondul de coeziune va sprijini investițiile în adaptarea la schimbările climatice și prevenirea riscurilor, investițiile în sectoarele apei și deșeurilor, precum și în mediul urban. În conformitate cu propunerile Comisiei privind cadrul financiar multianual, investițiile în energie sunt, de asemenea, eligibile pentru a beneficia de contribuție, cu condiția ca acestea să aibă efecte pozitive asupra mediului. Prin urmare, investițiile în eficiența energetică și energia regenerabilă sunt, de asemenea,

sprijinite. În domeniul transporturilor, Fondul de coeziune va contribui la investițiile în rețeaua transeuropeană de transport, precum și la cele în sisteme de transport cu emisii reduse de dioxid de carbon și în transportul urban.

II.1.3.4. Facilitatea “Conectarea Europei”

Comisia a propus crearea Facilității „Conectarea Europei” pentru a accelera dezvoltarea infrastructurii moderne și de înaltă performanță de care UE are nevoie, și care să lege Europa în special în domeniul transporturilor, energiei și tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC).

Facilitatea „Conectarea Europei” va contribui în mod esențial la asigurarea securității energetice, garantând accesul paneuropean la diferite surse și la diferiți furnizori, atât în interiorul, cât și în afara Uniunii. Această facilitate va contribui, de asemenea, la punerea în aplicare a noului concept de coeziune teritorială, introdus prin Tratatul de la Lisabona.

Totodată, disponibilitatea la nivel european a rețelelor TIC de mare viteză și serviciile TIC paneuropene vor înlătura, de asemenea, fragmentarea pieței unice și vor oferi asistență IMM-urilor în căutarea unor oportunități de creștere în afara pieței lor de origine.

Facilitatea „Conectarea Europei” va fi gestionată la nivel central și va fi finanțată dintr-un buget special și prin intermediul unor sume alocate strict pentru transport în cadrul Fondului de coeziune.

II.1.3.5. Cooperarea economică teritorială

Cooperarea economică teritorială reprezintă un obiectiv al politicii de coeziune și oferă un cadru pentru schimburile de experiență între actorii de la nivel național, regional și local din diferite state membre, precum și o acțiune comună în vederea găsirii unor soluții comune la probleme comune.

Aceasta este cu atât mai importantă având în vedere că provocările cu care se confruntă statele membre și regiunile depășesc tot mai mult frontierele naționale/regionale și necesită acțiuni comune și de cooperare la nivelul teritorial adecvat. Prin urmare, cooperarea teritorială europeană poate avea, de asemenea, o contribuție la stimularea noului obiectiv de coeziune teritorială al Tratatului de la Lisabona.

II.1.4. Politica Agricola Comuna (PAC)

Lansată în 1962, politica agricolă comună (PAC), ca un parteneriat între agricultură și societate, între Europa și agricultorii săi, aceasta acordă agriculturilor asistență financiară pentru a se asigura că aceștia continuă să lucreze pământul și să creeze locuri de muncă suplimentare prin reamenajarea satelor, protejarea peisajului sau proiecte privind patrimoniul cultural și multe alte sarcini asociate în mod direct sau indirect cu agricultura și economia rurală.

Obiectivele sale principale sunt:

- consolidarea productivității agriculturii, pentru a le garanta consumatorilor o ofertă de alimente stabilă și accesibilă;

- asigurarea unui nivel de trai echitabil pentru agricultorii europeni.

Cinzeci de ani mai târziu, UE trebuie să facă față unor noi provocări:

- securitatea alimentelor: la nivel mondial, producția de alimente va trebui să se dubleze pentru a putea hrăni populația lumii, care se estimează că va fi de 9 miliarde în 2050;

- schimbările climatice și gestionarea durabilă a resurselor naturale;

- susținerea zonelor rurale din întreaga UE și menținerea vitalității economiei rurale.

PAC este o politică adoptată de toate statele membre ale Uniunii Europene. Ea este gestionată și finanțată la nivel european din resursele bugetului anual al UE.

Contextul actual

Agricultura și pădurile acoperă vasta majoritate a teritoriului UE și au un rol-cheie în ceea ce privește sănătatea economiilor rurale și peisajul rural. Agricultorii îndeplinesc numeroase funcții, de la producția de produse agricole alimentare și nealimentare la gestionarea peisajului rural, conservarea mediului natural și turism.

Agricultura este principala activitate economică în majoritatea zonelor rurale din UE. Cu toate acestea, mulți agricultori practică activități suplimentare precum prelucrarea produselor agricole și cazare pentru turiști. **Diversificarea economiei rurale este o sursă de vitalitate pe care UE o sprijină și o încurajează prin programele sale de dezvoltare rurală.**

Aproximativ jumătate din populația UE locuiește în zone rurale. Fără agricultură, ar exista puține elemente care să păstreze vitalitatea și unitatea multor comunități rurale. Dacă ar dispărea agricultura, în multe zone terenul ar fi abandonat. Aceasta contribuie la prevenirea depopulării rurale, cauzată de oportunitățile limitate de ocupare a forței de muncă și de rata crescută a șomajului. Serviciile publice – precum școlile și facilitățile medicale – sunt menținute și îmbunătățite, oferind oamenilor un bun motiv pentru a rămâne în zonele rurale și a-și crește copiii aici.

Politica agricolă comună (PAC) este una dintre puținele politici comune cu adevărat europene. Ea este concepută pentru a oferi o activitate agricolă sustenabilă în Europa, prin îmbunătățirea competitivității sale, prin asigurarea unei aprovizionări corespunzătoare și sigure cu produse alimentare, prin conservarea mediului înconjurător și a spațiului rural, oferind totodată un standard de viață echitabil pentru comunitatea agricolă. Ca atare, aceasta înlocuiește cele 27 de politici agricole naționale diferite și reprezintă economii pentru bugetele naționale, datorită faptului că sprijinul direct acordat agricultorilor este furnizat prin intermediul bugetului UE fără a fi nevoie de cofinanțare națională.

În prezent, agricultura europeană trebuie să facă față mai multor provocări. În ultimii ani, prețurile agricole au crescut cu 50 %, dar prețurile energiei și ale îngrășămintelor au crescut cu 200 % și, respectiv, 150 %. Rezultatul a fost o scădere dramatică și pe termen lung a veniturilor agricole. Sectorul trebuie, de asemenea, să facă față provocărilor reprezentate de schimbările climatice și de degradarea mediului, precum și preocupărilor presante legate de securitatea alimentară, echilibrul teritorial și urmărirea obiectivelor de creștere durabilă.

Confruntată cu aceste provocări, PAC a evoluat semnificativ în ultimii ani. Reforma viitoare va continua acest proces și se va concretiza în formularea unei politici mai moderne și mai ecologice, în măsură să contribuie activ la îndeplinirea obiectivelor Strategiei Europa 2020 prin stimularea potențialului economic în zonele rurale, prin dezvoltarea de piețe și locuri de muncă locale, prin acompanierea procesului de restructurare din agricultură și prin ajutorul pentru venit acordat agricultorilor, astfel încât să se mențină un sector agricol durabil în toată Europa.

PAC reformată va promova o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii prin promovarea utilizării eficiente a resurselor pentru a menține baza de producție pentru produsele alimentare, hrana pentru animale și energiile regenerabile în întreaga UE; prin stimularea acțiunilor de atenuare a schimbărilor climatice și de adaptare la acestea, în vederea protejării ecosistemelor și a combaterii pierderii biodiversității; și prin susținerea diversificării activităților economice în zonele rurale pentru a promova o dezvoltare teritorială echilibrată în întreaga Europă.

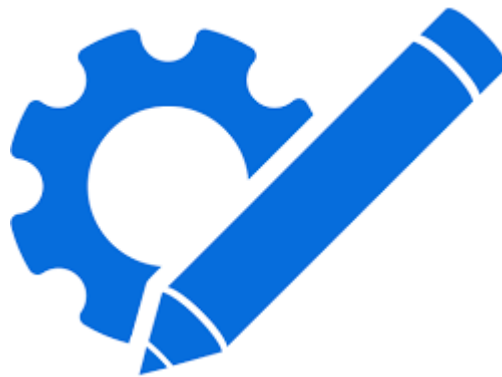
Astfel, modificările PAC sunt concepute astfel să conducă la un sistem mai just și mai echitabil de sprijin în întreaga UE, prin corelarea agriculturii cu politica de mediu în gestionarea durabilă a mediului rural și prin asigurarea faptului că agricultura continuă să contribuie la o economie rurală dinamică.

II.1.5. Cadrul Financiar Multianual 2014-2020

Cadrul financiar multianual nu reprezintă bugetul UE pentru o perioadă de șapte ani, ci un mecanism menit să asigure previzibilitatea cheltuielilor UE și, în același timp, respectarea unei discipline bugetare stricte.

CFM definește sumele maxime („plafoanele”) pentru fiecare domeniu de cheltuieli majore din bugetul Uniunii. În acest context, în fiecare an, Parlamentul European și Consiliul, care reprezintă „autoritatea bugetară” a Uniunii, trebuie să stabilească de comun acord bugetul pentru anul următor. În realitate, bugetul anual adoptat se situează întotdeauna sub plafonul global al CFM.

Bugetul UE transpune „politica în cifre”. Ca atare, finanțarea trebuie să reflecte cadrul de reglementare existent și prioritățile politice în domeniile relevante. Finanțarea trebuie să permit obținerea rezultatelor scontate – autoritățile publice nu au un „drept” de a primi fonduri pentru a le cheltui cum doresc, ci primesc finanțare din partea UE pentru a le ajuta să realizeze obiectivele UE stabilite de comun acord. Prin urmare, programele și instrumentele incluse în prezenta propunere de CFM au fost reorientate pentru a garanta că rezultatele și impactul acestora vor impulsiona principalele priorități politice ale UE.

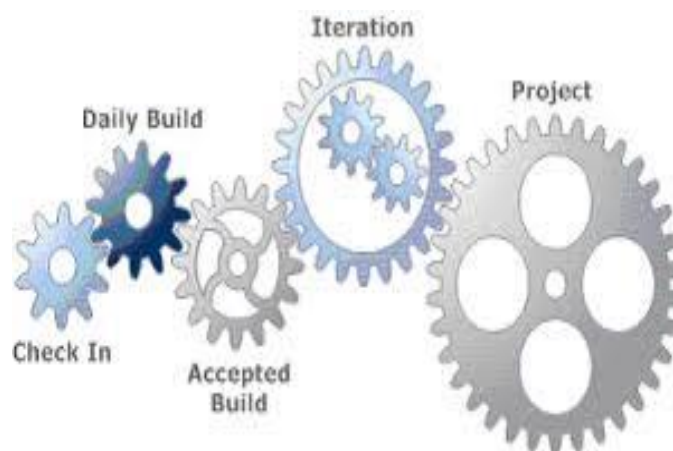

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE PREVIZIUNE 2015 -2020

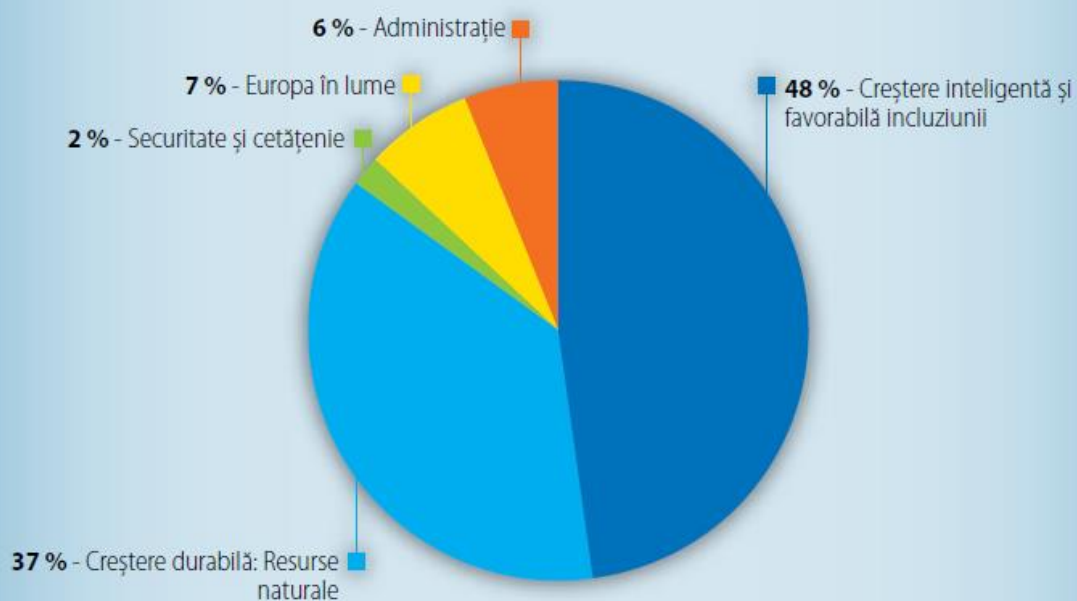
Cadrul financiar multianual 2014 - 2020

(in milioane EUR - prețurile din 2011)

CREDITE DE ANGAJAMENT	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Total 2014 -2020
1. Creștere inteligentă și favorabilă incluziunii	64 769	67 015	68 853	70 745	72 316	74 386	76 679	494 763
din care: Coeziune economică, socială și teritorială	50 464	51 897	53 177	54 307	55 423	56 474	57 501	379 243
2. Creștere durabilă: Resurse naturale	57 845	57 005	56 190	55 357	54 357	53 371	52 348	386 472
din care: Cheltuieli de piață și plăți directe	42 363	41 756	41 178	40 582	39 810	39 052	38 309	283 051
3. Securitate și cetățenie	2 620	2 601	2 640	2 679	2 718	2 757	2 794	18 809
4. Europa în lume	9 400	9 645	9 845	9 960	10 150	10 380	10 620	70 000
5. Administrație	8 622	8 755	8 872	9 019	9 149	9 301	9 447	63 165
din care: Cheltuieli administrative ale instituțiilor	7 047	7 115	7 184	7 267	7 364	7 461	7 561	51 000
6. Compensații	27	0	0	0	0	0	0	27
TOTAL CREDITE DE ANGAJAMENT	143 282	145 021	146 400	147 759	148 690	150 195	151 888	1 033 235
ca procentaj din VNB	1,10 %	1,09 %	1,08 %	1,08 %	1,07 %	1,06 %	1,06 %	1,08 %
TOTAL CREDITE DE PLATA	133 976	141 175	144 126	138 776	146 870	144 321	138 356	987 599
ca procentaj din VNB	1,03 %	1,06 %	1,06 %	1,01 %	1,06 %	1,02 %	0,96 %	1,03 %

Cadrul financiar multianual 2014-2020

II.2. Contextul national de dezvoltare durabila

II.2.1. Ansamblul macroeconomic - demersuri la nivel national pentru asigurarea convergenței cu strategia europeana

România este a șaptea țară din UE după populație (20,12 milioane conform rezultatelor definitive ale recensământului populației și al locuințelor din 2011 comunicate de INS) și a doua țară din grupul noilor state membre, după Polonia. În perioada 2001-2008, economia românească a crescut cu 5-6 % pe an, în medie, aceasta fiind una între cele mai rapide rate de creștere din Uniunea Europeană.

Programul de Convergență este realizat în concordanță cu Codul de conduită referitor la Specificațiile privind Implementarea Pactului de Stabilitate și Creștere și la Liniile orientative pentru formatul și conținutul Programelor de Stabilitate și de Convergență din 3 septembrie 2012. Transmiterea de către statele membre și evaluarea de către CE a Programului de Convergență reprezintă o componentă a „Semestrului European” care privește întărirea coordonării politicilor economice, structurale și bugetare. Semestrul european este instrumentul principal pentru Strategia Europa 2020, instrumentul preventiv al Pactului de stabilitate și creștere (amendat prin intrarea în vigoare, în data de 13 decembrie 2011, a pachetului de 6 regulamente) și al Procedurii de dezechilibre macroeconomice, precum și pentru Pactul Euro Plus.

Programul de Convergență 2013-2016 asuma capacitatea României de a se încadra din anul 2014 în obiectivul bugetar pe termen mediu (OTM) de 1% din PIB, ceea ce corespunde prevederilor Tratatului privind Stabilitatea, Coordonarea și Guvernanța în cadrul Uniunii Economice și Monetare.

Creștere economică

Între 2009 și 2012, PIB-ul României a avut o tendință oscilantă. După o creștere medie anuală de +7,2 % în 2006-2008, anul 2009 a adus o contracție severă de 6,6 %, din cauza încetirii creșterii economice. Creșterea a revenit în 2011 (+2,5 %), dar a încetinit în 2012. Anul 2012 a fost afectat, pe de o parte, de seceta severă cu efecte nefavorabile asupra producției agricole și de absorbția redusă a fondurilor structurale, ca urmare a întreruperii unor programe, iar pe de altă parte de recesiunea din zona euro care a redus cererea externă. În aceste condiții, creșterea produsului intern brut a fost de 0,7%.

Evolutia Produsului Intern Brut in ultimii ani 4 ani:

	2010	2011	2012 ¹⁾	2013 ²⁾
Produsul intern brut				
- milioane lei prețuri curente	523693,3	557348,2	586749,9	628581,3
- modificări față de anul precedent (%)	-1,1	2,3	0,6	3,5
Produsul intern brut pe locuitor ³⁾				
- lei (RON)	25865,5	27663,2	29249,5	31397,6
- modificări față de anul precedent (%)	-0,6	2,8	1,0	3,7
- dolari (pe baza parității puterii de cumpărare)	11860	12390	12722	13396 ⁴⁾
- la puterea de cumpărare standard	11700	12200	12800	...
Rata valorii adăugate brute (VAB / Producție) (%)	45,3	43,4	43,3	43,6
Rata de investiție (FBCF / VAB) (%)	27,7	29,8	30,1	26,9

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE
PREVIZIUNE 2015 -2020**

	2010	2011	2012 ¹⁾	2013 ²⁾
Produsul intern brut				
- milioane lei prețuri curente	523693,3	557348,2	586749,9	628581,3
- modificări față de anul precedent (%)	-1,1	2,3	0,6	3,5
Produsul intern brut pe locuitor³⁾				
- lei (RON)	25865,5	27663,2	29249,5	31397,6
- modificări față de anul precedent (%)	-0,6	2,8	1,0	3,7
- dolari (pe baza parității puterii de cumpărare)	11860	12390	12722	13396 ⁴⁾
- la puterea de cumpărare standard	11700	12200	12800	...
Rata valorii adăugate brute (VAB / Producție) (%)	45,3	43,4	43,3	43,6
Rata de investiție (FBCF / VAB) (%)	27,7	29,8	30,1	26,9

¹⁾ Date semidefinite.

²⁾ Date provizorii.

³⁾ Pentru perioada **2010 - 2012** s-a utilizat populația rezidentă la **1 iulie** a fiecărui an, estimată în condiții de comparabilitate cu rezultatele definitive ale Recensământului Populației și al Locuințelor - 2011, iar pentru anul **2013** s-a utilizat populația rezidentă la **1 ianuarie**, estimată în condiții de comparabilitate cu rezultatele definitive ale Recensământului Populației și al Locuințelor - 2011.

⁴⁾ Estimări F.M.I.

... = Lipsă date.

Pentru perioada 2014-2016, conform Programului de Convergență, se estimează că economia românească își va relua creșterea mai susținută, cu un ritm apropiat de potențial, fiind posibilă o creștere a produsului intern brut, în medie, cu 2,5% anual.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE PREVIZIUNE 2015 -2020

Creșterea economică în această perioadă va fi susținută pe latura ofertei interne, în principal, de construcții și servicii, a căror valoare adăugată brută se va majora, în medie, anual cu 5,2% și respectiv cu 2,4%. Sectorul industrial va înregistra, de asemenea, o accelerare a dinamicii, ritmul mediu anual fiind de 2,2%, iar pentru agricultură se estimează o creștere care este caracteristica unei perioade climatice normale pentru România, respectiv, o creșterea medie anuală de 1,2%.

Proiecția creșterii economice conform Programului de Convergență 2014-2016:

Anul	2012	2013	2014	2015	2016
Produsul Intern Brut real					
- modificari fata de anul precedent (%)	0.7	1.6	2.2	2.4	3.0

Sursa: Programul de Convergență 2013-2016

Cu toate acestea, România încă se află cu mult în urma majorității țărilor europene din punct de vedere al dezvoltării economice. PIB-ul pe cap de locuitor după standardul puterii de cumpărare (SPC) era aproape jumătate din media UE 27 în 2012 și doar aproximativ 70 % din PIB-ul mediu pe cap de locuitor din noile state membre UE.

Populația ocupată și rata somajului

În contextul procesului de tranziție economică, piața muncii din România a suferit transformări semnificative sub aspectul volumului și structurii principalilor indicatori de forță de muncă. Acest proces s-a caracterizat prin reducerea populației active și a populației ocupate, prin menținerea la valori relativ constante a ratei somajului. Criza financiară din a doua jumătate a anului 2008, a avut efecte asupra structurii forței de muncă, aducând concomitent cu reducerea populației ocupate o accentuare a fenomenului de somaj.

Dacă pe parcursul ultimei jumătăți a anilor '90, populația activă se menținuse la valori ridicate (de peste 11 milioane persoane), noul mileniu a debutat cu o scădere importantă a valorii indicatorului. Ulterior anului 2002 populația activă a oscilat în jurul valorii de 10 milioane. În anul 2013, populația activă număra 9977 mii persoane, din care 96,4% aparțin grupei în vârstă de muncă (15-64 ani).

Populația activă, populația ocupată și șomerii ¹⁾

mii persoane

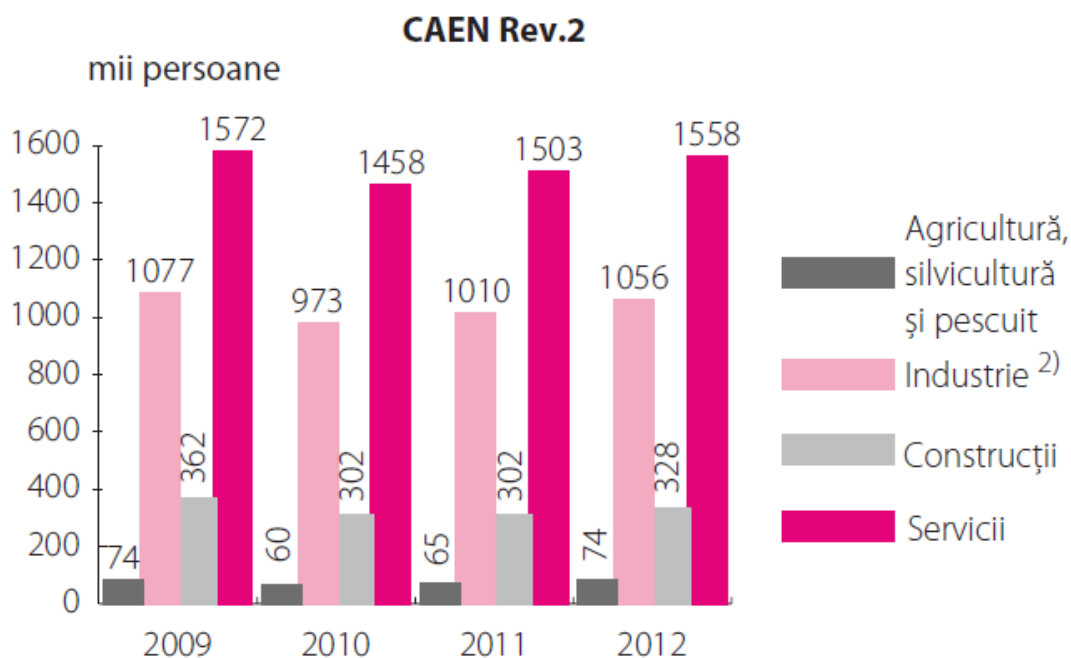
	2010	2011	2012	2013 ²⁾
Populația activă - total	9965	9868	9964	9977
- Feminin	4416	4411	4418	4409
- Urban	5538	5563	5553	5552
Populația ocupată - total	9240	9138	9263	9247
- Feminin	4128	4112	4137	4119
- Urban	5032	5072	5078	5058
Șomeri BIM¹⁾- total	725	730	701	730
- Feminin	288	299	281	290
- Urban	506	491	475	494

Populația ocupată s-a majorat în anul 2012 cu 0,9% față de anul 2011, în condițiile în care și salariații și lucrătorii pe cont propriu s-au majorat cu 1,9%. Majorări de salariați s-au înregistrat în majoritatea activităților economice, cu excepția unor servicii, precum tranzacții imobiliare, intermediari financiare și administrație publică și apărare.

Pentru anul 2013, în condițiile accelerării creșterii economice, populația ocupată se așteaptă să se majoreze cu 1,5%, iar salariații cu 1,2%; pentru perioada 2014-2016, se estimează o creștere în medie cu 1,2% anual a populației ocupate, în condițiile creșterii numărului de salariați cu 0,9%.

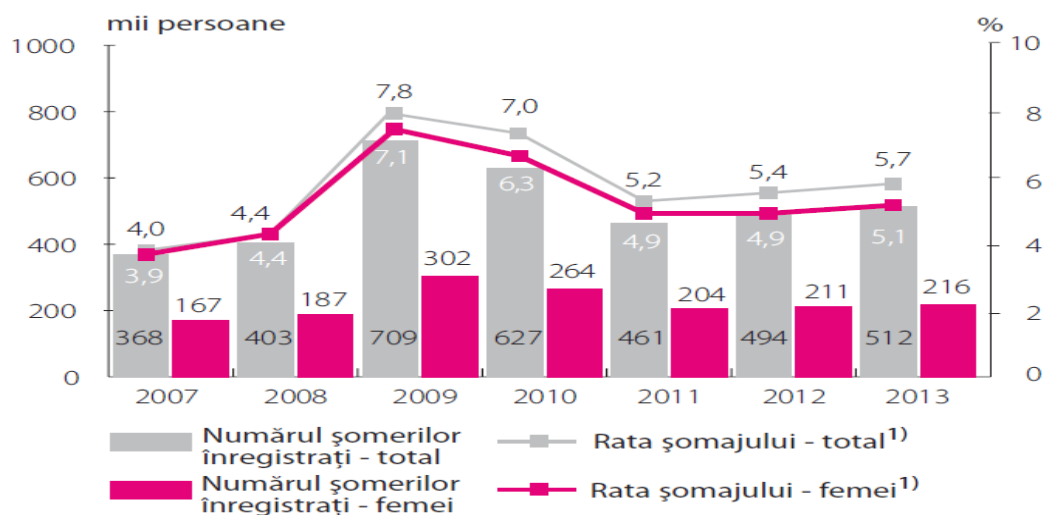
Creșterea populației ocupate se va realiza în condițiile reducerii orelor lucrate, ca efect al prevederilor Codului Muncii și al Legii nr. 52/2011 care favorizează activitatea part-time, precum și al ponderii mari a muncii în timp parțial în agricultură și construcții.

Numărul mediu al salariaților din sectorul integral privat ¹⁾, pe principalele activități ale economiei naționale

Rata șomajului, conform BIM (Biroul Internațional al Muncii), a fost în anul 2012 de 7,0%. Rata de ocupare a populației în vârstă de 20 – 64 ani a fost de 63,8%, la o distanță de 6,2 puncte procentuale față de ținta națională de 70% stabilită în contextul Strategiei Europa 2020. Pentru perioada următoare, rata șomajului conform BIM, se va reduce până la 6,6%, concomitent cu creșterea ratei de ocupare a populației de 20-64 ani, până la 65%.

Numărul șomerilor înregistrați și rata șomajului

II.2.2. Impactul aderării la Uniunea Europeana asupra finantelor publice

Absorbția fondurilor externe nerambursabile reprezintă una dintre prioritățile de grad zero ale Guvernului României. Alocarea substanțială de fonduri din partea Uniunii Europene pentru actualul cadru financiar multianual (CFM) trebuie valorificată optim, ea reprezentând o resursă cheie pentru dezvoltarea pe termen scurt, mediu și lung a economiei și societății românești.

Încă din primul an de la aderare, România a fost beneficiar net în relația financiară cu UE, înregistrând un sold pozitiv, așa cum se poate vedea în tabelul de mai jos. Gradul încă redus de absorbție în ceea ce privește politica de coeziune presupune concentrarea unor eforturi suplimentare din partea autorităților române, proces în care anul 2013 este esențial.

Pentru următorul CFM ce se va desfășura tot pe o perioadă de 7 ani, respectiv 2014-2020, Romania înregistrează cea mai mare creștere procentuală a fondurilor alocate față de precedentul exercițiu bugetar (18%), alocările naționale situându-se la 39.342 mil. euro, defalcate pe principalele politici.

II.2.3. Documente strategice și operationale privind stabilirea priorităților de dezvoltare a României în perioada 2014-2020

II.2.3.1. Obiectivele naționale asumate în contextual Strategiei Europa 2020

Strategia „Europa 2020 – O strategie europeană pentru creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii” fixează 5 obiective asumate la nivel european, concrete și cuantificabile în domeniile ocupare, cercetare, mediu – energie, educație și combaterea sărăciei – incluziune socială. Aceste obiective sunt transpuse în ținte naționale suficient de ambicioase și adaptate realităților naționale.

Iniatiivele emblematiche prevazute in strategia Europa 2020, propun actiuni concrete ce vor fi implementate sinergic la nivel european si national de catre Comisie si statele membre. Acestea din urma vor implementa strategia, la nivel national si local, prin intermediul Programelor Nationale de Reforma (PNR) elaborate în strânsa coordonare cu Programele de Stabilitate si Crestere pentru statele din zona Euro si Programele de Convergenta pentru statele din zona non-Euro.

Programul National de Reforma

La nivel national, au fost stabilite tintele valorice pentru toate obiectivele strategiei Europa 2020 => astfel a fost elaborat Programul National de Reforma (PNR) 2011 - 2013 în care au fost abordate: cadrul macro-economic, tintele nationale si principalele masuri pentru atingerea acestora, reformele prioritare precum si blocajele în calea cresterii economice si a ocuparii fortei de munca.

Obiective nationale si masuri prioritare pentru atingerea obiectivelor strategiei Europa 2020

Tabel: Obiectivele nationale ale Romaniei pentru strategia Europa 2020:

Obiectiv	UE - 27	Romania Valori de pornire (2008)	Romania Tinta (2020)
1. Rata de ocupare a populatiei cu varsta de 20-64 ani	75%	64%	70%
2. Investitii in cercetare si dezvoltare	3% din PIB	0.58% din PIB	2% din PIB
3. Energie si schimbari climatice (20/20/20)			
3.1. Reducerea emisiilor cu efect de sera	20%		20%
3.2. Ponderea energiei din surse regenerabile in consumul final	20%		24%
3.3. Cresterea eficientiei energetice	20%		19% (10Mtep)
4. Educatie			
4.1. Rata parasirii timpurii a scolii	10%	15.00%	11.30%
4.2. Rata populatiei cu varsta de 30-40 ani absolventa a unei forme de educatie tertiala	40%	15.96%	26.70%
5. Promovarea incluziunii sociale, in special prin reducerea saraciei		reducerea cu cel putin 20 de milioane a numarului de persoane alfate in risc de saraciei si excluziune sociala	580.000 persoane

II.2.3.2. Acordul de parteneriat propus pentru Romania pentru perioada de programare 2014-2020

Obiectivele de dezvoltare ale României pentru perioada 2014-2020 trebuie să răspundă la cel puțin două cerințe:

- ✓ Să contribuie la obiectivele de creștere inteligentă, durabilă și incluzivă ale Uniunii Europene, în conformitate cu cele stabilite prin Strategia Europa 2020 precum și prin alte documente strategice de la nivel european.
- ✓ Să răspundă nevoilor specifice de dezvoltare a României, plecând de la avantajele competitive care ar trebui promovate prin investițiile naționale.

În conformitate cu Memorandumul "Aprobarea acțiunilor și documentelor privind pregătirea accesării și implementării fondurilor europene în perioada 2014-2020", la nivelul fiecărui Stat Membru, documentele prevăzute de proiectele regulamentelor europene, sunt:

1. Acordul de Parteneriat, documentul elaborat de un stat membru, în colaborare cu actorii socio-economici, care stabilește strategia, prioritățile și cadrul instituțional pentru implementarea fondurilor europene, și aprobat de către Comisia Europeană în urma evaluării și dialogului cu statul membru;

2. Programele Operaționale/ Programul Național pentru Dezvoltare Rurală. Provocarile de dezvoltare și obiectivele tematice selectate în Acordul de Parteneriat

Cuantificarea nevoilor socio-economice și a deficitelor structurale ale României, efectuată în cadrul exercițiului de analiză, arată clar că o absorbție completă a FESI (Fonduri Europene Structurale și de Investiții) poate satisface în perioada 2014- 2020 doar o parte dintre acestea, date fiind:

- capacitatea limitată de absorbție a întreprinderilor și furnizorilor din domeniul inovării, care reflectă totuși structura sectorului și distribuția bazei economice, a orientării spre creștere și a locurilor de muncă;
- măsura în care opțiunile României referitoare la investiții sunt predeterminate de acquis, precum și obligațiile față de instituțiile internaționale de finanțare, care necesită punerea unui accent puternic pe proiectele legate de transporturi și de apă.

În plus, distribuția resurselor este condiționată, într-o anumită măsură, de normele privind concentrarea tematică și de specificul fiecăruia dintre cele cinci fonduri FESI.

Analiza mai arată că există în continuare, și în unele cazuri chiar s-au adâncit disparitățile dintre România și UE. Ca atare, în perioada 2014-2020 România va face investiții folosind resurse FESI în cadrul tuturor celor 11 obiective tematice ale Strategiei Europa 2020.

Selectarea obiectivelor tematice (OT) este determinată de contribuția lor la susținerea principalelor provocări de dezvoltare:

1. Competitivitatea

2. Oamenii si societatea

3. Infrastructura

4. Resursele

5. Guvernanta

1. Provocarea în materie de „Competitivitate”

Conceptul de competitivitate se aplică atât la nivel național, în ceea ce privește menținerea sau sporirea activităților economice, cât și la nivelul întreprinderilor care funcționează în contextual unor piețe deschise, în scopul păstrării sau al creșterii cotei de piață,

În vederea creării de noi locuri de muncă, sunt necesare îmbunătățirea capacității de stimulare a inovării, cercetării și dezvoltării în cazul produselor, serviciilor, a proceselor și modelelor comerciale și sociale, precum și îmbunătățirea mediului de afaceri și a capacității de implementare a lanțurilor valorice pe scară largă, și, prin urmare, a creării de legături în interiorul și în afara țării.

Obiectivul tematic nr. 1: Consolidarea cercetării, a dezvoltării tehnologice și a inovării

În cadrul acestui obiectiv tematic au fost stabilite intervenții din Fonduri ESI care să contribuie la atingerea principalului obiectiv – Îmbunătățirea condițiilor de cercetare și dezvoltare, urmărindu-se în special ca nivelurile combinate ale investițiilor publice și private din acest sector să ajungă la 2% din PIB.

a) Nevoi de dezvoltare:

- crearea unui mediu public de cercetare și dezvoltare mai compact și mai modern, care să se concentreze asupra nevoilor întreprinderilor, provocărilor societale și tehnologiilor pentru care România are potențial la nivel mondial, în concordanță cu principiul specializării inteligente, în scopul creșterii comercializării și al internalizării cercetării.
- promovarea unei culturi antreprenoriale și de inovare în cadrul sistemului de învățământ și al afacerilor în rețea, cu toate formele necesare de susținere financiară, managerială, tehnică și creativă, în scopul realizării potențialului latent al cetățenilor și al întreprinderilor din România.

b) Priorități propuse pentru finanțare:

1. Prin Programul operational Competitivitate:

- ✓ sprijinirea investițiilor private CDI și a cercetării colaborative dintre întreprinderi și organizații de cercetare pentru a încuraja transferul de cunoștințe, tehnologic și de personal cu expertiză avansată și pentru a permite dezvoltarea de produse și servicii CDI în sectoarele economice cu potențial de creștere.
- ✓ Promovarea instrumentelor financiare menite să susțină riscul de investițiilor private în cercetare și inovare și să stimuleze start-up-urilor inovative și spin-off-urilor.

- ✓ Dezvoltarea infrastructurii de cercetare publice și private.

2. Prin Programul Operational Regional:

- ✓ dezvoltarea infrastructurii de transfer tehnologic în sectoarele public și privat, în special în regiunile mai puțin dezvoltate ale României, în concordanță cu principiul specializării inteligente.

3. Prin Programul Operational Capitalul Uman:

- ✓ dezvoltarea infrastructurii de transfer tehnologic în sectoarele public și privat, în special în dezvoltarea resurselor umane ale instituțiilor publice și de învățământ superior din domeniul cercetării și dezvoltării; sprijinirea dezvoltării de abilități de nivel superior în cadrul IMM-urilor

4. Prin Programul National de Dezvoltare Rurala:

- ✓ crearea și oferirea de servicii de consultanță, în vederea îmbunătățirii performanței economice și de mediu.
- ✓ colaborarea între agricultură/industria agroalimentară, industria forestieră, pescuit și acvacultură și industria alimentară și sistemele de consultanță, educație și cercetare în contextul proiectelor pilot, al dezvoltării de produse, practici, procese și tehnologii noi etc.
- ✓ înființarea unor grupuri operative (fermieri, cercetători, consultanți), care vor participa la Parteneriatul European pentru Inovare „Productivitatea și durabilitatea agriculturii”.

5. Prin Programul Operational Pescuit si Afaceri Maritime:

- ✓ crearea și oferirea de servicii de consultanță în vederea îmbunătățirii performanței economice și de mediu.
- ✓ colaborarea între agricultură/industria agroalimentară, industria forestieră, pescuit și acvacultură și industria alimentară și sistemele de consultanță, educație și cercetare în contextul proiectelor pilot, al dezvoltării de produse, practici, procese și tehnologii noi etc.

c) Rezultate scontate:

1. pentru FEDR:

- ✓ Un mediu public de cercetare și dezvoltare mai compact și mai modern, concentrat asupra nevoilor întreprinderilor, provocărilor societale și tehnologiilor pentru care România are potențial la nivel mondial.
- ✓ O cultură inovațională consolidată în cadrul întreprinderilor.

2. pentru FEADR:

- ✓ Un nivel ridicat de participare la clustere și rețele agricole, alimentare și forestiere.
- ✓ Un nivel ridicat de participare în cadrul grupurilor operative (fermieri, cercetători, consultanți) ca parte a Parteneriatului European pentru Inovare.

Obiectivul tematic nr. 3: Îmbunătățirea accesului la tehnologiile informației și comunicațiilor, a utilizării și a calității acestora

a) Nevoi de dezvoltare:

- ✓ consolidarea mediului de afaceri digital.

b) Priorități propuse pentru finanțare:

1. Prin Programul operational Competitivate:

- ✓ acțiuni pentru promovarea adoptării de către întreprinderi a TIC, inclusiv a aplicațiilor și inovațiilor comerțului electronic;
- ✓ acțiuni pentru dezvoltarea de instrumente de e-Guvernare pentru întreprinderi și cetățeni (e-Guvernare 2.0);
- ✓ acțiuni pentru dezvoltarea „cloud computing”;
- ✓ acțiuni pentru furnizarea de servicii publice moderne online care să asigure interoperabilitatea diferitelor sisteme neintegrate în cadrul sectoarelor și regiunilor, precum și la nivel național (se va promova coordonarea și eficiența sporită a utilizării resurselor publice) și accesul la standarde deschise pentru creșterea transparenței și a eficienței administrative.

c) Rezultate scontate:

1. pentru FEDR:

- ✓ accesul sporit al întreprinderilor și cetățenilor la servicii publice / informații de interes național și local;
- ✓ utilizarea sporită a TIC în mediul de afaceri.

Obiectivul tematic nr. 4: Îmbunătățirea competitivității IMM-urilor, a sectorului agricol și a sectorului pescuitului și acvaculturii

În cadrul acestui obiectiv tematic au fost stabilite intervenții din Fonduri ESI care să contribuie la creșterea competitivității IMM-urilor, deoarece acestea reprezintă coloana vertebrală a economiei și sunt factori cheie ai dezvoltării economice, ai creării de locuri de muncă și ai coeziunii sociale.

a) Nevoi de dezvoltare:

- a) extinderea și creșterea continuă, inclusiv pe piețele internaționale, ale sectoarelor producătoare și de servicii cu valoare adăugată mare ale României, în special în industria autovehiculelor, sectorul produselor și serviciilor TIC, procesarea produselor alimentare și a băuturilor, gestionarea energiei mediului.
- b) transformarea sectoarelor românești tradiționale, precum cele ale textilelor/pielăriei, lemnului/mobilierului, agriculturii, silviculturii și pescuitului, care prezintă potențial de creștere sau de menținere a activităților pe termen mediu

prin exploatarea nișelor de specialitate, sau de creștere a competitivității prin inovare și dezvoltare de piață.

- c) restructurarea și consolidarea exploatațiilor agricole în vederea îmbunătățirii competitivității și sustenabilității lor, odată cu adoptarea de către acestea a unor practici moderne și inovatoare de gestionare a agriculturii și terenurilor.
- d) îmbunătățirea radicală a mediului de afaceri în ceea ce privește disponibilitatea resurselor financiare pentru investiții, transparența și predictibilitatea politicilor și proporționalitatea administrației și a procesului de reglementare, inclusiv prin îmbunătățirea utilizării TIC de către autorități
- e) liberalizarea piețelor sectorului public și exploatarea acestora ca mijloace de stimulare a unor noi piețe, a unor noi întreprinderi și a economiei sociale și de intensificare a activităților economice, cu precădere în regiunile mai puțin dezvoltate ale României
- f) atragerea de investiții pentru regiunile mai puțin dezvoltate ale României și pentru zonele sale rurale printr-o abordare integrată care să cuprindă infrastructura, siturile, competențele și sprijinirea investițiilor.

b) Priorități propuse pentru finanțare:

1. Prin Programul Operational Regional:

- a) acțiuni pentru consolidarea culturii antreprenoriale și pentru conștientizarea opțiunii și a sprijinului potențial pentru crearea de întreprinderi.
- b) acțiuni pentru îmbunătățirea accesului la finanțare, inclusiv prin oferirea unei game adecvate de instrumente financiare.
- c) acțiuni pentru îmbunătățirea productivității IMM-urilor și oferirea de oportunități de creștere, inclusiv consolidarea accesului la sprijin pentru planificarea afacerilor, consultanță tehnică, consultanță și sprijin pentru export.
- d) acțiuni pentru alăturarea în rețea a întreprinderilor în vederea consolidării schimburilor de cunoștințe și a consolidării participării acestora în cadrul lanțurilor de desfacere, inclusiv cele la scară internațională.
- e) acțiuni integrate – situri, competențe, sprijin pentru investiții – în vederea atragerii de investiții pentru regiunile mai puțin dezvoltate ale României.
- f) acțiuni de raționalizare a procesului de reglementare și de reducere a poverii birocratice asupra întreprinderilor.

2. Prin Programul National de Dezvoltare Rurala:

- a) acțiuni pentru îmbunătățirea performanței economice și pentru restructurarea și modernizarea agriculturii, în special în vederea creșterii participării și orientării către piețe, precum și pentru diversificarea activităților agricole.
- b) facilitarea reînnoirii generațiilor în sectorul agricol.
- c) acțiuni pentru îmbunătățirea performanței economice a producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul alimentar prin programe de calitate, adăugând valoare produselor agricole, prin promovarea pe piețe locale prin dezvoltarea circuitelor scurte de aprovizionare și prin înființarea de grupuri de producători, etc.

d) acțiuni de sprijinire a activităților de prevenire și gestionare a riscurilor agricole.

3. Prin Programul Operational Pescuit si Afaceri Maritime:

- a) investiții în sectorul acvaculturii: noi unități, modernizarea unităților existente, diversificarea speciilor, îmbunătățirea potențialului siturilor de acvacultură.
- b) promovarea de noi surse de venit în interiorul sectorului (activități de procesare, de marketing) și în afara acestuia (activități ecologice, turism, educație).
- c) investiție în porturi pescărești, adăposturi, debarcadere, centre de primă vânzare.
- d) îmbunătățirea condițiilor de muncă legate de sănătatea și siguranța la bordul navelor de pescuit în apele interioare și maritime.
- e) sprijin pentru înființarea, organizarea și funcționarea lanțului producătoriprosesatori- comercianți.

c) Rezultate scontate:

1. pentru FEDR:

- a) Extinderea și creșterea continuă, inclusiv pe piețele internaționale, a sectoarelor producătoare și de servicii cu valoare adăugată mare care sunt competitive în România.
- b) Productivitate și cote de piață crescute, precum și inovare în sectoarele economice românești tradiționale.
- c) Un mediu de afaceri îmbunătățit, printr-o disponibilitate mai mare a resurselor financiare pentru investiții, inclusiv prin oferirea unei game adecvate de instrumente financiare.
- d) Investiții sporite pentru regiunile mai puțin dezvoltate ale României ca urmare a unei abordări integrate care cuprinde infrastructură, situri, competențe și sprijin pentru investiții.

2. pentru FEADR:

- a) Productivitate crescută a sectoarelor agricol, forestier și alimentar
- b) Valoare adăugată sporită în agricultură
- c) Contribuție sporită a agriculturii și silviculturii la PIB

3. pentru FEMAP:

- a) Dezvoltarea lanțurilor producători-procesatori-comercianți

2. Provocarea în materie de dezvoltare - „Oamenii și societatea”

În cadrul acestei provocări, se va urma o abordare multidimensională, prin intervenții în cadrul Obiectivelor Tematice 8, 9 și 10. Asigurarea disponibilității unei forțe „pregătită de muncă” pentru satisfacerea nevoilor întreprinderilor și sectoarelor în creștere, precum și creșterea atractivității regiunilor ca locații pentru investiții vor juca un rol important în promovarea antreprenoriatului / activităților independente, cu impact direct asupra ocupării și mobilității forței de muncă.

Obiectivul tematic nr. 8: Promovarea ocupării forței de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă

În cadrul acestui obiectiv tematic au fost stabilite intervenții din fonduri ESI care să contribuie la atingerea obiectivului de creștere la 70% a ratei naționale de ocupare a forței de muncă, procent asumat de către România prin PNR. Acest lucru va fi realizat prin abordarea ocupării într-o manieră integrată, atât din perspectiva educației și formării profesionale, cât și a oportunităților de angajare, precum și prin concentrarea asupra grupurilor țintă cele mai afectate de pe piața muncii (tinerii care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare, persoanele în vârstă, femeile, populația rurală), în concordanță cu principalele nevoi de dezvoltare.

a) Nevoi de dezvoltare:

- a) Creșterea oportunităților de ocupare
- b) Integrarea susținută pe piața muncii a tinerilor care nu sunt nici angajați, nici înscriși în sistemul de învățământ sau formare profesională (NEETs)
- c) Acces la ocupare pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă și pentru persoanele inactive, cu deosebire pentru femei, tineri și lucrători mai în vârstă, cetățeni români de etnie romă, persoane cu handicap și alte grupuri vulnerabile
- d) Abordarea disparităților specifice regionale și teritoriale și sprijinirea mobilității forței de muncă
- e) Alinierea învățământului, formării și serviciilor de ocupare a forței de muncă la nevoile în schimbare ale pieței muncii
- f) Conversia în activități non-agricole, diversificarea economiei rurale, formarea și învățământul pentru populația rurală
- g) Diversificarea economiei pescuitului și acvaculturii pentru a atrage ocuparea forței de muncă și crearea de firme în domeniu
- h) Modernizarea sistemului SPO și consolidarea capacității sale administrative de a oferi măsuri active și preventive de ocupare a forței de muncă, precum și servicii de calitate.

b) Priorități propuse pentru finanțare:

1. Prin Programul Operational Capital Uman:

- a) Dezvoltarea unei abordări multi-dimensionale pentru susținerea reintegrării tinerilor NEET (care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare) prin oportunități de educare, formare sau ocupare.
- b) Inițierea de acțiuni țintite și de integrare, care să îmbunătățească accesul pe piața muncii al femeilor, cetățeni români de etnie romă, persoanelor cu handicap, precum și al persoanelor cu nivel scăzut de școlarizare și calificare profesională.
- c) Stabilirea de măsuri active și preventive pe piața muncii prin luarea în considerare a disparităților regionale și teritoriale specifice;
- d) Creșterea mobilității forței de muncă;
- e) Susținerea acțiunilor de îmbunătățire a șanselor de angajare, precum consiliere individuală, formare la locul de muncă, piețe intermediare ale forței de muncă și

- încurajarea spiritului antreprenorial, cu luarea în considerare a particularităților structurii ocupării în România;
- f) Susținerea măsurilor de îmbătrânire activă; formare și angajare, cu accent asupra competențelor necesare în sectoarele cu potențial de creștere;
 - g) Încurajarea și facilitarea participării angajatorilor la dezvoltarea forței de muncă și a învățării pe tot parcursul vieții;
 - h) Întărirea capacității administrative a sistemului de Servicii Publice de Ocupare.

2. Prin Programul National de Dezvoltare Rurala:

- a) Crearea de noi întreprinderi mici prin acordarea de sprijin pentru demararea afacerilor în cazul microîntreprinderilor și al întreprinderilor mici din afara domeniului agricol, precum și dezvoltarea de activități non-agricole în zonele rurale.

3. Prin Programul Operational Pescuit si Acvacultura:

- a) Diversificarea pescuitului și a sectorului acvaculturii prin sprijinirea creării de noi întreprinderi mici și crearea de locuri de muncă în domeniu.

c) Rezultate scontate:

1. pentru FSE:

- a) Scăderea ponderii populației inactive
- b) Creșterea ratei de ocupare a forței de muncă, cu accent asupra femeilor, tinerilor, lucrătorilor vârstnici, persoanelor cu handicap și asupra cetățenilor români de etnie romă
- c) Creșterea ratei de ocupare a forței de muncă în regiunile mai puțin dezvoltate ale României
- d) Scăderea migrației externe
- e) Creșterea numărului de participanți la procesul de ocupare care și-au schimbat statutul din lucrători independenți în agricultura de subsistență în lucrători salariați
- f) Creșterea ratei populației în vârstă de muncă salariate.

2. pentru FEDR:

- a) Creșterea ratei de ocupare a forței de muncă în cadrul regiunilor vizate din România.

3. pentru FEADR:

- a) Descreșterea activităților independente asociate agriculturii de subsistență.

4. pentru FEMAP:

- a) Creșterea numărului de locuri de muncă în sectorul pescuitului și acvaculturii (procesare, marketing) precum și în afara acestuia (turism, ecologie, activități de educație).

Obiectivul tematic nr. 9: Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei

Intervențiile din fonduri ESI vor contribui la realizarea obiectivului asumat de către România în baza PNR referitor la reducerea cu 580 000 a numărului persoanelor cu risc de sărăcie sau excluziune socială față de 2008.

a) Nevoi de dezvoltare:

- a) Descreșterea frecvenței sărăciei în rândul grupurilor vulnerabile
- b) Îmbunătățirea accesului la servicii de sănătate și servicii sociale
- c) Crearea mecanismului necesar pentru transformarea autorității locale în actor principal în eradicarea sărăciei și a consecințelor acesteia la nivel local
- d) Tranziția de la îngrijirea instituțională la servicii comunitare, inclusiv prin sprijin infrastructural pentru centre integrate de îngrijire comunitară.
- e) Promovarea economiei sociale și a întreprinderilor sociale.
- f) Îmbunătățirea calității serviciilor de sănătate prestate populației generale, în particular grupurilor vulnerabile, inclusiv prin investiții în infrastructură
- g) Combaterea celor mai răspândite cinci patologii responsabile pentru 86% din rata morbidității în România
- h) Sprijin pentru dezvoltarea de tehnologii TIC în domeniile sănătății, asistenței sociale și culturii
- i) Îmbunătățirea calității vieții și a atractivității localităților rurale.

b) Priorități propuse pentru finanțare:

1. Prin Programul Operational Dezvoltarea Resurselor Umane:

- a) Dezvoltarea capacității de creare a unui sistem de servicii sociale durabil și echitabil, care să includă dezvoltare tehnică și îmbunătățirea competențelor profesioniștilor și practicienilor.
- b) Sprijinirea tranziției de la modelele instituționale la îngrijirea comunitară a copiilor, a persoanelor cu handicap, a persoanelor cu tulburări mintale, precum și a vârstnicilor.
- c) Realizarea unor acțiuni specifice integrate pentru abordarea nevoilor persoanelor, grupurilor și comunităților vulnerabile, unde este cazul cu accent asupra persoanelor de etnie romă, inclusiv acțiuni de îmbunătățire a participării acestora la abordărilor bazate pe parteneriat în abordarea sărăciei
- d) Consolidarea accesului la îngrijiri și asistență medicală de calitate, inclusiv prin dezvoltarea de servicii de îngrijire medicală și socială integrate, inclusiv la nivelul comunității, cu accent asupra serviciilor prestate în ambulatoriu și pe instruirea specialiștilor de medicină primară integrată, cu suportul telemedicinii.

2. Prin Programul Operational Regional:

- a) Dezvoltarea infrastructurii comunitare
- b) Investiții pentru spitale și altă infrastructură de sănătate publică.

3. Prin Programul Operational Dezvoltarea Competitivitatii:

- a) Dezvoltarea sistemelor de telemedicină, digitizarea fișelor medicale și sprijinirea cercetării medicale prin folosirea datelor personale anonimizate
- b) Dezvoltarea culturii digitale.

4. Prin Programul National de Dezvoltare Rurala:

- a) Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale prin investiții în infrastructură la scară mică și prin crearea/îmbunătățirea serviciilor de bază locale pentru populația rurală
- b) Promovarea strategiilor de dezvoltare locală comunitară de tip LEADER.

b) Rezultate scontate:

1. pentru FSE:

- a) Descreșterea numărului de persoane cu risc de sărăcie sau excluziune socială, în particular din rândul grupurilor vulnerabile
- b) Descreșterea numărului de persoane care trăiesc în sărăcie, în special în regiunile și teritoriile care se confruntă cu o rată ridicată a sărăciei
- c) Creșterea calității serviciilor de prevenire, identificare, intervenție timpurie și a sistemelor de sesizare
- d) Creșterea calității serviciilor la nivel comunitar și reducerea implicării părților interesate locale
- e) Creșterea numărului de lucrători care dobândesc calificare în domeniul sănătății
- f) Creșterea ocupării forței de muncă în economia socială
- g) Descreșterea numărului de persoane instituționalizate.

2. pentru FEDR:

- a) Îmbunătățirea infrastructurii de sănătate
- b) Creșterea calității și a acoperirii geografice a serviciilor sociale în general
- c) Îmbunătățirea sistemului de sănătate
- d) Îmbunătățirea infrastructurii sociale și medicale la nivel comunitar (centre comunitare).

3. pentru FEADR:

- a) Îmbunătățirea accesului grupurilor vulnerabile la îngrijiri și tratamente medicale
- b) Îmbunătățirea infrastructurii serviciilor de bază locale pentru populația rurală.

Obiectivul tematic nr. 10: Investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții

Intervențiile din FESI în cadrul acestui obiectiv tematic vor contribui la consolidarea competențelor și abilităților copiilor, tinerilor și adulților din România, în vederea adaptării continue la interesele și potențialul individual, precum și la nevoile pieței muncii. Obiectivele sunt destinate prevenirii și reducerii părăsirii timpurii a școlii la 11,3%, creșterii frecvenței și absolvirii învățământului terțiar la 26,7%, precum și promovării,

diversificării și creșterii participării adulților în activități de învățare pe tot parcursul vieții până la 10%. Aceste obiective au fost asumate de România în PNR.

a) Nevoi de dezvoltare:

- a) Îmbunătățirea accesului, participării și calității a sistemului de educație și îngrijire a copiilor
- b) preșcolari (EICP)
- c) Consolidarea accesului, calității și rezultatelor educaționale în cadrul învățământului obligatoriu
- d) Creșterea atractivității învățământului primar și secundar, inclusiv a IVET
- e) Intervenții intensive menite să răspundă nevoilor educaționale ale grupurilor aflate în risc de excluziune (copii din medii defavorizate din punct de vedere social și economic, de etnie romă, cu nevoi educaționale speciale etc.)
- f) Îmbunătățirea calității și relevanței VET (inițial și continuu) și a învățământului terțiar în raport
- g) cu nevoile pieței muncii
- h) Îmbunătățirea accesului și sprijinirea participării la învățământul terțiar
- i) Îmbunătățirea accesului și a calității programelor de învățământ pentru adulți, cu accent pe competențele de bază și transversale relevante
- j) Încurajarea învățării pe tot parcursul vieții și a învățământului profesional în agricultură, silvicultură și pescuit
- k) Sprijinirea dezvoltării TIC în sistemul de învățământ
- l) Îmbunătățirea infrastructurii educaționale și de formare
- m) Încurajarea învățării pe tot parcursul vieții și a formării profesionale în sectoarele agricol, forestier și pescuit.

b) Priorități propuse pentru finanțare:

1. Prin Programul Operational Dezvoltarea Resurselor Umane:

- a) Creșterea participării, accesibilității și calității serviciilor de EICP, cu accent asupra zonelor rurale și a implicării cetățenilor români de etnie romă;
- b) Implementarea de măsuri de prevenție, intervenție și compensatorii pentru reducerea părăsirii timpurii a școlii, inclusiv forme alternative de învățământ, precum educația și formarea pentru adulți, cu accent asupra zonelor rurale și a cetățenilor români de etnie romă; sprijinirea măsurilor de intervenție în abordarea nevoilor educaționale individuale ale grupurilor cu risc mare de părăsire timpurie a școlii;
- c) Creșterea atractivității învățământului și a sistemului VET, precum și sprijinirea familiarizării tinerilor înscriși în sistemul de învățământ obligatoriu cu viitoarele locuri de muncă, cu accent asupra zonelor rurale și a cetățenilor români de etnie romă, Sprijinirea elevilor din zonele rurale și din rândul grupurilor defavorizate, precum și a elevilor netradiționali, în vederea sporirii accesului, a participării și a gradului de școlarizare în învățământul terțiar;
- d) Îmbunătățirea guvernării și gestionării instituțiilor de învățământ superior în vederea îmbunătățirii calității procesului de învățământ și cercetare; creșterea

relevanței programelor de învățământ superior în raport cu nevoile de pe piața muncii și consolidarea parteneriatelor între universități, întreprinderi și cercetare;

e) Modernizarea învățământului terțiar prin dezvoltarea studiilor aprofundate și sprijinirea internaționalizării învățământului superior, inclusiv a cercetării aprofundate și a mobilității;

f) Sprijinirea măsurilor de promovare a calității și accesibilității VET, consolidarea capacității furnizorilor de învățământ profesional inițial și continuu de a oferi programe VET corelate cu nevoile de pe piața muncii, promovând dezvoltarea și integrarea serviciilor de învățare pe tot parcursul vieții la nivelul comunității, a competențelor esențiale și a celor transversale, a furnizării de competențe de bază, cu accent asupra calificării scăzute și zonelor rurale;

g) Îmbunătățirea corelării între VET inițial și continuu și nevoile pieței muncii, asigurându-se relevanța ofertei de formare, acordându-se prioritate sectoarelor cu potențial viitor de creștere și promovându-se parteneriate între personale interesate relevante.

2. Prin Programul National de Dezvoltare Rurala:

a) Sprijinirea formării profesionale și a achiziției de competențe în gestionare agricolă, practici agricole durabile, îmbunătățirea calității și utilizarea noilor tehnologii specifice agriculturii și silviculturii;

b) Sprijinirea activităților demonstrative pentru transferul de cunoștințe referitoare la noile practici în domeniu; informare, schimburi pe termen scurt și vizite în interiorul UE în scopul promovării schimbului de bune practici; încurajarea învățării pe tot parcursul vieții și a formării profesionale în general în mediul rural (pe lângă cursurile sau formarea furnizate în mod obișnuit în sistemul de învățământ secundar și superior), precum formarea în gestiunea afacerilor și alte competențe necesare diversificării în afara sectorului agricol.

3. Prin Programul Operational Regional:

a) Sprijinirea infrastructurii școlare și dezvoltarea resurselor în EICP, în învățământul primar, secundar, terțiar și în VET, în scopul îmbunătățirii calității învățământului și formării precum și a relevanței acestuia pentru piața muncii.

c) Rezultate scontate:

1. pentru FSE:

a) Reducerea părăsirii timpurii a școlii, inclusiv în zonele rurale

b) Creșterea participării la învățământul terțiar, inclusiv a rezidenților din zonele rurale și a grupurilor defavorizate

c) Creșterea participării la procesul învățării pe tot parcursul vieții și la formare, inclusiv în sectoarele agricultură, silvicultură și pescuit

d) Creșterea participării la învățământul preșcolar, inclusiv în zonele rurale

e) Creșterea participării la IVET

f) Creșterea numărului de programe și măsuri alternative de prevenire a părăsirii timpurii a școlii, inclusiv evaluarea și certificarea educației informale și non-formale

- g) Creșterea alinierii învățământului profesional și tehnic inițial și continuu la nevoile angajatorilor și la cererea pieței Muncii
- h) Reducerea decalajelor de competențe, în special în sectoarele identificate ca având potențial de creștere
- i) Îmbunătățirea relevanței programelor de învățământ superior pentru nevoile pieței muncii Creșterea competențelor digitale și TIC, inclusiv în zonele rurale
- j) Creșterea accesului și accesibilității sistemului de învățământ, în special pentru copiii din medii socio-economice defavorizate, copiii de etnie romă și copiii cu nevoi speciale de educație
- k) Creșterea competențelor personalului din sectorul învățământului
- l) Îmbunătățirea capacităților de cercetare ale studenților și formarea cercetătorilor
- m) Îmbunătățirea calității învățământului la toate nivelele.

2. pentru FEDR:

- a) Îmbunătățirea infrastructurii școlare la toate nivelele de învățământ.

3. pentru FEADR:

- a) Îmbunătățirea nivelurilor de competență în sectoarele agricol și forestier.

3. Provocarea în materie de dezvoltare – „Infrastructura”

În cadrul acestei provocări, intervențiile se vor desfășura în cadrul obiectivelor tematice nr.2 și nr.7. În privința infrastructurii TIC, intervențiile din fondurile ESI vor contribui la atingerea obiectivului asumat de către autoritățile române în baza Agendei Digitale pentru România, în conformitate cu țintele privind rețelele în bandă largă din cadrul Agendei Digitale pentru Europa, care va asigura accesul la viteze de peste 30 Mbps pentru toți europenii până în anul 2020, precum și abonamente la conexiuni Internet de peste 100 Mbps pentru 50% sau mai mult dintre gospodăriile europene.

În cazul sectorului transport, intervenția din fonduri ESI va contribui la promovarea unui transport durabil, flexibil și sigur, premisă esențială pentru dezvoltarea economică a României.

Îmbunătățirea legăturilor cu rețelele europene, precum și cu rețelele naționale/regionale, va conduce la creșterea productivității industriei și serviciilor din România, la crearea de locuri de muncă, la creștere economică mai mare și la standarde de viață mai ridicate. Dezvoltarea transportului intermodal, precum și a celui urban și a sistemelor de transport urbane integrate, are drept scop reducerea emisiilor de carbon și promovarea unei economii cu emisii scăzute de carbon. Rezolvarea acestor probleme trebuie să se bazeze pe o cheltuială mai eficientă a resurselor financiare.

Obiectivul tematic nr. 2: Îmbunătățirea accesului la tehnologiile informației și comunicațiilor, a utilizării și a calității acestora

a) Nevoi de dezvoltare:

a) depășirea eșecului pieței de a furniza o infrastructură de acces de generație următoare (NGA) și servicii conexe în conformitate cu Strategia Agenda Digitală pentru România și cu Planul Național vizând Dezvoltarea Infrastructurii de Acces de Generație Următoare.

b) Priorități propuse pentru finanțare:

1. Prin Programul Operational Competitivitate:

a) acțiuni pentru continuarea sprijinului acordat extinderii NGA în vederea asigurării modernizării rețelelor în bandă largă.

c) Rezultate scontate:

1. pentru FEDR:

- a) Creșterea peste media UE a accesului gospodăriilor la Internet în bandă largă furnizat la puncte fixe
- b) Extinderea acoperirii rețelei în bandă largă rapidă de cel puțin 30 Mbps – cel mult 100 Mbps
- c) Creșterea ratei de pătrundere a conexiunilor în bandă largă la puncte fixe
- d) Creșterea ratei de pătrundere a soluțiilor bazate pe fibră optică
- e) Creșterea acoperirii serviciilor de comunicare fixă la viteze de peste 100 Mbps.

Obiectivul tematic nr. 7: Promovarea unor sisteme de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore

a) Nevoi de dezvoltare:

- a) Îmbunătățirea accesibilității României și a regiunilor sale, precum și conectarea acestora la piețe, reducând în mod semnificativ obstacolele în calea dezvoltării și diversificarea lor în contextul MPGT
- b) Îmbunătățirea sustenabilității sistemului mixt de transport al României și a atractivității alternativelor la transportul rutier
- c) Îmbunătățirea și modernizarea transportului urban, vizându-se decongestionarea aglomerațiilor urbane.

b) Priorități propuse pentru finanțare:

1. Prin Programul Operational Marile Proiecte:

- a) Dezvoltarea infrastructurii rutiere din cadrul rețelei TEN-T
- b) Dezvoltarea infrastructurii feroviare din cadrul rețelei centrale TEN-T, în special prin finalizarea coridoarelor TEN-T

- c) Sprijinirea dezvoltării unui sistem de transport durabil prin îmbunătățirea siguranței în trafic în cadrul rețelei TEN-T pentru toate modurile de transport
- d) Creșterea mobilității urbane și a serviciilor pentru pasageri prin dezvoltarea transportului urban în Regiunea București-Ilfov, cu accent asupra metroului
- e) Modernizarea și dezvoltarea transportului intermodal în vederea fluidizării traficului de mărfuri care tranzitează România, precum și a reducerii emisiilor de carbon în zonele urbane
- f) Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii fluviale pe Dunăre și pe canalurile navigabile în vederea promovării unui sistem de transport ecologic
- g) Dezvoltarea mobilității regionale prin modernizarea transportului feroviar, inclusiv prin investiții în infrastructură și achiziții de material rulant
- h) Dezvoltarea aeroporturilor acolo unde se justifică, în vederea îmbunătățirii conectivității și pentru sprijinirea mobilității regionale
- i) Îmbunătățirea infrastructurii vamale.

2. Prin Programul Operational Regional:

- a) Creșterea accesibilității zonelor urbane localizate în vecinătatea rețelei TEN-T, prin construirea și modernizarea legăturilor secundare și terțiare la rețea, inclusiv pasarele, în vederea eliminării blocajelor și a fluidizării traficului
- b) Reabilitarea și reînnoirea sistemelor de transport urban într-o manieră integrată și sustenabilă, ceea ce va contribui la îmbunătățirea calității aerului.

3. Prin Programul National de Dezvoltare Rurala:

- a) Dezvoltarea și modernizarea drumurilor județene și comunale în vederea creării de oportunități, conform priorităților stabilite în planurile de dezvoltare regional.

c) Rezultate scontate:

1. pentru FC:

- a) Scurtarea timpului de deplasare în București
- b) Reducerea timpului de staționare în vămi
- c) Scurtarea duratei călătoriilor pe calea ferată
- d) Creșterea proporției transportului fluvial în cadrul tuturor modurilor de transport
- e) Reducerea numărului de accidente și decese pe drumurile publice
- f) Reducerea numărului de accidente feroviare.

2. pentru FEDR:

- a) Reducerea numărului de accidente
- b) Reducerea poluării provenind de la FEDR transportul urban în zonele urbane
- c) Creșterea intermodalității în sectorul transport.

3. pentru FSE:

- a) Creșterea eficienței și eficacității guvernantei în sectorul transport.

4. Provocarea în materie de dezvoltare – „Resursele”

Obiectivul tematic nr. 4: Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon în toate sectoarele

Intervențiile din fondurile ESI vor contribui la atingerea obiectivului asumat de către autoritățile române în baza Planului Național de Reformă, care va asigura reducerea până în anul 2020 a emisiilor de gaze cu efect de seră cu cel puțin +19% în comparație cu anul 2005, creșterea ponderii energiei regenerabile în consumul final de energie cu 24%, precum și o creștere cu 19% (10Mtoe estimate) a eficienței energetice.

a) Nevoi de dezvoltare:

- a) Creșterea ponderii energiei generate din surse regenerabile, cu accent în principal asupra resurselor mai puțin folosite în prezent și care prezintă un interes investițional scăzut.
- b) Creșterea securității furnizării de energie prin extinderea și îmbunătățirea rețelelor de transport și distribuție a energiei, pentru o mai bună integrare a energiei produse din surse regenerabile.
- c) Reabilitarea și extinderea sistemelor moderne și eficiente de termoficare publică acolo unde acestea s-au dovedit a fi sustenabile financiar.
- d) Asigurarea sechestrării carbonului, în special în agricultură și silvicultură.
- e) Creșterea eficienței energetice a fondului public și rezidențial de locuințe și a domeniului public, inclusiv a iluminatului public.
- f) Îmbunătățirea eficienței energetice a sectorului transporturilor, inclusiv a sistemelor de transport urban și a navelor de pescuit.
- g) Exploatarea investițiilor publice în eficiență energetică cu scopul de a crea noi piețe pentru IMM și întreprinderi sociale, precum și a creării de locuri de muncă suplimentare, mai ales în zonele mai puțin dezvoltate și zonele rurale ale României.
- h) Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în sectorul agricol.

b) Priorități propuse pentru finanțare:

- a) acțiuni de modernizare și construire de noi capacități de producere a energiei electrice și termice, în special pentru tipurile de energii regenerabile insuficient utilizate în comparație cu potențialul existent (în conformitate cu PNAER) și pentru care există un interes investițional scăzut, în special prin încurajarea generării distribuite (capacități mici și foarte mici) de către toate tipurile de beneficiari (publici, privați și rezidențiali).
- b) acțiuni pentru promovarea investițiilor în soluții de compensare a fluctuațiilor datorate producerii de energie din surse regenerabile, în special prin încurajarea soluțiilor de stocare a energiei
- c) acțiuni de sprijinire a măsurilor de extindere și modernizare a rețelelor de distribuție a energiei electrice și termice, în vederea preluării în rețea a energiei din surse regenerabile
- d) acțiuni de promovare a cogenerării de eficiență sporită

- e) acțiuni de extindere și modernizare a rețelelor de transport a energiei electrice, în vederea preluării energiei produse din surse regenerabile și a limitării impactului producției necontrolabile a energiei din surse regenerabile
- f) oferirea de consultanță și, acolo unde se justifică, asistență pentru investiții în furnizare ecologică și în măsuri de eficientizare energetică, precum și în trecerea la o economie cu emisii scăzute de carbon și rezistentă la schimbările climatice, cu accent deosebit asupra agriculturii
- g) acțiuni de sprijinire a reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră în sectorul afacerilor, pescuitului, acvaculturii și agriculturii, mai ales prin exploatarea potențialului de management al terenurilor și de sechestrare a carbonului
- h) acțiuni de promovare a investițiilor în atenuarea schimbărilor climatice/îmbunătățirea eficienței energetice a vaselor de pescuit și a unităților de procesare (cu sprijin FEPAM)
- i) acțiuni de îmbunătățire a termoizolației fondului de clădiri rezidențiale și a clădirilor publice, prioritizate pe baza unei evaluări sistematice care ia în considerare eficiența costurilor ca urmare a reducerii emisiilor de gază cu efect de seră și beneficiile societății, printre care combaterea sărăciei energetice și crearea de locuri de muncă.
- j) acțiuni pentru reabilitarea și reînnoirea sistemului de transport în comun în cadrul planurilor de mobilitate urbană sustenabile, acolo unde acestea vor aduce o contribuție semnificativă la îmbunătățirea calității aerului și a eficienței energetice, în plus față de creșterea competitivității locale.
- k) acțiuni pentru înlocuirea/îmbunătățirea sistemelor de iluminat de pe domeniul public, mai ales în zonele urbane
- l) acțiuni de creștere a eficienței energetice prin reducerea consumului de energie primară în agricultură și în procesarea alimentelor
- m) facilitarea furnizării și utilizării de surse de energie regenerabile în sectorul agricol (produse secundare, deșeuri, reziduuri și alte materii prime nealimentare).

c) Rezultate scontate:

1. pentru FC:

- a) Creșterea utilizării surselor de energie regenerabile
- b) Creșterea producerii de energie regenerabilă
- c) Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră
- d) Creșterea economisirii energetice prin reducerea consumului de energie
- e) Creșterea accesului și diversității surselor de finanțare pentru creșterea eficienței energetic
- f) Consumul redus de energie în cadrul serviciilor publice și private prin investiții în clădirile destinate prestării de servicii
- g) Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în sectorul transporturilor, în special al transportului urban.

2. pentru FEDR:

- a) Reducerea consumului de energie în clădirile rezidențiale și nerezidențiale
- b) Reducerea consumului de energie pentru iluminatul public

- c) Creșterea eficienței energetice a sistemelor de transport și distribuire a agentului termic public
- d) Creșterea randamentelor generării energiei termice publice.

3. pentru FEADR:

- a) Creșterea utilizării energiei regenerabile prin investiții FEADR în furnizarea și utilizarea surselor regenerabile de energie, a produselor secundare, a deșeurilor, a reziduurilor și a altor materii prime nealimentare, în favoarea bioeconomiei
- b) Creșterea sechestrării carbonului în sectoarele agricol și forestier
- c) Scăderea intensității energetice a României prin investiții FEADR în economisirea de energie și eficiență energetică în agricultură și în procesarea alimentelor
- d) Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în zonele din agricultură unde asemenea emisii au niveluri ridicate.

4. pentru FEMAP:

- a) Creșterea eficienței energetice a navelor de pescuit și a unităților de procesare

Obiectivul tematic nr. 5 Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii și a gestionării riscurilor

a) Nevoi de dezvoltare:

- b) Îmbunătățirea capacității României de anticipare, prevenire și reacție la situații de extremă urgență, naturale sau generate de om.
- c) Îmbunătățirea adaptabilității României și a capacității sale de rezistență la consecințele negative ale schimbărilor climatice, în special la incidența crescută a căldurilor extreme, a secetei și a inundațiilor, în cadrul Strategiei Naționale a României privind Schimbările Climatice.
- d) Îmbunătățirea adaptabilității României și a capacității sale de rezistență la alte riscuri naturale.
- e) Valorificarea investițiilor publice în adaptarea la schimbările climatice pentru a crea noi piețe, potențial disponibile pentru IMM-uri și întreprinderi sociale, în special în regiunile mai puțin dezvoltate și în zonele rurale ale României.

b) Priorități propuse pentru finanțare:

1. Prin Programul Operational Infrastructura Mare:

- a) Completarea sistemului național de identificare și gestionare a riscurilor în cadrul Evaluării Naționale a Riscurilor
- b) Construirea unei culturi naționale de reducere a riscurilor la dezastre
- c) Crearea și îmbunătățirea sistemelor de monitorizare și prevenire a riscurilor în raport cu riscurile identificate: cutremure, inundații, alunecări de teren, secetă, incendii forestiere, eroziunea solului și eroziunea zonelor costiere.

2. Prin Programul National de Dezvoltare Rurala:

- a) Consolidarea serviciilor profesionale de răspuns în situații de urgență la nivel național, pentru a răspunde în cazul unor urgențe naționale sau internaționale majore, inclusiv prin cooperare transnațională în cadrul strategiilor macroregionale pentru Dunăre și Marea Neagră
- b) Adoptarea de măsuri structurale și non-structurale pentru reducerea riscurilor și a pagubelor produse de inundații, secetă și eroziunea solului
- c) Consolidarea capacității tehnice și instituționale a SNMSU prin soluții de colaborare între autorități diferite Acțiunile de întreprins cu precădere în agricultură vor avea în vedere:
 - crearea unui sistem durabil de irigații și de gestionare a apei, precum și a unor practici de combatere a schimbărilor climatice.
 - conservarea solului și a stocului său de carbon prin practici de gestionare a terenurilor, precum cultivare redusă, culturi de iarnă și plantarea de păduri.
 - menținerea diversității genetice prin susținerea varietăților locale de culturi și rase de animale.

c) Rezultate scontate:

1. pentru FC:

- a) Reducerea pierderilor și pagubelor produse de diferite tipuri de dezastre, inclusiv de inundații, incendii forestiere și secetă recurentă, prin măsuri de prevenire și gestionare a riscurilor
- b) Reducerea expunerii la seisme a populației și teritoriului României
- c) Reducerea expunerii la alunecări de teren a populației României
- d) Reducerea eroziunii zonei costiere
- e) Stabilirea unui nou sistem complex care să acopere toate fazele gestionării riscurilor
- f) Infrastructură și capacități de gestionare a dezastrelor pregătite pentru evaluarea și gestionarea unor riscuri din ce în ce mai mari.

2. pentru FEADR:

- a) Reducerea pierderilor în agricultură cauzate de riscuri.

Obiectivul tematic nr. 6 - Protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor

a) Nevoi de dezvoltare:

- a) Extinderea accesului public la servicii de apă și epurare a apelor uzate, în contextul Directivei Cadru privind Apa și a planurilor de gestionare a bazinelor hidrografice incluse în aceasta;

- b) Facilitarea tranziției de la gestionarea deșeurilor către un sistem condus de piață, bazat pe ierarhizarea deșeurilor, în contextul Directivei cadru privind deșeurile;
- c) Protejarea, conservarea, restaurarea și exploatarea rațională a patrimoniului natural al României, printre care peisajele, terenurile arabile, pădurile, apele interioare și de coastă, zonele protejate, biodiversitatea;
- d) Dezvoltarea și îmbunătățirea evaluării calității aerului;
- e) Abordarea siturilor abandonate și poluate moștenite, precum și gestionarea surselor curente de poluare;
- f) Valorificarea investițiilor publice în protecția mediului pentru crearea de noi piețe, potențial disponibile IMM-urilor și întreprinderilor sociale, mai ales în regiunile mai puțin dezvoltate și în zonele rurale ale României.
- g) Exploatarea potențialului turistic și cultural.

b) Priorități propuse pentru finanțare:

1. Prin Programul Operational Infrastructura Mare

- a) extinderea conectării populației la sistemele de alimentare cu apă și la sistemele de colectare a apelor uzate, inclusiv în zonele rurale
- b) dezvoltarea infrastructurii de management al deșeurilor și a serviciilor aferente, bazate pe ierarhia deșeurilor – reutilizare, reciclare, valorificare energetică și eliminare
- c) investiții noi/actualizate în sectorul deșeurilor și al energiei; reducerea consumului de resurse naturale prin creșterea proporției de deșeuri reciclate, precum și prin promovarea unei utilizări mai eficiente a resurselor; promovarea deșeurilor ca materii prime/subproduse secundare
- d) protejarea biodiversității prin dezvoltarea planurilor de gestionare și investiții în acțiuni de restaurare și conservare
- e) dezvoltarea și îmbunătățirea evaluării calității aerului în concordanță cu dispozițiile Directivei 2008/50/EC și luând în considerare dispozițiile Directivei INSPIRE (metadate despre calitatea aerului și emisiile atmosferice).

2. Prin Programul National de Dezvoltare Rurala:

- a) restaurarea, păstrarea și îmbogățirea ecosistemelor dependente de agricultură și silvicultură
- b) investiții publice în protecția mediului în vederea creării de noi piețe, potențial disponibile IMM-urilor și întreprinderilor sociale, mai ales în regiunile mai puțin dezvoltate și în zonele rurale ale României.

3. Prin Programul Operational Pescuit si Afaceri Maritime:

- a) restaurarea și conservarea biodiversității marine și a apelor interioare în cadrul pescuitului durabil, acvaculturii și activităților de colectare a datelor și de control promovarea activităților de pescuit durabil în apele maritime și interioare și a activităților durabile în cadrul fermelor de acvacultură.

4. Prin Programul Operational Regional:

- a) reabilitarea siturilor abandonate și poluate, inclusiv prin lucrări de decontaminare pentru reutilizarea lor economică
- b) protejarea și valorificarea durabilă a siturilor naturale, restaurarea și valorificarea patrimoniului cultural, inclusiv valorificarea potențialului turistic local specific, reabilitarea zonelor istorice urbane, valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, măsuri de ecologizare urbană (inclusiv reabilitarea siturilor industriale poluate).

c) Rezultate scontate:

1. pentru FC:

- a) Creșterea accesului populației la apă potabilă
- b) Creșterea proporției populației conectată la sistemele de canalizare
- c) Creșterea capacității instituționale în sectorul de mediu prin crearea unui sistem adecvat de monitorizare a micropoluantilor/ micro-contaminanților din apă, aer și sol
- d) Creșterea calității surselor de apă
- e) Creșterea colectării selective a deșeurilor
- f) Creșterea proporției depozitelor de deșeuri conforme ca parte a Sistemului Integrat de Gestionare a Deșeurilor
- g) Reducerea pierderii biodiversității
- h) Adoptarea și implementarea planurilor de management Natura 2000
- i) Reducerea numărului de puncte cu ape subterane contaminate.

2. pentru FSE:

- a) Creșterea capacității instituționale în sectorul de mediu prin crearea unui sistem FSE adecvat de monitorizare a calității apei
- b) Adoptarea și implementarea planurilor de management Natura 2000.

3. pentru FEDR:

- a) Creșterea numărului de situri industriale nefolosite reabilitate.

4. pentru FEADR:

- a) Restaurarea și păstrarea biodiversității pe terenurile arabile și forestiere
- b) FEADR Scăderea abandonului activităților agricole
- c) Creșterea utilizării mai eficiente a apei în agricultură.

5. pentru FEMAP:

- a) Reducerea vulnerabilității mediului marin
- b) Creșterea diversității speciilor crescute prin activități de acvacultură.

5. Provocare în materie de dezvoltare – „Administrația și guvernarea”

În cadrul acestei provocări, inclusă în OT 11 și OT 2, investițiile din fonduri ESI se vor utiliza în scopul obținerii unui mediu instituțional optim și pentru furnizarea de servicii publice de calitate de către administrație și sistemul judiciar, în sprijinul eforturilor generale de îmbunătățire a creșterii economice, a competitivității și a calității vieții. Printre elementele cheie pentru investițiile FESI s-au evidențiat următoarele: transparență și integritate, eficiența și eficacitatea administrației și a sistemului judiciar, precum și orientarea către nevoile cetățenilor și ale întreprinderilor, inclusiv prin reducerea poverii administrative; e-Guvernare și justiție, capacitatea de dezvoltare, coordonare și implementare, monitorizare și evaluare a politicilor la toate nivelele de guvernare, precum și profesionalismul și motivarea resurselor umane din administrație și sistemul judiciar (capacitate instituțională).

Obiectivul tematic nr. 11 Consolidarea capacității instituționale și o administrație public eficientă

a) Nevoi de dezvoltare:

- a) crearea unui sistem eficient de activități finanțate public de planificare, asumare și achiziții, inclusiv partea finanțată de FESI în vederea urmării obiectivelor de dezvoltare a României.
- b) reformarea politicilor publice, îmbunătățirea procesului de reglementare și guvernare, transparență și accesibilitate în administrația publică
- c) consolidarea capacității administrative și financiare la nivel național, regional și local pentru realizarea unor acțiuni destinate îndeplinirii obiectivelor de dezvoltare ale României.
- d) dezvoltarea și implementarea unitară și pe termen lung a strategiilor și politicilor de resurse umane
- e) creșterea eficienței și transparenței și scăderea birocrăției în cadrul administrației publice, în vederea diminuării sarcinii asupra întreprinderilor și cetățenilor și îmbunătățirii reputației publice.
- f) creșterea și eficientizarea cooperării și coordonării între instituțiile implicate în gestionarea resurselor umane de la nivel central și local
- g) îmbunătățirea serviciilor publice accesibile cetățenilor din toate grupurile sociale pe întreg teritoriul României
- h) creșterea eficienței, transparenței, accesibilității și consecvenței sistemului judiciar
- i) dezvoltarea sistemului de cadastru și carte funciară.

b) Priorități propuse pentru finanțare:

1. Prin Programul Operational Capacitate Administrativa:

- a) sprijinirea consolidării capacității și eficienței instituționale a autorităților

administrației publice centrale și locale, în special consolidarea capacității și îmbunătățirea stabilității corpului de personal implicat în gestionarea fondurilor ESI la nivel central și la nivelul beneficiarilor.

b) sprijinirea consolidării accesibilității, eficienței și calității serviciilor publice, inclusiv prin prestarea acestora de către sectorul privat sau întreprinderile sociale

c) sprijinirea reformării procesului de elaborare de politici publice (colectarea datelor, analiză, planificare strategică și monitorizare), a culturii administrative și a proporționalității între reglementare și guvernanta.

d) sprijinirea consolidării profesionalismului, a integrității, a progresiei profesionale și a remunerației pe baza meritelor în sistemul public

e) crearea de standarde ocupaționale pentru funcționarii publici și a unui sistem de salarizare echitabil

f) dezvoltarea și implementarea unor procese și proceduri clare, transparente, uniforme și cuprinzătoare pentru recrutarea, selecția și evaluarea funcționarilor publici

g) elaborarea, introducerea și susținerea utilizării sistemelor și instrumentelor de management, monitorizare și evaluare pentru îmbunătățirea performanței instituțiilor publice și a funcționarilor publici, precum și pentru schimbarea culturii organizaționale

h) sprijin pentru consolidarea capacității administrative de gestionarea și implementare a unor programe și politici de formare

i) elaborarea și implementarea de mecanisme pentru creșterea complementarității între instituții și eliminarea dublării competențelor în domeniul managementului resurselor umane

j) sprijin pentru îmbunătățirea capacității organizaționale și administrative a instituțiilor judiciare, inclusiv prin aplicarea recomandărilor adecvate din cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare.

k) dezvoltarea de instrumente și aplicații IT pentru consolidarea monitorizării și controlului carierei resurselor umane (la nivel administrativ central și local) și pentru intensificarea utilizarea acestora.

2. Prin Programul Operational Regional:

a) sprijinirea creării unui sistem național al cadastrului care să ofere siguranță titlului de proprietate, promovarea reformei funciare și gruparea eficientă a terenurilor pentru susținerea obiectivelor de dezvoltare a României.

c) Rezultate scontate:

1. pentru FSE:

a) Consolidarea capacității administrative și financiare a instituțiilor publice prin politici eficiente de resurse umane, coordonare îmbunătățită a responsabilităților intra-sectoriale, eficiență crescută a utilizării resurselor și sisteme îmbunătățite de control al achizițiilor publice

b) Îmbunătățirea politicilor publice și a procesului de reglementare prin reformarea proceselor de elaborare a politicilor publice și a sistemelor de planificare strategică,

precum și prin asigurarea proporționalității reglementărilor

c) Creșterea calității și accesibilității serviciilor publice prin reducerea discrepanțelor dintre zonele urbane și cele rurale, precum și în cazul regiunilor și zonelor mai puțin dezvoltate și prin reducerea sarcinii asupra sectorului întreprinderilor și asupra cetățenilor

d) Consolidarea culturii organizaționale în cadrul administrațiilor publice, a eticii, a transparenței și a integrității.

e) Întărirea capacității organizaționale și administrative a instituțiilor judiciare și dezvoltarea resurselor umane

f) Sporirea eficienței și eficacității intervențiilor finanțate din FSE în baza PO Dezvoltarea Capacității Administrative (Asistență Tehnică).

2. pentru FEDR:

a) Sporirea eficienței și eficacității managementului fondurilor ESI în cadrul PO Asistență Tehnică

b) Sporirea eficienței și eficacității intervențiilor finanțate de FEDR în cadrul Programului de Dezvoltare Regională (Asistență Tehnică)

c) Dezvoltarea și funcționarea sistemului de cadastru și carte funciară.

3. pentru FEADR:

a) Sporirea eficienței și eficacității intervențiilor finanțate de FEDR în cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală (Asistență Tehnică).

4. pentru FEMAP:

a) Sporirea eficienței și eficacității intervențiilor fundate de FEDR în cadrul Programului Operațional de Pescuit și Afaceri Maritime (Asistență tehnică).

II.2.3.3. Strategia de dezvoltare rurală a României 2014-2020

Urmând liniile trasate de această strategie ambițioasă, Programul Național de Dezvoltare Rurală își propune să răspundă obiectivelor generale ale Politicii Agricole Comune legate de securitatea alimentară, gestionarea durabilă a resurselor naturale și dezvoltarea teritorială echilibrată, dar și obiectivelor specifice ale dezvoltării rurale. Astfel, abordând într-un mod strategic toate cele șase priorități de dezvoltare rurală, PNDR își propune să sprijine într-un mod sustenabil și inteligent dezvoltarea economică și socială a zonelor rurale din România. România se confruntă cu provocări enorme în atingerea potențialului său economic și social, în sectorul agro – alimentar și forestier, precum și la nivelul zonelor rurale. PIB-ul pe cap de locuitor este mai mic de 50 % din media UE și semnificativ mai mic în zonele rurale.

Din punct de vedere al dezvoltării, zonele rurale înregistrează un decalaj semnificativ față de zonele urbane și se caracterizează prin: deficiențe structurale persistente (numărul mare al populației ocupate în agricultură, îmbătrânirea populației, un număr mare de exploatații de subzistență etc.); valoare adăugată scăzută a produselor agro-alimentare; randamentele și productivitatea muncii scăzute în special în agricultura de semisubzistență; spirit antreprenorial slab pentru dezvoltarea activităților economice, acces redus la credite; o piață a terenurilor nefuncțională; o modestă orientare către export; investiții insuficiente în cercetare și dezvoltare; accesul la servicii și infrastructură cu mult în urma zonelor urbane; creșterea continuă a disparităților regionale; o pondere ridicată a populației expuse riscului de sărăcie și excluziune socială; o administrație publică ineficientă; o serie de riscuri pentru oameni și mediu exacerbate de schimbările climatice și care reprezintă o amenințare pentru zonele rurale și, în general, a teritoriului național.

Analiza sectorului agricol romanesc

Suprafata agricola utilizata (SAU)

În Romania suprafața agricolă utilizată (SAU) este în scădere, tendință manifestată și în UE27. În perioada 2005- 2010 SAU a scăzut cu 4,5 % (de la 13,9 mil. Ha la 13,3 mil. ha). În structura pe categorii de folosință cea mai mare pondere o dețin terenurile arabile (62,4 %), urmate de pășuni și fânețe (33,9%), ambele categorii având însă o tendințe de scădere.

Dimensiunile fizică și economică ale exploatațiilor agricole din RO înregistrează diferențe semnificative față de mediile europene. În 2010, pe teritoriul tarii noastre se aflau 32,1% (3.859.040) din totalul exploatațiilor agricole din UE27 (cu 10,0% mai puține față de 2005).

Dimensiunea medie a unei exploatații românești (3,4 ha SAU/fermă), de peste 4 ori mai mică decât cea europeană (14,3 ha SAU), iar gradul de fragmentare este unul foarte ridicat, suprafața medie a parcelei fiind de 0.45 ha, fiecare fermier deținând în medie 4.8 parcele. Un decalaj mare față de UE27 există și în cazul dimensiunii economice, care este de 9,4 ori mai mică în Romania (2.700,2 euro producție standard /fermă în Romania; 25.450,0 euro /fermă în UE27.

Forma juridica de organizare a exploatațiilor agricole in anul 2010 era data in proportie de 99.2% de exploatații agricole individuale, persoane fizice autorizate sau întreprinderi familial, restul de 0.8% (doar 30,6 mii) fiind exploatații agricole cu personalitate juridică.

Sectorul de producție

Creșterea animalelor este un domeniu cu tradiție în România, fapt confirmat de preponderența fermelor cu profil de creștere a animalelor și mixte (68% din total). Totuși, efectivele de animale au un nivel redus (4,0% din total UE 27), iar numărul acestora a scăzut într-un ritm mai accelerat în Romania decât în UE. În cazul Romania, tendințe de diminuare s-au manifestat doar la bovine și porcine, restul efectivelor înregistrând creșteri.

Forța de munca in agricultura la nivel national este încă supradimensionată, comparativ cu alte state ale UE. Astfel, in 2012 peste 28% din totalul persoanelor ocupate activau în agricultură, 2,1% în industria alimentară, 2,0% în turism și 0,7%, în sectorul forestier.

În profil regional, rata de ocupare în activități agricole, forestiere și piscicole înregistrează cele mai mari valori în Regiunile Nord-Est (41,54%) și Sud-Vest Oltenia (40,09%), unde și caracterul rural este mai pronunțat

In ceea ce priceste productivitatea muncii si a factorilor de producție, există decalaje semnificative între Romania și UE și în materie de productivitate a muncii în sectorul agricol.

Valoarea medie a productivității muncii pentru anii 2010-2012 a fost de patru ori mai mică

decât cea înregistrată în UE (4.328,5 euro/AWU (Unitati Anuale de Munca), respectiv 14.967,0 euro/AWU. Indicatorul a avut una dintre cele mai scăzute rate de creștere comparativ cu restul țărilor europene (de doar 0,1%). Printre cauzele diferențelor de productivitate se numără gradul scăzut de instruire al lucrătorilor din agricultură, sistemul public de consultanță insuficient dezvoltat și diseminarea ineficientă a rezultatelor cercetării agricole către fermele mici și mijlocii Astfel, în 2010, doar 2,5% dintre managerii exploatațiilor agricole erau absolvenți ai unei forme de învățământ agricol (educație de bază sau completă) (față de 7,3% în 2005), cu mult sub nivelul European de 29,6%, iar 97,5% aveau numai experiență practică agricolă.

În ceea ce privește sectorul de cercetare agricolă, rezultatele slabe se reflectă și prin ponderea scăzută a IMM-urilor din sectorul agricol care desfășoară activități de cercetare - dezvoltare, respectiv 1,2% din totalul IMM-urilor care desfășoară astfel de activități (2011). Cât privește sistemul de consultanță la nivelul anului 2012, numărul total de angajați din rețeaua de consultanță publică era de 850 persoane din care 500 în centrele locale de consultanță agricolă și 350 în camerele agricole județene.

Totusi, ca efect al restructurărilor de producție și a alocărilor comunitare, productivitatea globală a factorilor din agricultură a crescut cu 13% între anii 2009-2011 față de 2005.

Industrie alimentara

După aderarea la UE numărul unităților din industria alimentară a scăzut cu aproximativ 13%, fenomen cauzat în principal de ritmul lent și/sau incapacitatea acestora de a se adapta la standardele europene și de lipsa de viabilitate a lanțului de aprovizionare cu materii prime.

In contextul în care în proporție de circa 70% se exportă încă producție neprelucrată sau prelucrată primar (animale vii, cereale, oleaginoase, tutun, grăsimi și uleiuri vegetale), aceasta este o industrie esențială care pune la dispoziție posibilități variate pentru valorificarea eficientă a diversității materiilor prime. Gradul relativ scăzut de dotare și tehnologiile depășite utilizate, în majoritatea unităților de profil se reflectă în nivelul redus al productivității muncii din sector, care, în 2010, se situa cu 78% sub media europeană (40.785euro/persoana în UE27; 9.086,3euro/persoană în Romania).

La nivel național, există un potențial bun, dar încă nevalorificat, de recunoaștere și promovare a mărcilor locale prin includerea acestora în schemele de calitate din UE. Deși, există 4180 produse tradiționale, la nivelul anului 2013 există un singur produs recunoscut și protejat la comunitar.

Sectorul forestier

În 2010, dimensiunea Fondului Forestier Național (FFN) și a Vegetației Forestiere din Afara Fondului Forestier Național (VFAFFN) era sub pragul minim posibil pentru Romania (32%), dar și sub media europeană (41,2% din suprafața totală). Suprafața FFN și a VFAFFN a scăzut cu 10 mii ha față de anul 2005. Deși legislația silvică în vigoare este revizuită, administrarea eficientă a sectorului întâmpină o serie de impedimente. În primul

rând rețeaua de drumuri forestiere este slab dezvoltată (densitatea medie a drumurilor forestiere este de 6,3 m /ha). De asemenea dotarea tehnica a firmelor care activează în industria de exploatare și prelucrare primară a lemnului este insuficientă, învechită și slab diversificată.

Domenii prioritare ale PNDR pentru perioada 2014 – 2020

**Prioritatea 1: Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în
agricultură, în și în zonele rurale**

Domenii de interventie:

**1. Încurajarea inovării, a cooperării și a creării unei baze de cunoștințe
în zonele rurale**

Masuri:

1. Transferul de cunoștințe și acțiuni de informare
 - a. Sprijin pentru furnizarea de instruire / dobândirea de competențe
 - b. Sprijin pentru proiectele demonstrative / acțiuni de informare
 - c. Sprijin pentru schimburi de experienta in gestionarea exploatatii agricole și silvice pe termen scurt, precum și vizite in ferma și exploatatii forestiere
2. Consolidarea legăturilor dintre agricultură, producția alimentară și silvicultură, pe de o parte, și cercetare și inovare, pe de altă parte, inclusiv în scopul unei gestionări mai bune a mediului și al unei performanțe de mediu îmbunătățite

Masuri:

1. Cooperare
 - a. Sprijin pentru înființarea și funcționarea grupurilor operaționale
 - b. Sprijin pentru proiecte pilot
3. Încurajarea învățării pe tot parcursul vieții și a formării profesionale în sectoarele agricol și forestier

Masuri:

1. Transferul de cunoștințe și acțiuni de informare
 - a. Sprijin pentru furnizarea de instruire / dobândirea de competențe
 - b. Sprijin pentru proiectele demonstrative / acțiuni de informare
2. Cooperare
 - a. Sprijin pentru înființarea și funcționarea grupurilor operaționale
 - b. Sprijin pentru proiecte pilot

Prioritatea 2: Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor

Domenii de interventie:

1. Imbunătățirea performanței economice a tuturor fermelor și facilitarea restructurării și modernizării fermelor, în special în vederea creșterii participării și orientării către piață, cât și a diversificării agricole

Masuri:

1. Investițiile în active fizice

a) Sprijin pentru investiții în exploatațiile agricole

b) Sprijin pentru investiții în infrastructura agricolă și forestieră

2. Cooperare

a) Sprijin pentru dezvoltarea de noi produse, procese și tehnologii

2. Facilitarea intrării în sectorul agricol a unor fermieri calificați corespunzător și, în special, a reînnoirii generațiilor

Masuri:

1. Dezvoltarea afacerilor fermei

2. Ajutor start up pentru tinerii fermieri

Prioritatea 3: Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură

Domenii de interventie:

1. Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, al creșterii valorii adăugate a produselor agricole, al promovării pe piețele locale și în cadrul circuitelor scurte de aprovizionare, al grupurilor și organizațiilor de producători și al organizațiilor interprofesionale

Masuri:

1. Investițiile în active fizice

a) Sprijin pentru investiții în procesare/marketing și/sau dezvoltarea produselor agricole

2. Cooperare

a) Sprijin pentru dezvoltarea de noi produse, inclusiv procedee și tehnologii

b) Sprijin pentru cooperarea pe verticală și orizontală între actorii din cadrul lanțului

c) Sprijin pentru cooperarea micilor operatori

d) Sprijin pentru promovarea locală a lanțurilor scurte de aprovizionare și a piețelor locale

2. Sprijinirea gestionării și a prevenirii riscurilor la nivelul exploatațiilor

Masuri:

1. Managementul riscului

a) Contribuția financiară la fondurile mutuale

Prioritatea 4: Refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor care sunt legate de agricultură și silvicultură

Domenii de interventie:

1. Refacerea, conservarea și dezvoltarea biodiversității, inclusiv în zonele Natura 2000, în zonele care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice și în cadrul activităților agricole de mare valoare naturală, precum și a stării peisajelor europene

Masuri:

1. Transferul de cunoștințe și acțiuni de informare
 - a) Sprijin pentru furnizarea de instruire / dobândirea de competențe
 - b) Sprijin pentru proiectele demonstrative/acțiuni de informare
2. Agro-mediu – climă
 - a) Plăți pentru angajamente de agro-mediu-climă
3. Agricultură Ecologică
4. Plăți pentru zonele care se confruntă cu constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice
 - a) Plăți compensatorii pe ha SAU din zona montană
 - b) Plăți compensatorii pe ha SAU din zonele cu constrângeri naturale semnificative
 - c) Plăți compensatorii pe ha SAU din zonele cu constrângeri specifice
5. Cooperare
 - a) Sprijin pentru cooperarea micilor operatori
 - b) Sprijin pentru promovarea locală a lanțurilor scurte de aprovizionare și a piețelor locale
 - c) Sprijin pentru abordări colective pentru proiecte / practici de mediu
2. Ameliorarea gestionării apelor, inclusiv gestionarea îngrășămintelor și a pesticidelor

Masuri:

1. Transferul de cunoștințe și acțiuni de informare
2. Investițiile în active fizice
 - a) Sprijin pentru investiții în infrastructura agricolă și forestieră
3. Agro-mediu – climă
 - a) Plăți pentru angajamente de agro-mediu-climă
4. Plăți pentru zonele care se confruntă cu constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice
 - a) Plăți compensatorii pe ha SAU din zona montană
 - b) Plăți compensatorii pe ha SAU din zonele cu constrângeri naturale semnificative
 - c) Plăți compensatorii pe ha SAU din zonele cu constrângeri specifice
5. Agricultură ecologică
3. Prevenirea eroziunii solului și ameliorarea gestionării solului
 1. Împădurirea și crearea de suprafețe împădurite

2. Agro-mediu – climă
3. Agricultură ecologică
4. Plăți pentru zonele care se confruntă cu constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice
 - a) Plăți compensatorii pe ha SAU din zona montană
 - b) Plăți compensatorii pe ha SAU din zonele cu constrângeri naturale semnificative
 - c) Plăți compensatorii pe ha SAU din zonele cu constrângeri specific

Prioritatea 5: Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și rezistentă la schimbările climatic în sectoarele agricol, alimentar și silvic

Domenii de interventie:

Eficientizarea utilizării apei în agricultură

Masuri:

1. Investițiile în active fizice
2. Agro-mediu – climă
2. Eficientizarea utilizării energiei în sectorul agroalimentar

Masuri:

1. Investițiile în active fizice
 - a) Sprijin pentru investiții pentru eficientizarea consumului de energie în exploatațile agricole și forestiere
 - b) Sprijin pentru infrastructura privind dezvoltarea și modernizarea sau adaptarea activităților agricole și silvice
2. Cooperare, grupuri operaționale și proiecte aferente
3. Facilitarea furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor, a reziduurilor și a altor materii prime nealimentare, în scopul bioeconomiei

Masuri:

1. Transferul de cunoștințe și acțiuni de informare
2. Investițiile în active fizice
 - a) Sprijin pentru investiții în exploatațile agricole
 - b) Sprijin pentru infrastructura privind dezvoltarea și modernizarea sau adaptarea activităților agricole și silvice
3. Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor_
4. Cooperare (Art.36) (Art.61, 62, 63). Cooperarea și Programul PEI poate fi construită în grupuri operaționale pe baza următoarelor articole:
 - Transferul de cunoștințe și acțiuni de informare

- Cooperare, grupuri operaționale și proiecte aferente
 - Investițiile în active fizice
 - Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală pentru activități de diseminare, bune practici
4. Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de amoniac din agricultură

Masuri:

1. Investițiile în active fizice
 - a) Sprijin pentru investiții în exploatațile agricole
2. Agro-mediu – climă
 - a) Plăți pentru angajamente de agro-mediu-climă
5. Promovarea captării carbonului în agricultură și silvicultură

Masuri:

1. Transferul de cunoștințe și acțiuni de informare
2. Agro-mediu – climă
 - a) Plăți pentru angajamente de agro-mediu-climă
3. Agricultură ecologică
4. Împădurirea și crearea de suprafețe împădurite
5. Cooperare, grupuri operaționale și proiecte aferente

Prioritatea 6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale

Domenii de intervenție:

1. Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici și a creării de locuri de muncă

Masuri:

1. Investițiile în active fizice
 - a) Sprijin pentru investiții în prelucrarea / comercializarea produselor agricole
2. Dezvoltarea afacerilor fermei
 - a) Sprijin pentru înființarea și dezvoltarea activității neagricole în spațiul rural
2. Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale

Masuri:

1. Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale
 - a) Sprijin pentru investiții în infrastructură la scară mică
 - b) Sprijin pentru investiții în servicii locale de bază pentru populația rurală

Obiective transversale in PNDR 2014-2020

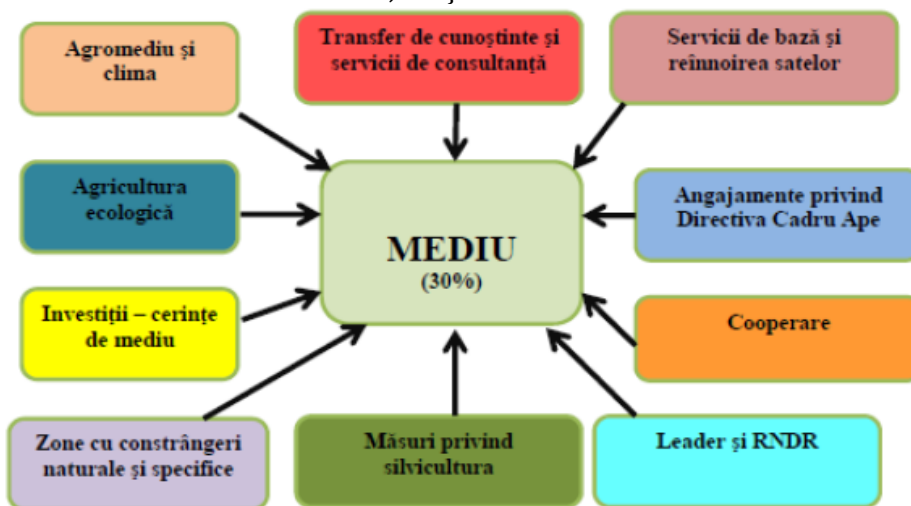
Mediu și climă

Strategia EU 2020 impune o nouă abordare a sprijinului oferit prin PNDR și finanțat prin FEADR, și enumera câteva ținte clare: reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră cu cel puțin 20% față de nivelurile din 1990, sau cu 30%, dacă există condiții favorabile în acest sens; creșterea la 20% a ponderii surselor regenerabile de energie în consumul final de energie și o creștere cu 20% a eficienței energetice.

În acest scop, în elaborarea PNDR trebuie să se țină seama de diversitatea situațiilor care afectează zonele rurale cu caracteristici diferite sau diferitele categorii de beneficiari potențiali, precum și de obiectivele transversale legate de inovare, de protecția mediului și de atenuarea efectelor schimbărilor climatice și de adaptarea la acestea.

Toate prioritățile de dezvoltare rurală, prin domeniile de intervenție și măsurile ce duc la îndeplinirea lor contribuie la realizarea obiectivelor transversale legate de inovare, de protecția mediului și de atenuarea efectelor schimbărilor climatice și de adaptarea la acestea.

Astfel, cel puțin 30 % din contribuția totală a FEADR la programul de dezvoltare rurală este rezervată în primul rând pentru măsuri în temeiul articolului 29 – Agromediu, 30 – Agricultură Ecologică, 32 – Zone afectate de constrângeri naturale și specifice și 23 - Împădurirea și crearea de suprafețe împădurite, dar și pentru anumite măsuri de investiții realizate în baza articolelor 18, 20 și 22:

Sursa: Strategia de dezvoltare rurală a României 2014-2020 – draft, versiune noiembrie 2013

Inovarea

Ca și tematicile legate de mediu și schimbări climatice, inovarea își propune să răspundă la noile provocări apărute: o cerere tot mai mare de alimente, o presiune din ce în ce mai mare asupra resurselor și mediului înconjurător. Agricultură va trebui așadar să se adapteze la aceste noi coordonate și să țină cont atât de eficiența utilizării materiilor prime cât și de o dezvoltare sustenabilă. Conceptul de inovare devine astfel un element-cheie în PNDR 2014- 2020.

Inovarea poate însemna și transferarea de bune practici într-un nou context sau testarea și adaptarea unui produs sau al unei tehnologii (practicienii pot testa idei sau rezultate ale cercetătorilor, iar cercetătorii pot testa idei deja implementate de către practicieni în vederea multiplicării și diseminării).

Abordarea inovării ca temă transversală care contribuie la realizarea celorlalte priorități de dezvoltare rurală va fi realizată printr-o serie de mijloace:

- a) Abordarea inovării în strânsă corelație cu prioritatea 1: activarea „potențialului inovator” al acțiunilor de informare, formare, consultanță și cooperare în cadrul celorlalte 5 priorități;
- b) Încurajarea potențialului de inovare al GAL-urilor: GAL-urile reprezintă prin natura lor abordare inovativă și, mai ales, au potențialul de a activa sinergii la nivel local;
- c) Încurajarea acțiunilor inovatoare în cadrul tuturor priorităților și măsurilor;
- d) Încurajarea grupurilor operaționale în cadrul Parteneriatului European pentru Inovare (PEI) privind Productivitatea și Durabilitatea Agriculturii.

II.3. Contextul regional de dezvoltare durabila

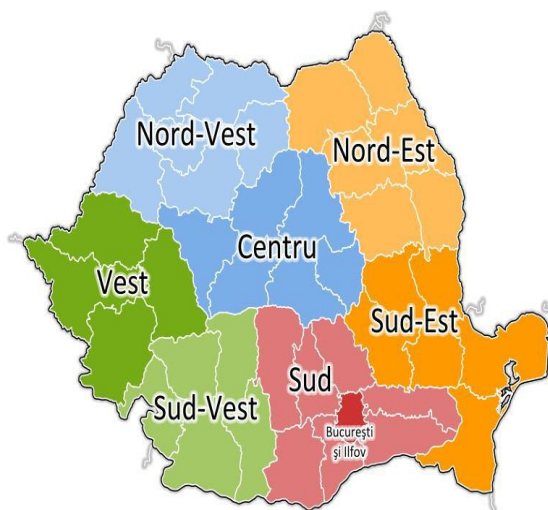
Cadrul regional de dezvoltare pentru perioada 2014-2020

la nivelul Regiunii de Nord-Est Moldova

Caracteristici geografice

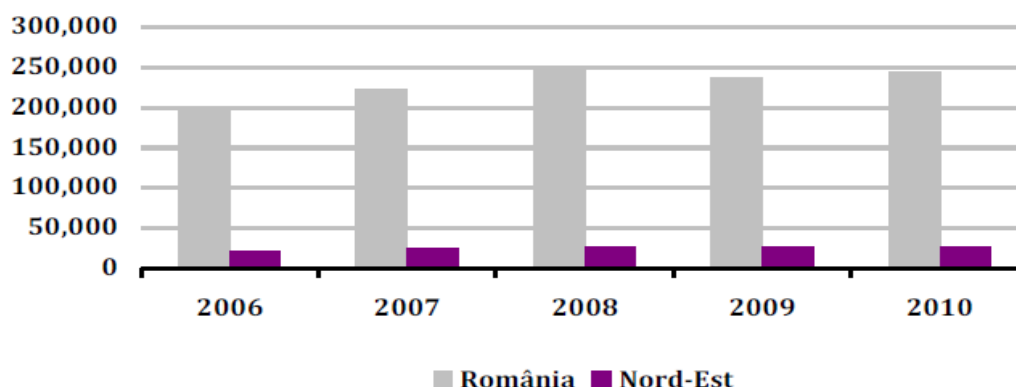
Cu o suprafață de 36.850 kmp. și o populație de 3.734.546 locuitori, regiunea este cea mai mare dintre cele opt regiuni de dezvoltare ale României. Din punct de vedere geografic, se învecinează cu: la N – R. Ucraina, la E- R. Moldova, S- Regiunea Sud-Est (Jud. Galați și Vrancea), V- Regiunea de Vest (Jud. Maramureș și Bistrița Năsăud) și Regiunea Centrală (Jud. Mureș, Harghita și Covasna).

Beneficiind de o bogată tradiție istorică, culturală și spirituală, regiunea îmbină armonios tradiționalul cu modernul și trecutul cu prezentul, potențialul acesteia putând fi folosit pentru dezvoltarea infrastructurii, a zonelor rurale, a turismului și a resurselor umane.

Contextul economic din Regiunea Nord-Est

Regiunea de dezvoltare Nord-Est a înregistrat, în anul 2010, o valoare a Produsului Intern Brut (PIB) de 55.669 milioane lei, ceea ce reprezintă 10,63% din PIB-ul României și doar 0,1077% din PIB-ul UE 27. În profil temporal, la nivel regional se remarcă o creștere a valorii acestui indicator în anul 2010 cu 44,85%, față de anul 2006. **Comparativ cu restul regiunilor din România, creșterea este cea mai redusă, plasând regiunea pe ultimul loc în clasamentul național, din acest punct de vedere.** În anul 2010, contribuția la formarea PIB-ului național plasează Regiunea Nord-Est pe locul VI (10,63%), fiind urmată doar de regiunile Vest (10,11%) și Sud-Vest Oltenia (8,008%). Comparativ cu regiunile Uniunii Europene, PIB-ul înregistrat în anul 2010 de Regiunea Nord-Est este comparabil cu cel al unor regiuni din Polonia, precum Voievodatul Subcarpatia sau din Slovacia, precum Stredné Slovensko, ce reprezintă aproximativ 0,108% din PIB-ul Uniunii Europene în același an de analiză.

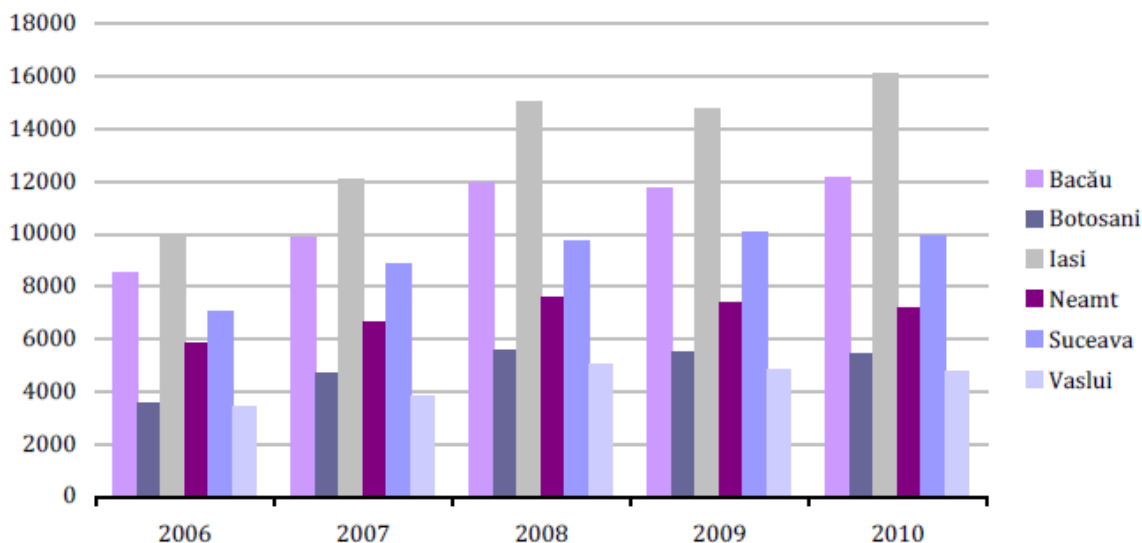

Produsul Intern Brut la nivel european, național și al regiunii Nord-Est, 2006-2010, Milioane PPS (paritatea de cumpărare standard)

Sursa: Eurostat Database, 2013

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE PREVIZIUNE 2015 -2020

Cele 6 județe care compun această regiune au o contribuție diferită la formarea PIB-ului regional, astfel că doar 2 dintre acestea înregistrează performanțe economice semnificative în acest sens. Este vorba despre județele Iași și Bacău, ale căror rezultate sunt net superioare celorlalte 4 județe: Suceava, Neamț, Botoșani și Vaslui.

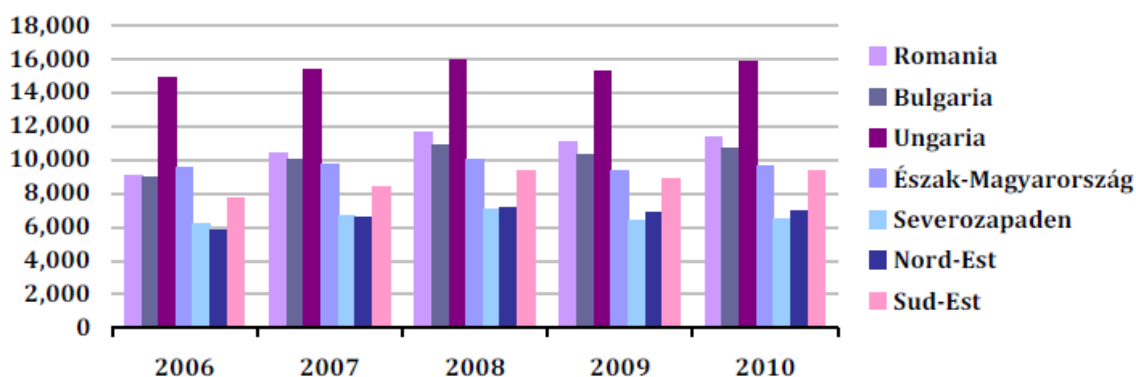

Produsul Intern Brut la nivel județean, 2006-2010, milioane lei

Sursa: INS, Tempo Online, 2013

În intervalul de timp studiat 2006-2010, cea mai mare creștere a valorii PIB-ului s-a înregistrat în județul Iași (60,57%), urmat de Botoșani și de Bacău. Produsul Intern Brut pe cap de locuitor la paritatea puterii de cumpărare standard (PPS) este considerat a fi cel mai potrivit indicator pentru evaluarea nivelului de dezvoltare. În anul 2010, regiunea se poziționa pe ultimul loc în clasamentul național din perspectiva acestui indicator, PIB-ul pe cap de locuitor a reprezentat doar 28,57% din media europeană (24.500 PPS/locuitor). În context european, regiunea se află în clasamentul celor mai sărace 20 de regiuni din UE-27, alături de regiunile Sud-Vest, Sud-Est, Sud-Muntenia, Nord-Vest și Centru.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE PREVIZIUNE 2015 -2020

PIB/capita în PPS, comparația regiunii cu alte regiuni din UE, 2006-2010

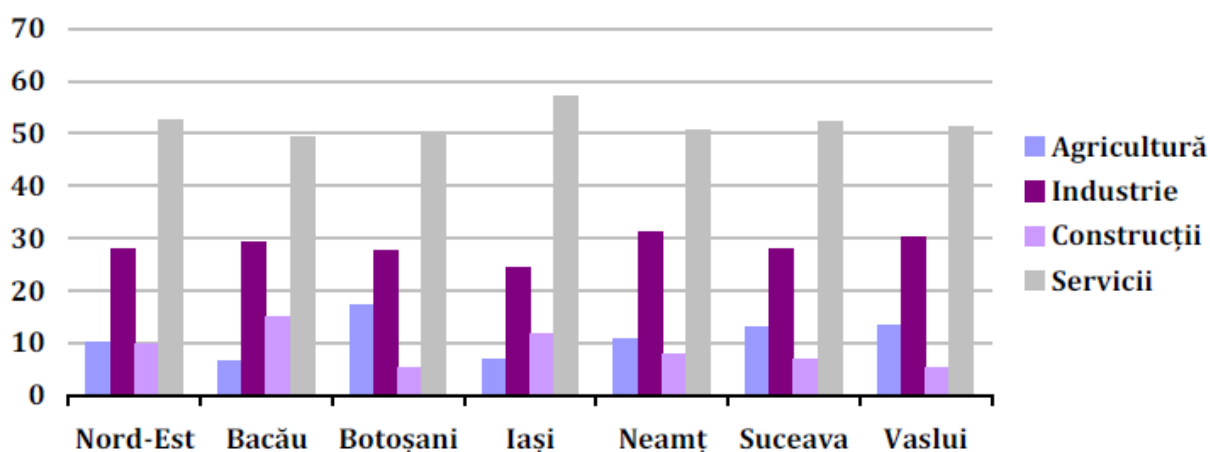
Sursa: Eurostat Database, 2013

Pentru comparație, au fost alese regiunile Észak-Magyarország din Ungaria și Severozapaden din Bulgaria, datorită faptului că se află pe ultimele locuri în clasamentele naționale din perspectiva PIB-ului/cap de locuitor, asemenea Regiunii Nord-Est. În profil temporal, poate fi remarcat un punct de maxim înregistrat în anul 2008, după care se constată o scădere, a cărei posibilă cauză este izbucnirea crizei economice. Cu toate acestea, față de anul de referință valoarea acestui indicator a crescut cu 21%, **iar județul cu cel mai ridicat nivel de dezvoltare este, și de această dată, Iași**. Problemele cele mai grave se remarcă în județul Vaslui, care înregistrează cele mai scăzute valori ale indicatorului la nivel național. **Conform Eurostat, în ultimul an de analiză, 2010, Regiunea Nord-Est a înregistrat o valoare a PIB-ului/cap de locuitor de 3.600 de euro, situându-se printre cele mai sărace regiuni din Europa și cea mai săracă din România.**

La nivelul județelor Regiunii Nord-Est, pot fi observate diferențe semnificative, fiecare județ având o anumită structură a economiei pe ramuri de activitate. Astfel că județul Botoșani are sectorul agricol foarte bine dezvoltat (contribuie cu 17,27% la formarea VAB spre deosebire de Bacău, care contribuie cu doar 6,5%) și sectorul de construcții aproape insesizabil, **județul Iași are cel mai dezvoltat sector de servicii**, județul Neamț înregistrează valori superioare pentru sectorul industrial, iar județul Bacău pentru cel de construcții.

Celelalte două județe, Vaslui și Suceava, au o structură a ramurilor economice relativ apropiată cu media din regiune.

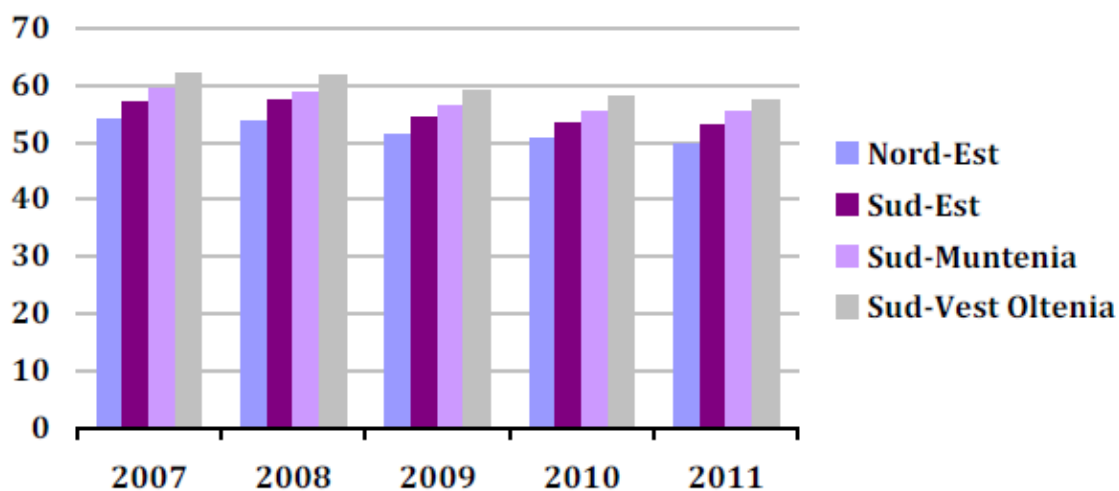
STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE PREVIZIUNE 2015 -2020

Contribuția sectoarelor la formarea valorii adăugate brute regionale și județene, 2010, procente

Sursa: Eurostat Database, 2013

Rata de ocupare a resurselor de muncă reprezintă, de asemenea, un indicator relevant.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE PREVIZIUNE 2015 -2020

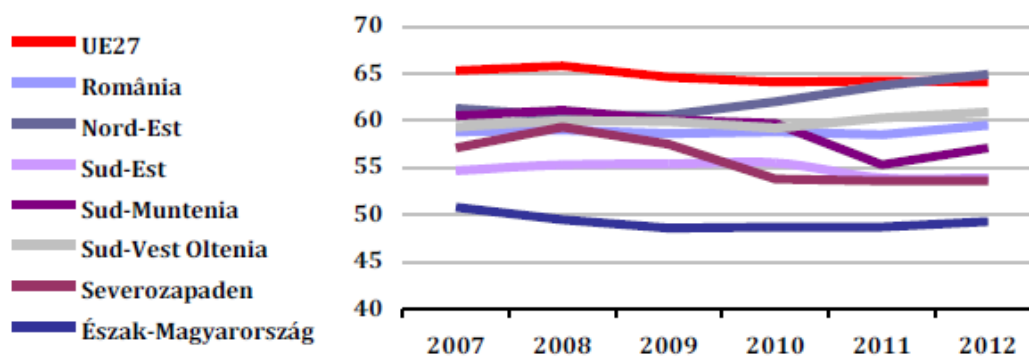
Din graficul de mai sus, se poate observa că în toate regiunile analizate rata de ocupare a scăzut în intervalul de analiză. Astfel, concluzia care poate fi trasă se referă la scăderea populației ocupate civile în comparație cu resursele de muncă.

Nivelul ratei de ocupare în Regiunea Nord-Est este cu mult mai mic în comparație cu media națională în toți anii analizați, iar din graficul de mai sus se poate observa că acest indicator este scăzut și poziționează regiunea pe ultimul loc în clasamentul național.

Indicatorul ratei de ocupare trebuie surprins și din perspectiva grupelor de vârstă și a mediilor de rezidență. **Astfel, la nivel național, în anul 2012, nivelul ratei de ocupare a populației în vârstă de 15-64 de ani a fost de 59,5%**, o pondere cu aproximativ 5 puncte procentuale mai mică față de media europeană și **la o distanță de aproximativ 11 puncte procentuale față de ținta națională de 70% stabilită în contextul Strategiei Europa 2020.**

Regiunea Nord-Est înregistrează o pondere superioară mediei naționale și europene, iar în ultimii ani (începând cu anul 2008) această pondere a crescut cu 4 puncte procentuale. Cu toate acestea, trebuie luate măsuri prin care să se asigure un nivel mai înalt al acestui indicator în toate regiunile din România, întrucât ținta asumată trebuie atinsă.

Rata de ocupare în Regiunea Nord-Est este mult mai ridicată comparativ cu cea a altor regiuni din Europa prezentate în tabelul de mai jos.

Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 de ani, la nivel regional, național și european, 2007-2012, procente

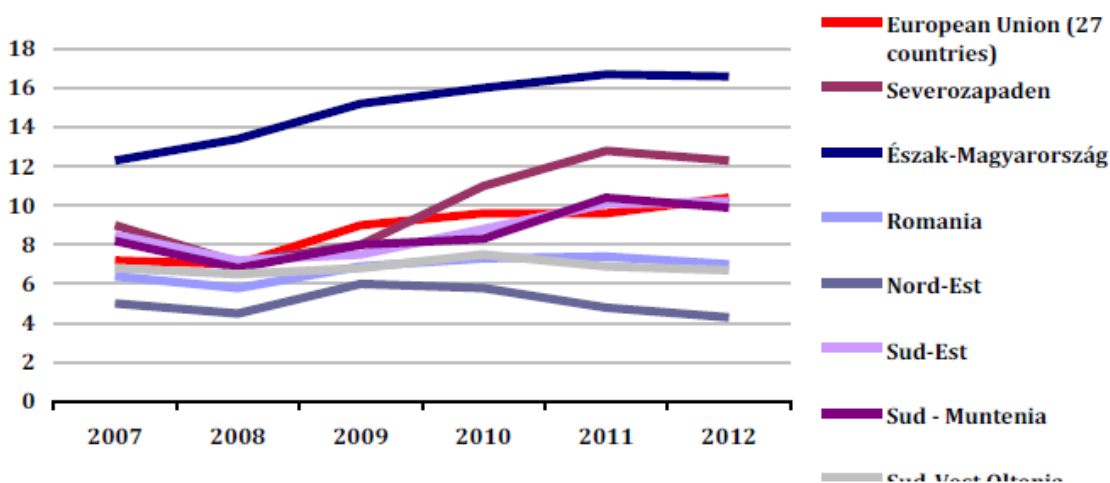
Sursa: INS, Tempo Online și Eurostat Database, 2013

Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) la nivelul Regiunii Nord-Est a avut, în tot intervalul de analiză, valori mai ridicate pentru bărbați (68,8 față de 60,9 pentru femei, în anul 2012) și pentru persoanele din mediul rural (69,9 față de 56,7 pentru persoanele din mediul urban, în anul 2011). Această situație se mai regăsește doar în regiunile Sud-Vest Oltenia și Vest; toate

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE PREVIZIUNE 2015 -2020

celelalte regiuni, înregistrează o rată de ocupare a populației mult mai ridicată în mediul urban decât în cel rural. **Rata de ocupare a tinerilor (15-24 de ani) la nivelul Regiunii Nord-Est depășește media națională (23,9%) și atinge un nivel care o plasează în fruntea clasamentului (29,3%) din acest punct de vedere, începând cu anul 2010. În cazul persoanelor vârstnice (55-64 de ani) din Regiunea Nord-Est, rata de ocupare este cea mai ridicată (56,1%) din țară, depășind media națională (41,4%).**

Rata șomajului în Regiunea Nord-Est a fost, în anul 2012, de 6,2%, în creștere cu aproximativ un punct procentual față de anul trecut.

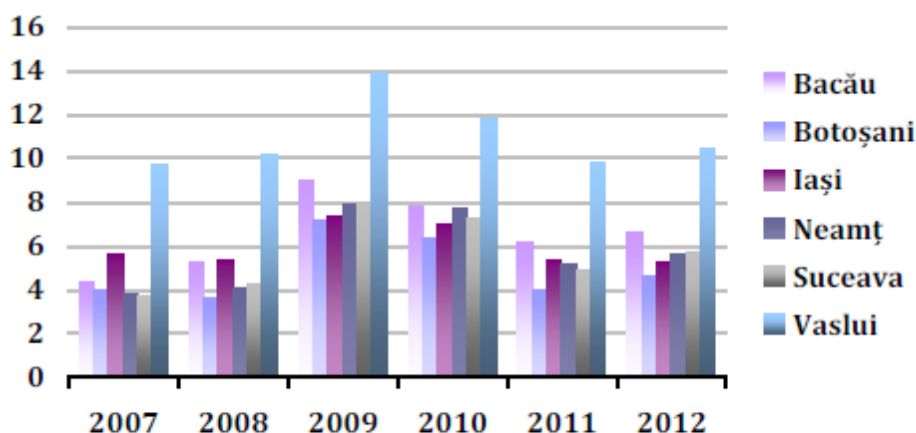

Rata șomajului în rândul populației în vârstă de peste 15 ani la nivel regional, național și european, 2007-2012, procente

Sursa: INS, Tempo Online, 2013

În comparație cu celelalte regiuni ale României, Regiunea Nord-Est înregistrează cel mai scăzut nivel al ratei șomajului în rândul populației cu vârsta de peste 15 ani, începând cu anul 2007. Valoarea acestui indicator este mai scăzută decât media națională și europeană, după cum este surprins în **graficul de mai sus**. Pe sexe, ecartul dintre cele două rate ale șomajului a fost de 1,6 puncte procentuale (5,1% pentru bărbați față de 3,5% pentru femei), în anul 2012. Rata șomajului în rândul populației cu vârsta de peste 15 ani este mai ridicată în mediul urban decât în cel rural cu aproximativ 7 puncte procentuale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE PREVIZIUNE 2015 -2020

Rata șomajului pe județe, 2007-2012, procente

Sursa: INS, Tempo Online, 2013

Județul Vaslui înregistrează în toți anii analizați valorile cele mai ridicate ale acestui indicator, plasându-se în fruntea clasamentului chiar și la nivel național.

Conectivitate și accesibilitate în Regiunea Nord-Est

Telecomunicațiile în Regiunea Nord-Est

Conform Raportului de cercetare realizat în anul 2010 de către firma GALLUP pentru Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații, se desprind următoarele concluzii pentru Regiunea Nord-Est.

Gradul de penetrare a serviciilor de telefonie fixă prin linie de acces la nivel de gospodărie este de numai 54%, cu 23 de puncte procentuale mai puțin față de Regiunea București-Ilfov. Principalii furnizori de servicii de telefonie fixă sunt: Romtelecom (77%), RDS&RCS (22%) și UPC (3%).

Gradul de penetrare a serviciilor de telefonie mobilă la nivel de gospodărie este de 82%, cu 12 puncte procentuale mai puțin față de București-Ilfov. Dintre deținătorii de cartele SIM, numai 33% au abonamente (cel mai mic procent dintre toate regiunile), 55% au cartele preplătite, iar 12% ambele tipuri de servicii. Dintre abonați, cei mai mulți au servicii furnizate de Orange și Vodafone. Totodată, 92% dintre firmele și instituțiile care activează în regiune folosesc servicii de telefonie mobilă.

În ceea ce privește dotarea gospodăriilor din Regiunea Nord-Est cu calculatoare (PC-uri) aceasta este deficitară – doar 36% dintre acestea dețin un calculator, 5% un laptop, iar 5% și PC și laptop. Practic 54% dintre gospodari nu au niciun calculator – procent dublu față de Regiunea București-Ilfov. Totodată, cele mai multe gospodării fără calculatoare sunt amplasate în mediul rural.

Gradul de penetrare a serviciilor de internet la nivel de gospodărie este de numai 36%, dintre care 32% au acces la internet fix, 2% acces la internet mobil, 2% acces și la internet fix și internet mobil. Practic 64% dintre gospodării nu au acces la internet.

În Regiunea Nord-Est, 42% din populația cu vârsta mai mare de 18 ani a utilizat internetul în ultimele trei luni, 6% a utilizat internetul cu mai mult de trei luni în urmă, iar 50% nu a utilizat niciodată internetul. Totodată, 15% din totalul populației României care a accesat internetul provine din Regiunea Nord-Est. Principalul motiv al celor care nu au utilizat niciodată internetul îl constituie lipsa nevoii folosirii acestor servicii (persoane cu acces la internet).

În privința utilizării serviciilor e-commerce, în 2012, 24,8% din total persoane în vârstă de 16-74 ani care au utilizat vreodată internetul din Regiunea Nord-Est, au comandat/cumpărat bunuri pe internet, procentul, practic, dublându-se față de anul 2008. Un procent important (49,7%) din aceste persoane au comandat îmbrăcăminte, produse sportive, 48,3% cărți, reviste, ziare, iar 44,4% au făcut aranjamente de călătorie și/sau cazare.

Infrastructura de transport rutier în Regiunea Nord-Est

Regiunea Nord-Est este străbătută de o serie de coridoare rutiere europene, după cum urmează:

- București – Bacău – Roman – Suceava - Siret (punct de control și trecere a frontierei) – drumul european E85;
- Suceava - Vatra Dornei - Cluj (E576) care face legătura cu drumul european E60 Cluj Napoca-Oradea;
- Bacău – Brașov – Pitești - drumul european E574 (care face legătura cu drumul european E70 Craiova – Vidin - Skopje);
- București - Bârlad – Albița (punct de trecere a frontierei) – Chișinău - drumul european E581 care străbate județul Vaslui;
- Roman - Tg. Frumos cu ramificație către Botoșani (E58) și Iași – Sculeni (punct de trecere a frontierei) (E 583).

Sub aspect calitativ cel mai important indicator îl constituie ponderea drumurilor modernizate în total drumuri publice. La nivel regional, ponderea este de 30%, fiind apropiată de cea națională. Pe categorii de drumuri, ponderea este de 90% la drumurile naționale și de numai 16% la drumurile județene și comunale. Ultimul procent menționat urmează să crească în perioada următoare, ca urmare a finalizării atât a proiectelor ce vizează reabilitarea/modernizarea drumurilor județene/străzilor orășenești (cofinanțate prin Programul Operațional Regional 2007-2013, axa 2.1), cât și a celor finanțate din Programul Național pentru Dezvoltarea Infrastructurii (secțiunea ce vizează realizarea a 10.000 km drumuri județene) și din Planul Național pentru Dezvoltarea Rurală. La nivel județean, procentul drumurilor județene și comunale modernizate variază între numai 3% în județele Iași și Neamț și 34% în județul Suceava.

Tendențe demografice

Conform datelor statistice existente la 1 iulie 2011, Regiunea Nord-Est avea o populație stabilă de 3.695.831 locuitori, reprezentând 17,3% din populația totală a țării. Sub acest aspect, dintre cele opt regiuni de dezvoltare, Regiunea Nord-Est are cel mai mare număr de locuitori.

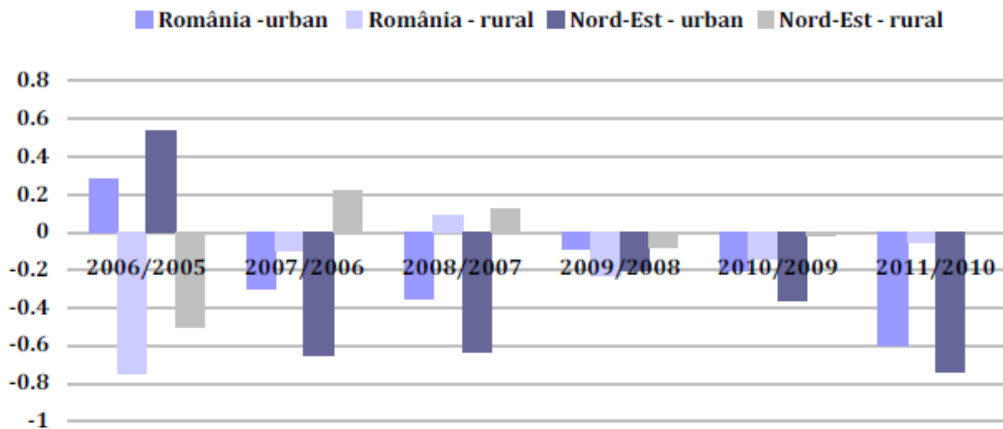
Distribuția pe județe este următoarea: Bacău – 712.304 locuitori, Botoșani – 444.804, Iași – 821.311, Neamț – 560.755, Suceava – 708.933 și Vaslui – 447.724 locuitori.

În raport cu datele colectate și centralizate cu ocazia realizării Recensământului populației și locuințelor 2011 (date preliminare aug. 2012) se constata că populația totală stabilă a regiunii este de 3.148.577 locuitori, din care 583.590 în județul Bacău, 398.932 în județul Botoșani, 723.553 în județul Iași, 452.900 în județul Neamț, 614.451 în județul Suceava și 375.151 în județul Vaslui. În comparație cu datele publicate ale Recensământului Populației din 2002 populația regiunii a scăzut cu 14,3%.

Din punct de vedere etnic, populația Regiunii Nord-Est prezintă un grad înalt de omogenitate. Conform datelelor preliminare ale recensământului populației și locuințelor din 2011, din totalul populației, 97,9% este reprezentat de români, 0,1% de maghiari, 1,2% de romi, 0,2% de ruși-lipoveni, iar 0,6% alte etnii.

În graficul următor este prezentată evoluția populației în perioada 2005-2011 la nivel național, respectiv regional, pe total și pe medii de rezidență.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE PREVIZIUNE 2015 -2020

Rata de creștere a populației, %

Sursa: Planul de Dezvoltare Regională 2014-2020 Nord-Est¹, "Structura socio-demografică a populației"

Pentru Regiunea Nord-Est, per total, se înregistrează un trend anual de descreștere ușoară a populației. Pe medii de rezidență, descreșterea este mai mare în mediul urban și se înregistrează în perioada 2007-2011. În mediul rural, în perioada 2007-2008 are loc o ușoară creștere (migrație a populației dinpre urban spre rural), în timp ce în 2009-2011 o ușoară scădere ca urmare a migrației externe.

Comparând datele de la Recensămintele Populației din 2002 și 2011, pe medii de rezidență se poate observa că în mediul urban a avut loc o scădere a populației cu 14,4%, iar în mediul rural cu 14,2%. În anul 2011, regiunea avea o densitate medie a populației de 100,2 locuitori/kmp, valoare ce depășește media pe țară (89,5 locuitori/kmp). Județul cu cea mai mare densitate este Iași cu 149,9 locuitori/kmp și cu cea mai mică densitate Suceava cu 82,8 locuitori/kmp.

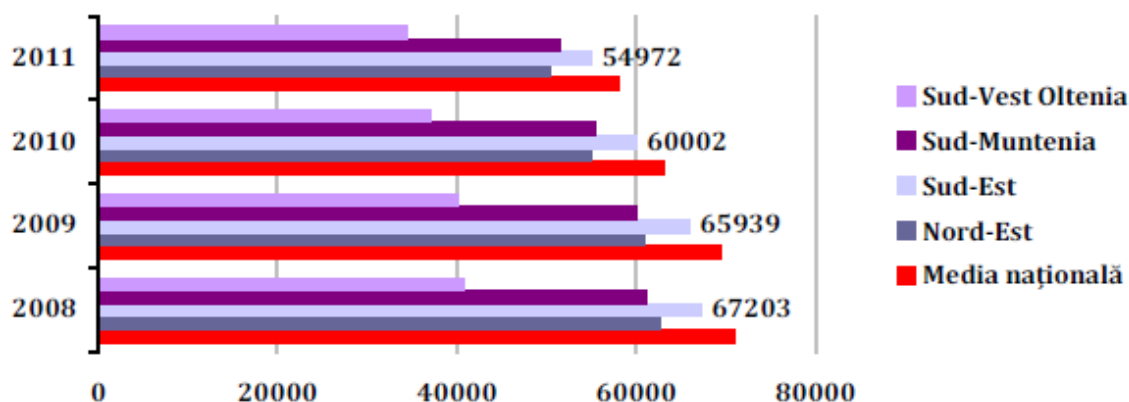
Cele mai scăzute densități ale populației (inferioare mediei regionale), în ordine crescătoare se înregistrează în următoarele localități urbane:

- județ Bacău: Slanic Moldova (42 loc/kmp);
- județ Botoșani: Stefanesti (58 loc/kmp);
- județ Neamț: Bicaș (60 loc/kmp);
- județ Suceava: Frasin (74 loc/kmp), Broșteni (14 loc/kmp);
- județ Vaslui: Murgeni (58 loc/kmp).

4. Antreprenoriatul din Regiunea Nord-Est

Numărul întreprinderilor reprezintă un indicator care semnalează intensitatea spiritului antreprenorial dintr-un anumit teritoriu. Astfel, în Regiunea Nord-Est existau în anul 2011, 50.432 unități locale active,

reprezentând 10,84% din numărul unităților locale active înregistrate la nivel național. Regiunea Nord-Est ocupă locul 6 la nivel național din perspectiva acestui indicator, fiind urmată de regiunile Vest și Sud-Vest Oltenia, valoare cu mult sub media națională (de 58.122,8 unități locale active). În profil temporal, între anii 2008-2011, se constată o scădere cu aproximativ 20 de procente a numărului unităților locale active.

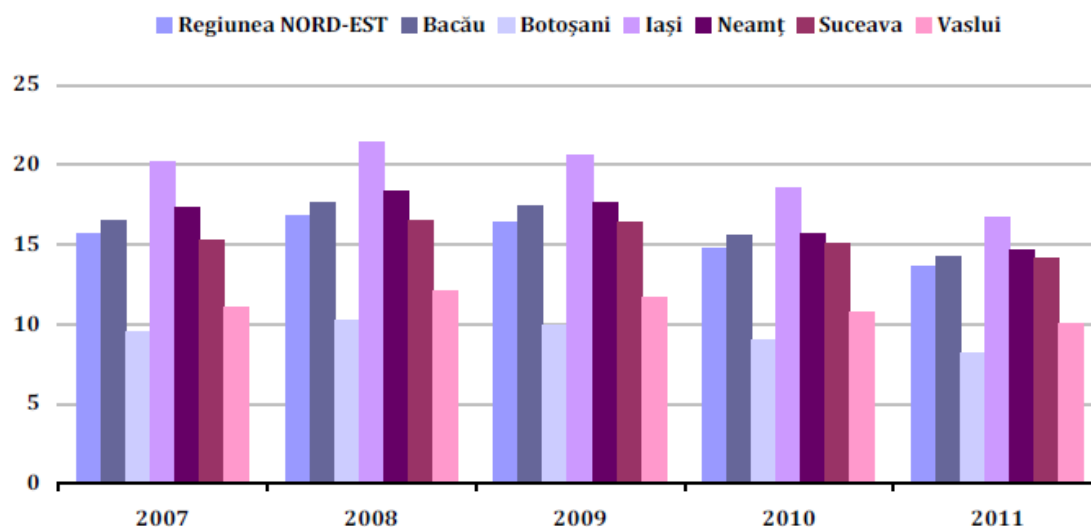
Numărul unităților locale active, comparație cu media națională, 2008-2011

Sursa: INS, Tempo Online, 2013

Din graficul de mai sus se poate observa că din anul 2008 numărul unităților locale a scăzut în majoritatea regiunilor, iar o explicație pentru acest trend ar viza efectele negative ale crizei economice care s-au resimțit în majoritatea țărilor din Europa.

Un alt indicator care măsoară spiritul antreprenorial este numărul IMM-urilor/1000 de locuitori. Acesta oferă posibilitatea aprecierii atractivității regiunii pentru investitori și spiritului de inițiativă al populației. Astfel, în 2011, densitatea IMM-urilor în Regiunea Nord-Est a fost de 13,6 IMM-uri/1000 locuitori, ceea ce o plasează pe ultimul loc în clasamentul național, sub media națională de 21 IMM-uri/1000 de locuitori și cu mult sub media europeană de 42 IMM-uri/1000 locuitori.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE PREVIZIUNE 2015 -2020

Densitatea IMM-urilor la nivel județean și regional, 2007-2011, nr/1000 locuitori

Sursa: INS, Tempo Online, 2013

Din graficul de mai sus, se poate observa că județul cu cea mai mare densitate a IMM-urilor, în toți anii de analiză, este Iași iar cea mai scăzută densitate se înregistrează în județul Botoșani.

Situația firmelor înmatriculate în Regiunea Nord-Est, la nivel județean conform statisticilor de la Oficiul Național al Registrului Comerțului poate fi surprinsă în tabelul de mai jos:

Județ	2008		2009		2010		2011		2012	
	Urban	Rural	Urban	Rural	Urban	Rural	Urban	Rural	Urban	Rural
Bacău	2.475	1.047	1.758	1.062	1.909	1.128	1.898	1.255	1.032	709
Botoșani	1.126	554	785	554	906	736	851	819	569	658
Iași	4.402	1.504	3.559	1.814	3.503	1.496	3.404	1.715	1.904	1.429
Neamț	1.498	1.189	1.091	953	1.132	984	1.232	1.240	716	709
Suceava	1.884	1.162	1.365	985	1.437	1.340	1.573	1.695	824	799
Vaslui	1.119	449	886	641	726	520	823	718	543	500
Situația statistică a firmelor înmatriculate în perioada 2008-2012, la nivel județean, pe medii de rezidență										
Sursa: ONRC										

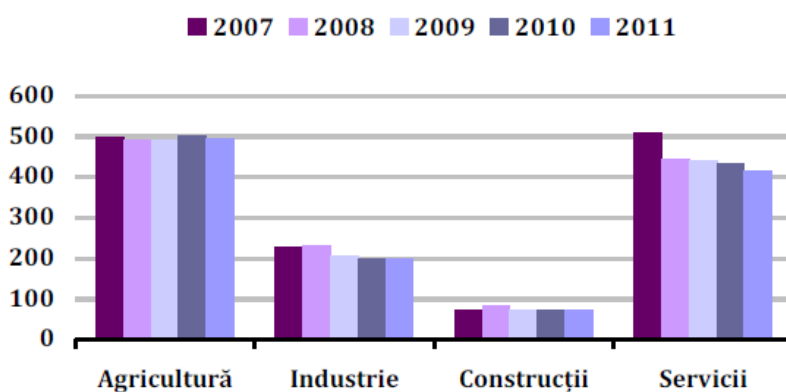
În Regiunea Nord-Est, majoritatea întreprinderilor nou create erau active în comerț (56,2%), în construcții (9,9%) și în transport (9,2%). Majoritatea problemelor cu care se confruntă întreprinzătorii din regiune vizează: lipsa de resurse, accesul limitat la credite și lipsa unor clienți care să plătească la timp. De asemenea, obstacolele precum: lipsa de tehnologie și accesul limitat la salarii bine pregătiți, îngreunează dezvoltarea și progresul întreprinderilor nou create.

Forța de muncă: populația ocupată, nivelul de pregătire, câștiguri salariale

În anul 2011, la nivel regional, oferta potențială de forță de muncă, exprimată prin populația activă civilă însuma 1.192.200 persoane. Rata de activitate a populației (exprimată ca raportul dintre populația activă civilă și resursele de muncă), reprezenta 52,8%, mai mică decât media națională (62,8%).

În județul Botoșani se înregistra cea mai mare rată de activitate (54,9%), urmat de Suceava (54,5%) și Vaslui (54,4%). Diferențele dintre rata de activitate pe sexe este mică, pentru bărbați fiind de 52,4%, iar pentru femei 53,2% (nivel regional).

La sfârșitul anului 2011, populația activă ocupată civilă a Regiunii Nord-Est era de 1.192.800 persoane, reprezentând 32,2% din totalul populației regiunii și 14,2% în totalul populației active ocupate a țării. La nivel regional, cea mai mare parte a populației ocupate activează în servicii (41,7%) și agricultură (41,5%), în timp ce în industrie ponderea este de numai 16,8%.

Populația ocupată civilă pe activități ale economiei naționale, Regiunea Nord-Est, 2007-2011, mii persoane

Sursa: INS, Tempo Online, 2013

În agricultură, ponderea populației ocupate este foarte mare, cu 42% mai mult decât cea existentă la nivel național. Acest aspect reprezintă un punct slab important întrucât, în populația ocupată în acest domeniu figurează în special lucrătorii pe cont propriu, lucrătorii familiali, cei care produc bunuri agricole destinate consumului propriu și/sau vânzării, practic persoane care practică o agricultură de subzistență și în mult mai mică măsură salariați.

În industrie, procentul înregistrat (16,7%) este inferior celui național (21%) - cea mai mare parte a persoanelor ocupate (86,2%) activând în industria prelucrătoare. Și în servicii situația este similară cu cea din industrie, procentul populației ocupate în acest domeniu la nivel regional (41,5%), fiind inferior față de cel național (49,8%) – cele mai multe persoane activând în comerț (29%) și construcții (14%). Învățământul și sănătatea sunt singurele secțiuni ale serviciilor unde ponderea populației ocupate este superioară nivelului național. Urmărind distribuția populației ocupate pe județe se constată că cele mai mari ponderi sunt în județele Iași (23%), Suceava (19%), Bacău (17%), iar cele mai mici în județele Vaslui (11%) și Botoșani (12%).

Cadrul regional: abordarea Strategiei de Dezvoltare Regională Nord Est

Strategia de dezvoltare economică și socială a județului Iași pentru perioada 2014-2020 este formulată în acord cu și respectă cerințele Strategiei de Dezvoltare Regională 2014-2020 a Regiunii Nord-Est.

La nivel regional, prin amplasarea și dotările sale infrastructurale, regiunea Moldovei îndeplinește un rol strategic, de cooperare transfrontalieră cu Republica Moldova și Ucraina și se face remarcată prin bogăția patrimoniului cultural. Domeniile de excelență ale regiunii, care se disting prin potențialul lor inovativ, „dezvoltare tehnologică” și poziționarea pe piețele europene a produselor regionale sunt: agricultura, industria farmaceutică, industria alimentară și a bunurilor de consum (confecții), turismul și IT&C.

Regiunea dispune de un valoros capital uman, sistemele de educație ale adulților, de formare continuă a adulților și învățământul universitar fiind recunoscute la nivel național și internațional.

Prioritățile- 4 identificate completează acest scop strategic:

- **Îmbunătățirea capitalului uman prin aplicarea de măsuri orientate către creșterea ocupării, accesului la educație, instruire și sănătate, promovarea incluziunii sociale**
- **Dezvoltarea unei infrastructuri moderne care să asigure creșterea accesibilității, conectivității și atractivității Regiunii Nord-Est**
- **Sprijinirea unei economii competitive și a dezvoltării locale**
- **Optimizarea utilizării și protejarea resurselor și patrimoniului natural.**

În linie cu aceste priorități, precum și cu obiectivele tematice ale Strategiei Europa 2020, Regiunea Nord-Est își asumă următoarele priorități tematice:

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE PREVIZIUNE 2015 -2020

Prioritate	Obiectiv specific	Măsuri
Îmbunătățirea capitalului uman prin aplicarea de măsuri orientate către creșterea ocupării, accesului la educație, instruire, sănătate, promovarea incluziunii sociale	Creșterea ocupării în rândul tinerilor și a grupurilor vulnerabile	Acțiuni pentru sprijinirea integrării pe piața muncii a tinerilor care nu sunt incluși într-o formă de învățământ, formare profesională sau nu au un loc de muncă. Acțiuni preventive și active de integrare pe piața muncii (inclusiv personalizate) pentru grupurile vulnerabile.
	Îmbunătățirea accesului și a participării la educație și instruire de calitate	Reducerea ratei de părăsire timpurie a școlii, în special pentru tinerii din zonele rurale și comunitățile defavorizate. Îmbunătățirea calității și eficienței învățământului prin adaptarea ofertei educaționale la cerințele pieței muncii. Creșterea accesului la formarea profesională continuă. Crearea, modernizarea și extinderea infrastructurii de educație.
	Creșterea accesului la servicii de sănătate de calitate	Extinderea și diversificarea serviciilor de sănătate.
	Promovarea incluziunii sociale prin regenerarea zonelor rurale și urbane aflate în declin	Extinderea, diversificarea și îmbunătățirea accesului grupurilor vulnerabile și comunităților izolate la servicii de sănătate, educație, sociale și de locuire.
Dezvoltarea unei infrastructuri moderne care să asigure creșterea accesibilității, conectivității și atractivității Regiunii Nord-Est	Creșterea accesibilității, conectivității și mobilității prin realizarea de investiții în infrastructura de transport	Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii aeroportuare.
		Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii feroviare.
		Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii rutiere. Dezvoltarea de sisteme de transport urban durabile.
	Stimularea atractivității economiei locale prin creșterea accesului la infrastructura TIC de calitate	Extinderea infrastructurii de broadband, în special în zonele rurale și comunitățile izolate. Dezvoltarea TIC prin crearea și dezvoltarea de produse și servicii tip e-servicii.
Sprijinirea unei economii competitive și a dezvoltării locale	Sprijinirea inovării și competitivității mediului economic, promovarea rezultatelor obținute	Dezvoltarea inovării și transferului de know-how inclusiv prin crearea și dezvoltarea de clustere. Sprijin pentru domenii competitive și sisteme productive integrate, inclusiv pentru dezvoltarea de produse, servicii și procese tehnologice noi, cu valoare adăugată crescută, „verzi”.
	Impulsionarea sectorului de cercetare-dezvoltare, în special a cercetării aplicate	Sprijinirea cercetării publice și private, în vederea dezvoltării și fructificării soluțiilor integrate.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE PREVIZIUNE 2015 -2020

Prioritate	Obiectiv specific	Măsuri
	Îmbunătățirea accesului firmelor la servicii de afaceri de calitate pentru firme	Srijin pentru accesarea serviciilor dedicate firmelor și tinerilor antreprenori.
	Srijinirea exporturilor și competitivității produselor locale la export	Dezvoltarea de rețele și platforme pentru srijinirea exportatorilor locali.
	Srijinirea dezvoltării zonelor urbane	Asigurarea condițiilor de dezvoltare în mediul urban, prin realizarea de investiții în infrastructura locală.
	Srijinirea dezvoltării zonelor rurale	Asigurarea condițiilor de dezvoltare în mediul rural, prin realizarea de investiții în infrastructura locală. Dezvoltarea de activități economice alternative în mediul rural, inclusiv dezvoltarea capacității antreprenoriale a tinerilor.
	Srijinirea valorificării potențialului turistic existent	Dezvoltarea infrastructurii de turism și agrement aferentă, promovarea potențialului turistic.
Optimizarea utilizării și protejarea resurselor și patrimoniului natural	Promovarea eficienței energetice	Creșterea eficienței energetice a instituțiilor publice, gospodăriilor și firmelor.
	Protejarea mediului și a biodiversității prin realizarea de investiții specifice acquis-ului comunitar și valorificarea siturilor naturale	Investiții în crearea, reabilitarea, modernizarea și extinderea rețelei de apă potabilă și canalizare, în sisteme de management integrat al deșeurilor și sistemele de management al riscurilor. Tratarea solurilor contaminate și/sau poluate. Prezervarea biodiversității.

Sursa: Strategia de Dezvoltare Regională Nord Est 2014-2020

Din tabelul de mai sus reiese faptul că la nivel regional cadrul strategic este axat pe patru direcții majore, dintre care trei concordă cu strategiile de la nivel național sau european, excepție făcând obiectivul referitor la optimizarea utilizării și protejarea resurselor și patrimoniului natural.

II.4. Cadrul strategic la nivelul Zonei Metropolitane Iași

Asociația Zona Metropolitană Iași își propune dezvoltarea unei zone având ca nucleu municipiul Iași, ca și centru economic și universitar de tradiție, într-o comunitate metropolitană dezvoltată policentric, prin crearea unui pol regional al cunoașterii și competitivității – articulație de importanță a Uniunii Europene cu spațiul extracomunitar.

Direcțiile strategice dezvoltate sunt în mare măsură în concordanță cu cele stabilite la nivelurile administrative superioare – creșterea competitivității economice, dezvoltarea conectivității teritoriale, îmbunătățirea serviciilor sociale, valorificarea patrimoniului cultural, asigurarea protecției și calității mediului și promovarea cooperării teritoriale și rezolvarea unor probleme de interes comun.

Contextul relațiilor transfrontaliere

În ceea ce privește relațiile transfrontaliere, respectiv cu Republica Moldova și Ucraina, județul Iași prezintă o serie de avantaje care îl poziționează ca promotor al relațiilor economice cu aceste state orientate către spațiul european, în limitele competențelor sale.

Documentul strategic care guvernează colaborarea instituțională dintre România și cele două state este **Programul Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova**, care a primit finanțare europeană în perioada 2007-2013 prin intermediul Instrumentului European de Vecinătate și Parteneriat. Prin intermediul acestui program, autoritățile locale și alte organizații din zonele de frontieră au fost încurajate să colaboreze în vederea dezvoltării economiei locale, rezolvării anumitor probleme legate de mediul înconjurător și pentru întărirea pregătirii pentru situații de urgență. Programul a promovat, de asemenea, o mai bună interacțiune între comunitățile din zonele de graniță.

Viziune, paliere de dezvoltare, obiective strategice

Astfel, județul este privilegiat de statutul de capitală a Moldovei, precum și de legături consistente la nivel transfrontalier, în special cu Republica Moldova, oportunități de creștere economică pe baza resurselor umane înalt calificate și de un patrimoniu cultural extrem de valoros. În oglindă, se înregistrează un grad scăzut de accesibilitate la nivel județean, o infrastructură de utilități corespunzătoare și o dinamică moderată a mediului de afaceri.

Viziunea strategică pentru dezvoltarea județului Iași în perioada 2014-2020 presupune un angajament comun al actorilor de la nivelul județului de a sprijini crearea unui mediu economic dinamic și performant, care să reafirme Iașul ca motor al dezvoltării în regiunea Moldovei, să permită regenerarea și revigorarea sustenabilă a comunităților locale și să le asigure o viață mai bună locuitorilor.

Paliere de dezvoltare pentru județul Iași

Strategia de dezvoltare a județului Iași 2014-2020 recunoaște și ia în considerare decalajele existente la nivel teritorial. Astfel, se disting trei paliere de dezvoltare principale, fiecare cu propriul său parcurs de dezvoltare, complementar viziunii strategice.

☒ Municipiul Iași și zona sa de influență – forță motrice a dezvoltării și generator de dezvoltare, trebuie sprijinit astfel încât beneficiile de natură economică și socială concentrate în mod natural în această zonă să se propage în restul județului, pentru a îmbunătăți semnificativ economia locală, inclusiv în mediul rural, nivelul de trai al locuitorilor și calitatea mediului natural și construit din tot județul.

☐ **Orașele din județul Iași** (Pașcani, Hîrlău, Târgu Frumos, Podu Iloaiei) – poli urbani esențiali pentru o dezvoltare echilibrată, trebuie sprijiniți pentru a le facilita regenerarea economică și revitalizarea urbană, cu scopul de a crea oportunități și de a dinamiza inițiativa antreprenorială locală, și de a crește accesul locuitorilor județului la servicii publice de bază calitative.

☒ Spațiul rural – zonă de intervenție cu nevoi specifice, transcende limitele granițelor administrative ale județului Iași și trebuie văzută în manieră integrată cu teritoriile județelor vecine, în acțiuni comune, concertate. Trebuie sprijinită în special pentru îmbunătățirea calității vieții locuitorilor, formalizarea și diversificarea activităților economice, încurajarea asociativității și crearea de oportunități de muncă, valorificarea sustenabilă a potențialului agricol și a mediului natural.

Viziunea strategică pentru județul Iași se concentrează pe următoarele dimensiuni sectoriale, în completarea palierelelor de dezvoltare la nivel teritorial:

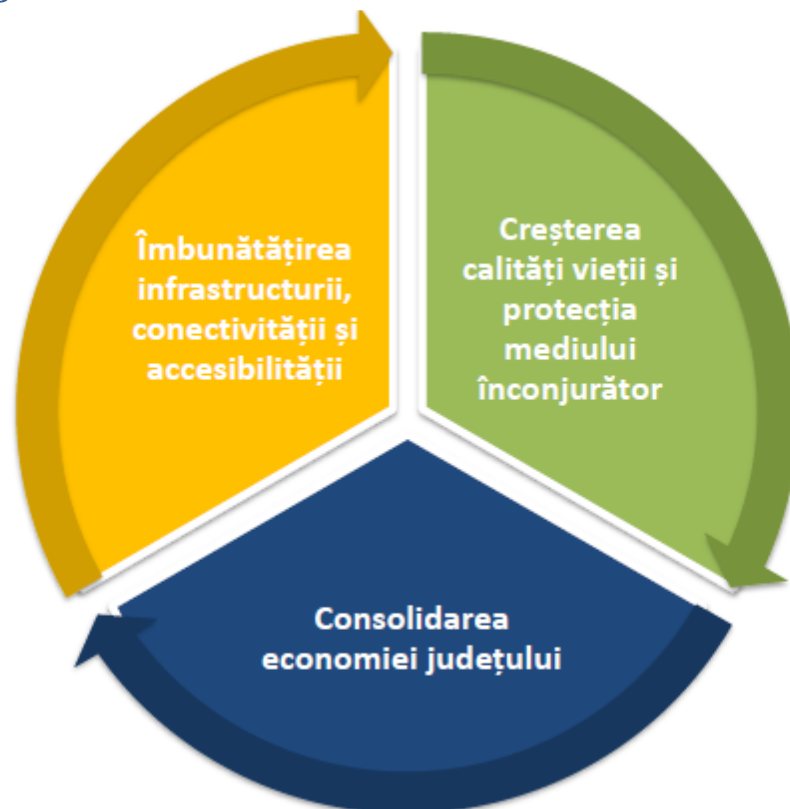
- ☐ Susținerea investițiilor integrate, care prin combinarea componentelor de infrastructură cu cele destinate resurselor umane să conducă la atingerea maximului de utilitate pentru comunitatea locală;
- ☐ Sprijinirea sectoarelor economice cu potențial competitiv: industria farmaceutică și servicii medicale, fabricarea de mașini, utilaje și echipamente, industria metalurgică, sectorul construcțiilor

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE PREVIZIUNE 2015 -2020

de autovehicule și componente auto, biotehnologia, industria textilă, agricultura și industria agro-alimentară;

□ Susținerea sectoarelor economice și a domeniilor cu impact transversal și rol de factori facilitatori ai dezvoltării: industria IT și comunicații, industriile creative, cercetarea-dezvoltarea și inovarea, infrastructura de transport și serviciile de logistică, turismul și capacitate administrativă;

Viziunea este operaționalizată cu ajutorul următoarelor obiective strategice:

Obiectivul 1. Îmbunătățirea infrastructurii, conectivității și accesibilității reprezintă asigurarea accesului la servicii publice și rețele edilitare de calitate, dezvoltarea infrastructurii de transport și o mai bună conectivitate, atât în cadrul județului, ca măsuri de bază pentru sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri și îmbunătățirea calității vieții locuitorilor. Privind spre exterior, investițiile prioritare vor viza o mai bună legătură a economiei locale cu piața națională, dar și cu piețele de desfacere din centrul și vestul Europei. În același timp, pornind de la oportunitatea creată de amplasarea strategică, județul Iași poate deveni un punct nodal în estul României, la granița Uniunii Europene și își poate consolida poziția de poartă de acces către Republica Moldova și Ucraina.

Măsuri prioritare privind obiectivul strategic 1: Îmbunătățirea infrastructurii, conectivității și accesibilității

1.1. Îmbunătățirea accesibilității prin investiții în infrastructura rutieră

1.2 Dezvoltarea sistemelor de transport intermodal pentru călători și marfă și asigurarea spațiilor logistice intermodale

1.3 Modernizarea și extinderea infrastructurii edilitare și a mediului construit

Investițiile propuse prin măsurile de mai sus se vor concentra asupra reabilitării și modernizării rețelei de drumuri județene și comunale, dezvoltarea infrastructurii de transport intermodal și promovarea metodelor de transport în comun și a mijloacelor alternative de transport. În paralel, extinderea și modernizarea infrastructurii edilitare precum și eficientizarea energetică și promovarea energiilor regenerabile sunt direcții de acțiune cu un mare impact asupra calității vieții locuitorilor județului.

În completarea acestora Consiliul Județean Iași își asumă că:

- Va lucra în parteneriat cu autoritățile publice locale pentru a asigura accesul la serviciile publice de utilități (apă, canalizare, deșeuri etc.);
- Va continua demersurile necesare pentru atragerea finanțării privind demararea proiectului autostrăzii Iași-Târgu Mureș;
- Va colabora cu instituțiile naționale privind investițiile necesare modernizării infrastructurii feroviare de călători și marfă;
- Va sprijini într-un mod activ investițiile naționale de cooperare transfrontalieră cu Republica Moldova.

Obiectivul 2. Consolidarea economiei județului prin diversificarea economică, dezvoltarea bazei antreprenoriale și susținerea actorilor economici, în special a întreprinderilor mici și mijlocii, precum și atragerea de noi investiții în județul Iași. O atenție deosebită, tradusă prin susținere prioritară va fi acordată însă acelor sectoare care, prin natura lor, sunt capabile să genereze cele mai multe beneficii economice, în termeni de locuri de muncă sustenabile și oportunități de investiții pe lanțul valoric, care pot acționa ca factori generatori de prosperitate locală. Aceste sectoare de activitate sunt reprezentate de industria farmaceutică și serviciile medicale, fabricarea de mașini, utilaje și echipamente, industria metalurgică, industriile creative incluzând IT și comunicații, sectorul construcțiilor de autovehicule și componentelor auto, industria textilă, agricultura și industria agro-alimentară.

Măsurile prioritare privind obiectivul strategic 2: Consolidarea economiei județului

2.1. Sprijinirea mediului de afaceri cu prioritate în domeniile economice prioritare

2.2. Susținerea dezvoltării domeniului agricol pe întreg lanțul valoric

2.3. Promovarea susținută a județului ca locație de afaceri, la nivel național și internațional

Planul de acțiuni referitor la consolidarea economiei ieșene se referă la sprijinirea mediului de afaceri local și atragerea de noi investiții în județ. Acestea vor fi susținute prin investiții în infrastructura de sprijin pentru economia locală precum parcurile industriale, centre de CDI și incubatoare de afaceri. Atragerea investitorilor în județ este vitală pentru dezvoltarea economică sustenabilă și presupune implicarea activă a autorităților publice prin activități precum elaborarea de pachete de facilități, inventarierea terenurilor și a dotărilor deja existente (racordarea la rețelele de utilități publice și transport) precum și îmbunătățirea comunicării și a serviciilor publice. În același timp, investițiile în valorificarea ofertei turistice ieșene și proiectele ce susțin creșterea competitivității agriculturii județene sunt esențiale pentru a recupera decalajele de dezvoltare rural-urban.

În completarea acestora Consiliul Județean Iași își asumă că:

- Va lucra în parteneriat cu autoritățile publice locale pentru a crește nivelul de atractivitate a județului pentru potențiali investitori, asigurând o coordonare a dezvoltării de infrastructură și utilități corespunzătoare;
- Va avea un rol proactiv în a iniția contacte cu potențiali investitori și a interacționa periodic cu mediul de afaceri, pentru a fi la curent cu nevoile și perspectivele de dezvoltare ale acestora;
- Va consolida rolul de facilitator și catalizator al interacțiunii dintre organizații cu roluri complementare în susținerea competitivității ieșene (activități de CDI, formare etc.);
- Va încuraja și facilita asociativitatea sectorului IMM, fie sub forma de grupuri și asociații de producători pentru sectorul agro-alimentar sau a structurilor de tip cluster pentru a crește nivelul de competitivitate al economiei locale;
- Va urmări corelarea investițiilor la nivel local și va promova o abordare integrată a proiectelor implementate prin Planul Național de Dezvoltare Rurală;
- Va susține direcțiile deconcentrate în demersurile acestora de a oferi servicii de asistență și consultanță pentru micii întreprinzători din domeniul agro-alimentar;
- Va asigura servicii de sprijin pentru tineri întreprinzători, incluzând spații de producție, consiliere în deschiderea unei afaceri și identificarea de finanțări și proceduri prompte și transparente ce țin de avize și alte obligații de raportare;
- Va susține proiecte de amploare strategică ce țin de valorificarea resurselor de patrimoniu natural și construit ale județului.

Obiectivul 3. Creșterea calității vieții și protecția mediului înconjurător

prin sprijinirea talentelor, a educației și excelenței, valorificarea moștenirii culturale și a patrimoniului de excepție, atragerea și susținerea creativității, ca factor determinant de creștere și conservare a mediului natural constituie elemente-cheie ale viziunii strategiei.

Dezvoltarea sustenabilă ieșeană presupune adresarea provocărilor la nivel local în ceea ce privește accesul populației la servicii publice și asigurarea unui cadru optim de trai al individului, echitabil pe tot teritoriul județului.

Măsuri prioritare privind obiectivul strategic 3: Creșterea calității vieții și protecția mediului înconjurător

3.1. Susținerea culturii, creativității și educației

3.2. Dezvoltarea serviciilor publice și creșterea accesului populației la acestea

3.3. Creșterea calității mediului natural de pe teritoriul județului

Proiectele ce adresează asigurarea unui nivel ridicat al calității vieții locuitorilor județului Iași cuprind intervenții pentru promovarea și susținerea patrimoniului cultural local prin asumarea unui rol activ în dezvoltarea de inițiative culturale precum festivaluri și manifestări culturale, dar și în conservarea și valorificarea patrimoniului cultural construit. În același timp, îmbunătățirea și creșterea performanței serviciilor publice adresate cetățenilor în domeniile sănătate, educație și servicii sociale. În ceea ce privește protecția mediului, investițiile vor surprinde aspecte-cheie de întărire a capacității de prevenire și control precum și promovarea unor practici economice și sociale sustenabile. Transversal, întărirea capacității administrative va contribui la o eficientizare și o creștere a calității actului public de guvernare, în contextul provocărilor generate de evoluția administrației publice românești.

În completarea acestora Consiliul Județean Iași își asumă că:

- ✓ Va sprijini inițiativele culturale la nivel local și județean cu scopul de a promova și valorifica patrimoniul ieșean;
- ✓ Va avea o politică de sprijin a grupurilor vulnerabile prin intermediul DGASPC și serviciile publice de asistență socială de la nivelul primăriilor și va susține parteneriatul cu organizațiile neguvernamentale specializate în furnizarea unor astfel de servicii precum și dezvoltarea proiectelor de economie socială;
- ✓ Va promova excelența în învățământ prin susținerea proiectelor de diversificare a ofertei educaționale și alinierea acestora la exigențele europene;
- ✓ Va susține sistemul de sănătate prin sprijinirea investițiilor ce poziționează municipiul Iași ca un centru medical regional;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE PREVIZIUNE 2015 -2020

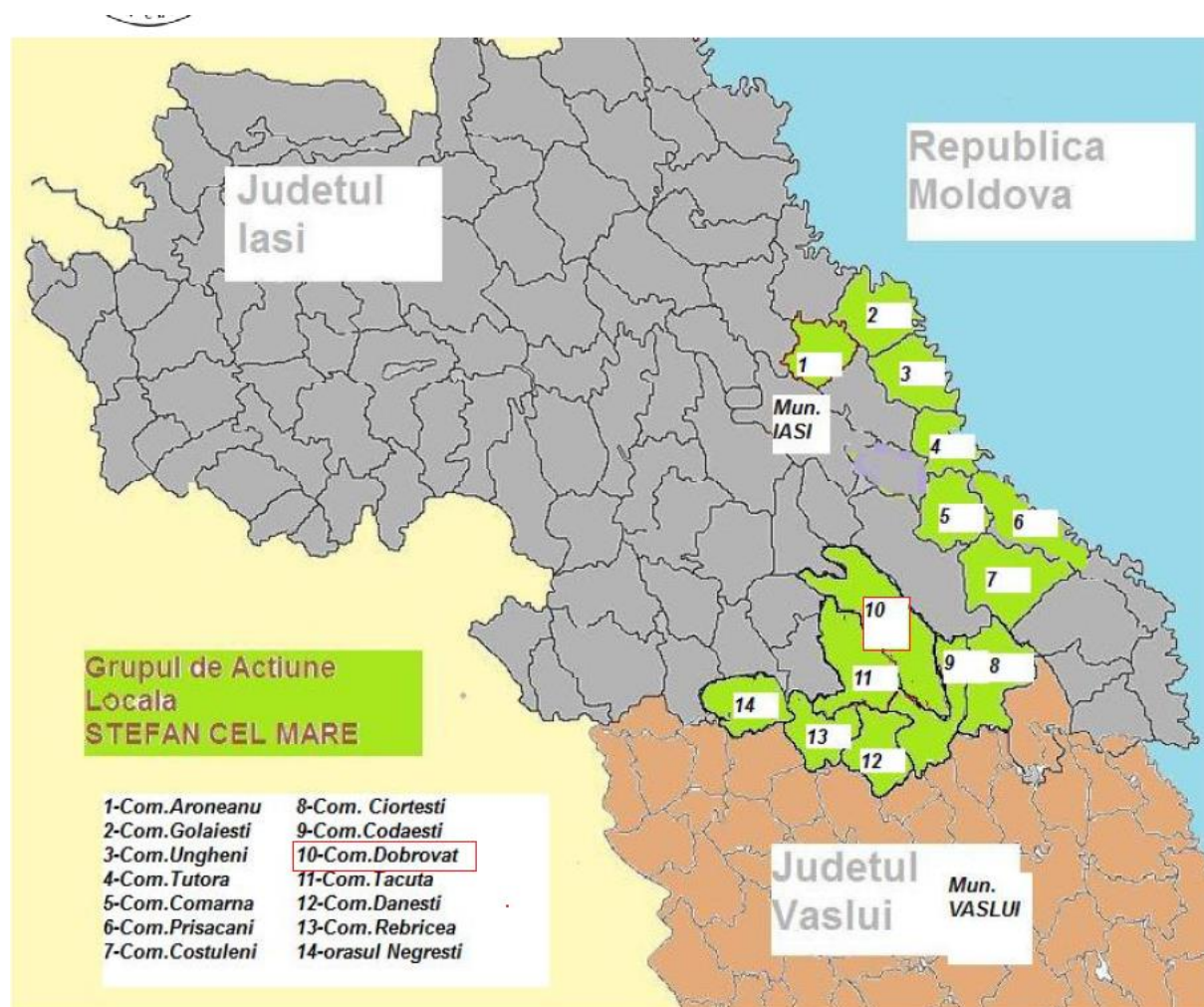
- ✓ Va promova importanța respectării legislației de mediu și va susține în mod concret măsurile de supraveghere, control și asigurarea protecției mediului la nivel județean;

Obiectivele, măsurile și direcțiile de acțiune se implementează prin programe (pachete de proiecte) și proiecte concrete, coordonate și corelate sinergic, astfel încât să contribuie la realizarea viziunii.

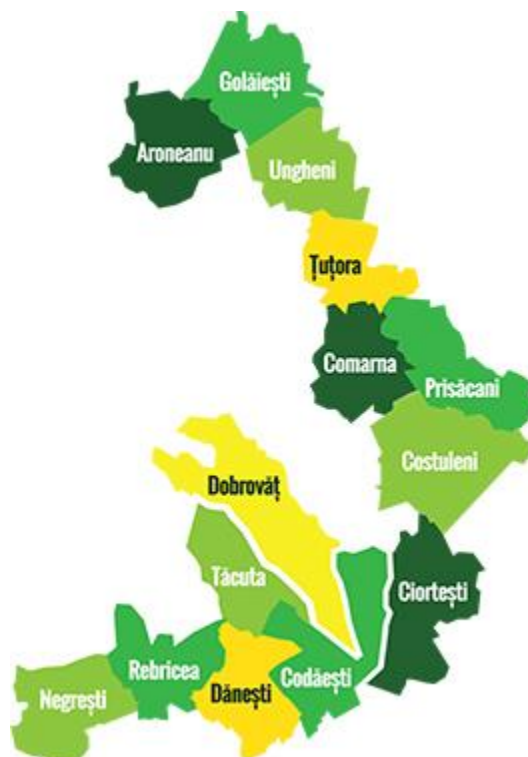
STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE PREVIZIUNE 2015 -2020

Obiective strategice	Măsuri prioritare	Direcții de acțiune
Obiectiv strategic 1: Îmbunătățirea infrastructurii, conectivității și accesibilității	Măsura prioritară 1.1.: Îmbunătățirea accesibilității prin investiții în infrastructura rutieră	1.1.1. Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de drumuri interjudețene prioritare 1.1.2. Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de drumuri județene și comunale 1.1.3. Întreținerea elementelor componente aferente drumurilor județene
	Măsura prioritară 1.2.: Dezvoltarea sistemelor de transport intermodal pentru călători și marfă și asigurarea spațiilor logistice intermodale	1.2.1. Dezvoltarea infrastructurii de transport intermodal 1.2.2. Dezvoltarea elementelor suport pentru îmbunătățirea sistemelor de transport
	Măsura prioritară 1.3.: Modernizarea și extinderea infrastructurii edilitare și a mediului construit	1.3.1. Extinderea și modernizarea infrastructurii edilitare de bază 1.3.2. Promovarea și implementarea soluțiilor de creștere a eficienței energetice 1.3.3. Îmbunătățirea infrastructurii urbane
Obiectiv strategic 2: Consolidarea economiei județului	Măsura prioritară 2.1.: Sprijinirea mediului de afaceri cu prioritate în domeniile economice prioritare	2.1.1. Sprijinirea mediului de afaceri și a antreprenoriatului 2.1.2. Susținerea dezvoltării ofertei turistice și de agrement din județ
	Măsura prioritară 2.2.: Susținerea dezvoltării domeniului agricol pe întreg lanțul valoric	2.2.1. Sprijinirea asociativității pentru producătorii agricoli 2.2.2. Îmbunătățirea infrastructurii tehnice a autorităților locale 2.2.3. Susținerea creșterii valorii adăugate pentru producția agricolă 2.2.4. Sprijinirea întreprinzătorilor din mediul rural
	Măsura prioritară 2.3.: Promovarea susținută a județului ca locație de afaceri, la nivel național și internațional	2.3.1. Identificarea și atragerea de investitori 2.3.2. Dezvoltarea structurilor de sprijin și a serviciilor publice privind mediul de afaceri
Obiectiv strategic 3: Creșterea calității vieții și protecția mediului înconjurător	Măsura prioritară 3.1.: Susținerea culturii, creativității și educației	3.1.1. Promovarea și susținerea vieții culturale și creative și a patrimoniului județean 3.1.2. Susținerea educației și formării
	Măsura prioritară 3.2.: Dezvoltarea serviciilor publice și creșterea accesului populației la acestea	3.2.1. Dezvoltarea serviciilor sociale adaptate nevoilor cetățeanului 3.2.2. Susținerea serviciilor publice de sănătate 3.2.3. Întărirea capacității administrative a autorităților locale
	Măsura prioritară 3.3.: Creșterea calității mediului natural de pe teritoriul județului	3.3.1. Întărirea capacității de prevenire și control a protecției mediului 3.3.2. Consolidarea măsurilor de protecția mediului

II.5. CONTEXTUL DE DEZVOLTARE DURABILĂ A COMUNEI DOBROVĂȚ ÎN CADRUL GRUPULUI DE ACȚIUNE LOCALĂ – GAL “ȘTEFAN CEL MARE”

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE
PREVIZIUNE 2015 -2020**

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE
PREVIZIUNE 2015 -2020**

Grup de Actiune Locala Stefan cel Mare

Codul comunelor INSSE	Numele localitatii			Numar locuitori		Supr. Totala km2	Densitate loc/km2
	Comune	Orase	Sate	Din orase	total teritoriu		
95747	Aroneanu	xx	Aroneanu, Dorobanț, REDIU Aldei și Șorogari	0	3148	39,52	79,66
96192	Ciortesti	xx	Ciortești, Coropceni, Deleni, Rotăria și Șerbești	0	4120	65,67	62,74
96370	Comarna	xx	Comarna, Curagău, Osoi și Stâncă	0	4739	56,72	83,55
96423	Costuleni	xx	Costuleni, Covasna, Cozia și Hilița	0	4752	65,21	72,87
96888	Dobrovat	xx	Dobrovăț- Moldoveni, Dobrovăț-Ruși și Pahonia	0	2477	94,47	26,22
97090	Golaesti	xx	Golăiești, Cilibiu, Cotu lui Ivan, Grădinari, Medeleni, Petrești și Podu Jijiei	0	4115	57,17	71,98
98603	Prisacani	xx	Prisăcani, Măcărești și Moreni	0	3459	60,52	57,15
99922	Tutora	xx	Țuțora, Chiperesti și Oprișeni	0	2060	36,69	56,15
96003	Ungheni	xx	Ungheni, Bosia, Coadă Stâncii și Mânzătești	0	4377	48,26	90,70

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE
PREVIZIUNE 2015 -2020**

ANEXA D Prezentarea teritoriului si populatiei

Grup de Actiune Locala Stefan cel Mare

Codul comunelor INSSE	Numele localitatii			Numar locuitori 2002*		Supr. Totala km2	Densitate loc/km2
	Comune	Orase	Sate	Din orase	total teritoriu		
95747	Aroneanu	xx	Aroneanu, Dorobanț, Rediu Aldei și Șorogari	0	2854	39,52	72,22
96192	Ciortesti	xx	Ciortești, Coropeni, Deleni, Rotăria și Șerbești	0	4325	65,67	65,86
96370	Comarna	xx	Comarna, Curagău, Osoi și Stânca	0	4559	56,72	80,38
96423	Costuleni	xx	Costuleni, Covasna, Cozia și Hilița	0	4878	65,21	74,80
96888	Dobrovat	xx	Dobrovăț- Moldoveni, Dobrovăț-Ruși și Pahonia	0	2522	94,47	26,70

Asociația GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALĂ "ȘTEFAN CEL MARE"

II.2.1.3 Populație – demografie

Nr. crt	Populație	2002	2010*	2011**	Evoluție 2002- 2011	Soldul	Soldul	Sub 20 ani	Peste 60 ani	Populația activa	Populația activa ocupata	Som aj
						migrării	natural					
1	Aroneanu	2854	3148	3209	-355	71	-14	810	636	1763	150	27
2	Ciortesti	4325	4120	4110	215	-2	-20	1137	1082	1891	168	114
3	Comarna	4559	4739	4758	-199	93	-68	1074	1222	2462	131	67
4	Costuleni	4878	4752	4720	158	-11	-75	1117	1344	2259	134	93
5	Dobrovat	2522	2477	2473	49	9	-26	564	723	1186	89	133
6	Golaiesti	3887	4115	4110	-223	5	4	1181	882	2047	111	154
7	Prisacani	3557	3444	3459	98	25	-33	805	950	1704	122	47

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE PREVIZIUNE 2015 -2020

Clasificarea localitatilor componente ale GAL ȘTEFAN CEL MARE, in functie de densitatea populatiei este urmatoarea:

Densitate	Grupa	Comuna	Densitate (loc/km2)		
< 20 loc / km2	Zona nepopulata cu probleme				
Intre 20 si 39,5 loc / km2	Zona cu riscuri mari de depopulare	Dobrovat	26,22		
		Danesti	38,36		
Intre 39,5 si 79 loc / km2	Zona rurala cu densitate in scadere	Tacuta	55,81		
		Tutora	56,15		
		Prisacani	57,15		
		Ciortesti	62,74		
		Rebricea	67,95		
		Codaesti	68,67		
		Golaiesti	71,98		
		Costuleni	72,87		
		Intre 79 si 120 loc / km2	Zona in ascensiune	Aroneanu	79,66
				Comarna	83,55
Ungheni	90,7				
Peste 120 loc/km2	Zona cu densitate ridicata	Negresti	165,92		

Sursa: elaborare proprie in baza datelor de la Institutul National de Statistica cu date din anul 2011, Anexa 6 Statistici INSSE Iasi si Vaslui

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE PREVIZIUNE 2015 -2020

Migrația populației din teritoriul GAL Ștefan cel Mare

Soldul migrației reprezintă diferența dintre numărul persoanelor care și-au stabilit domiciliul în localitate și cel al persoanelor care au plecat din localitate în decursul unui an.

Nr. crt	Populație	2010	Soldul migrării	Sold relativ
			2010*	2010
1	Aroneanu	3148	71	2,26%
2	Ciortesti	4120	-2	-0,05%
3	Comarna	4739	93	1,96%
4	Costuleni	4752	-11	-0,23%
5	Dobrovat	2477	9	0,36%
6	Golaesti	4115	5	0,12%
7	Prisacani	3444	25	0,73%
8	Tutora	2060	-3	-0,15%
9	Ungheni	4377	11	0,25%
10	Codaesti	4702	14	0,30%
11	Danesti	2222	-40	-1,80%
12	Rebricea	3798	21	0,55%
13	Tacuta	3384	-52	-1,54%
14	Negresti	10126	-35	-0,35%
Total		57464	106	0,18%
%			0,18%	

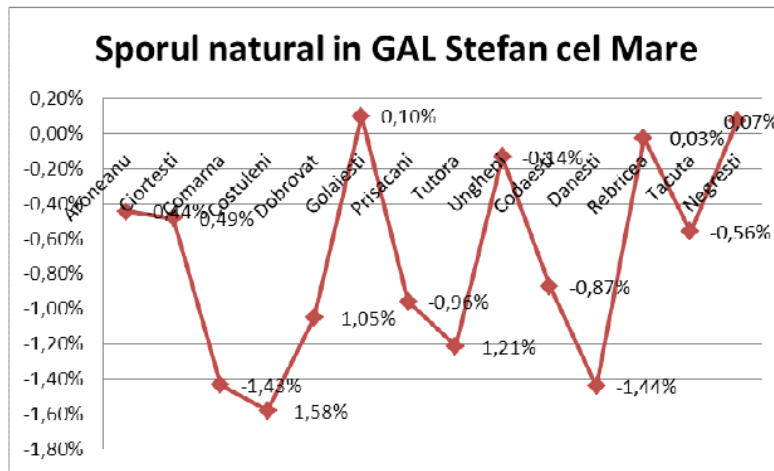
Localitatea	Populația	Sector agricol	Sector industrial si de artizanat	Sector de comert	Sector privind serviciile
	activa 2008				
Aroneanu	103	7	1	11	84
Ciortesti	194	39	29	8	118
Codaesti	157	16	14	16	111
Comarna	129	16	7	11	95
Costuleni	128	4	8	11	105
Danesti	75	10	0	11	54
Dobrovat	88	16	0	2	70
Golaesti	95	3	5	6	81
Negresti	2018	23	644	112	1239

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE PREVIZIUNE 2015 -2020

Localitatea	Populatia	Sector agricol	Sector industrial si de artizanat	Sector de comert	Sector privind serviciile	Localitatea	Populatia	Sector agricol	Sector industrial si de artizanat	Sector de comert	Sector privind serviciile
	activa 2006						activa 2007				
Aroneanu	82	0	4	11	67	Aroneanu	114	6	1	11	96
Ciortesti	203	72	17	6	108	Ciortesti	152	2	28	6	116
Codaesti	141	14	2	16	109	Codaesti	155	4	14	16	121
Comarna	103	4	12	8	79	Comarna	119	12	9	8	90
Costuleni	123	6	4	12	101	Costuleni	121	3	4	12	102
Danesti	57	7	0	3	47	Danesti	65	7	0	7	51
Dobrovat	129	1	0	2	126	Dobrovat	133	10	0	2	121
Golaesti	93	4	5	6	78	Golaesti	84	2	5	6	71
Negresti	2064	22	713	342	987	Negresti	2023	21	690	225	1087

Localitatea	Populatia	Sector agricol	Sector industrial si de artizanat	Sector de comert	Sector privind serviciile
	activa 2010				
Aroneanu	150	42	2	11	95
Ciortesti	168	25	17	8	118
Codaesti	143	16	10	12	105
Comarna	131	16	9	11	95
Costuleni	134	4	14	11	105
Danesti	81	13	0	8	60
Dobrovat	89	16	1	2	70
Golaesti	111	3	9	6	93
Negresti	1676	20	409	72	1175

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE PREVIZIUNE 2015 -2020

În teritoriul GAL Ștefan cel Mare comuna Dobrovăț deține cel mai scăzut spor natural, cu 15,8 persoane la mia de locuitori.

Șomajul

Rata șomajului este raportată la populația civilă activă. Numărul șomerilor înregistrați la nivel de teritoriu GAL Ștefan cel Mare este în creștere. Rata medie a șomerilor înregistrați în teritoriul GAL în 2010 (6,58%) se află peste media județeană în mediul rural de 2,07%. Numărul mic al ratei șomerilor în raport cu șomajul înregistrat la nivel european este influențat în mare măsură de metodologia de raportare, fiind vorba de șomerii care se află în evidențele agențiilor de ocupare a forței de muncă și nu de numărul exact al persoanelor ce nu au un loc de muncă.

Nr. crt	Populatie	2010*	2011**	Sub 20 ani	Peste 60 ani	Populatia activa	Populatia activa ocupata	Somaj
				2011**	2011**	2011**	2010*	2010*
1	Aroneanu	3148	3209	810	636	1763	150	27
2	Ciortesti	4120	4110	1137	1082	1891	168	114
3	Comarna	4739	4758	1074	1222	2462	131	67
4	Costuleni	4752	4720	1117	1344	2259	134	93
5	Dobrovat	2477	2473	564	723	1186	89	133
6	Golaiesti	4115	4110	1181	882	2047	111	154

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE
PREVIZIUNE 2015 -2020**

Localitatea	Populatia	Sector agricol	Sector industrial si de artizanat	Sector de comert	Sector privind serviciile
	activa 2009				
Aroneanu	103	7	1	11	84
Ciortesti	194	39	29	8	118
Codaesti	155	17	12	14	112
Comarna	129	16	7	11	95
Costuleni	128	4	8	11	105
Danesti	87	13	0	10	64
Dobrovat	88	16	0	2	70
Golaesti	95	3	5	6	81
Negresti	1876	30	512	92	1242

n r	Localitatea	Suprafata -totala fond funciar (ha)	Suprafata agricola totala (ha)	din care (ha)	din care (ha)	din care (ha)	din care (ha)	din care (ha)	Paduri si alte terenuri cu vegetatie forestiera (ha)	din care (ha)	Constructii	Drumuri si cai ferate	Ape si balti	Alte supra fete
				arabil	fanete	pasuni	vii si pepiniere viticole	livezi si pepinie re pomic ole		paduri				
1	Aroneanu	3952	3015	1889	341	638	147	0	499	499	59	92	98	189
2	Ciortesti	6547	4456	2720	164	1354	203	15	1484	1484	118	104	53	352
3	Codaesti	6847	5415	4099	72	1150	94	0	591	591	187	132	104	418
4	Comarna	5672	4072	1562	133	1371	505	501	615	615	168	144	209	464
5	Costuleni	6521	3915	2120	125	1102	194	374	1521	1521	234	202	159	490
6	Danesti	5793	4603	3180	111	1203	109	0	873	873	102	113	11	91
7	Dobrovat	9447	3599	2586	332	546	60	75	5118	5118	116	149	122	343
8	Golaesti	5717	3899	3006	36	759	98	0	867	867	171	82	309	389
9	Negresti	6103	4356	3223	150	929	54	0	806	806	299	133	224	285

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE
PREVIZIUNE 2015 -2020**

Producția vegetală în GAL

Localitatea	Culturi (suprafata ha)	Cereale (ha)	Sfecla de zahar (ha)	Cartof (ha)	Floarea soarelui (ha)	Legume (ha)
Aroneanu	1947	1543	3	28	60	30
Ciortesti	2252	1745	60	120	110	217
Codaesti	3072	1245	105	250	2975	77
Comarna	1149	969	10	70	5	95
Costuleni	1525	1115	40	75	70	325
Danesti	1702	728	397	67	199	212
Dobrovat	2884	2115	220	80	315	116
Golaesti	2503	1808	15	125	17	538
Negresti	4255	2124	228	153	110	50

Localitatea	Bovine/in gospodarii	Ovine/in gospodarii	Pasari/in gospodarii	Porci/in gospodarii
Aroneanu	705/679	444	25867/10560	1488/642
Ciortesti	1129/806	5130/5083	13025	872
Codaesti	808	4817	14700	626
Comarna	532	1010	15000	1708
Costuleni	518	4228	22500	3820
Danesti	962	3571	15500	687
Dobrovat	403	1913	14735	527
Golaesti	1468	2540	15640	2142
Negresti	1133	1150	11800	680

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE PREVIZIUNE 2015 -2020

VEGETAȚIA GAL ȘTEFAN CEL MARE

Diversitatea condițiilor pedo-climatice și oro-hidrografice ale teritoriului GAL Ștefan cel Mare au determinat instalarea unei vegetații foarte variate, cu elemente floristice bogate și de origini diferite, ca urmare a interferenței pe acest teritoriu a provinciei centraleuropene est-carpătice cu provincia ponto-sarmatică.

Vegetația naturală aparține zonei forestiere în sud și zonei de silvostepă în nord. Limitele acestor zone sunt dificil de trasat, datorită tranzițiilor difuze, pătrunderii adânci a văilor în podiș și modificărilor antropice.

Zona forestieră este caracteristică sectoarelor înalte de podiș din sud, fiind reprezentată prin păduri de foioase, ce aparțin etajului stejarului și gorunului, iar în părțile cele mai înalte, limitei inferioare a fagului. Pădurile de fag (*Fagus silvatica*, *F. taurica*), pure sau în amestec, se întâlnesc în teritoriul GAL Ștefan cel Mare în sud, pe platourile Poieni – Bîrnova, **pădurea Dobrovăț**.

Astfel, numai pe teritoriul GAL Ștefan cel Mare au fost propuse pînă în prezent un număr de 7 situri¹ – 2 de tip SPA și 5 de tip SCI (SPA - sit de protecție specială avifaunistică, se propune pentru speciile de pasări enumerate în „Directiva Pasări”; SCI - sit de importanță comunitară – se propune pentru habitatele și speciile enumerate în „Directiva Habitate”).

Numele zonei	Suprafața în ha	Caracteristici principale (clasificarea directivelor privind Habitatele, Păsări, Habitate și Păsări)
Pădurea Icușeni	9,6 ha - Golăiești (<1%)	cod: ROSCI0160
Pădurea Medeleni	128 ha - Golăiești (1%)	cod: ROSCI0161
Pădurea Bârnova-Repede	12428,4 ha - Comarna (<1%), Dobrovăț (50%)	cod: ROSCI0135
Râul Prut	cca. 7 500 ha - Golăiești (8%), Țuțora (15%), Ungheni (6%)	cod: ROSCI0213 - Is, Vs
Pădurea Bârnova	cca. 12600 ha - Comarna (2%), Dobrovăț (49%),	cod: ROSPA0092 - Is, Vs
Pădurea Miclești	cca. 5600 ha - Ciortești (34%)	cod: ROSPA0096 - Is, Vs
Fânașurile de la Glodeni	50 ha – orașul Negrești (100%)	cod ROSCI0080 – VS

SCI – Situri de Importanță Comunitară

SPA – Situri de Protecție Avifaunistică

Anexa 5 Adresa APM Mediu Natura 2000

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE PREVIZIUNE 2015 -2020

3. Pădurea Bârnova-Repedea (cod: ROSCI0135) 12428,4 ha - Comarna (<1%), Dobrovăț (50%), Sit de tip SCI declarat la nivel național – 18 (Ordinul nr. 1964/2007 – MO 98/ 07.02.2008)

Descriere generală sit: Situl este reprezentat în cea mai mare parte de păduri de foioase - păduri dacice de fag (aproximativ 70%) și păduri dacice de stejar și carpen (aproximativ 20%) cu o deosebită valoare științifică și peisagistică, unde își găsesc habitat cca. 116 specii de păsări rare, vulnerabile sau periclitare, 1 specie de plantă și 4 specii de mamifere mici de importanță comunitară, precum și alte specii de plante și animale enumerate în diferite convenții internaționale și liste roșii.

Clase de habitate: păduri de foioase.

Calitate și importanță: Situl este important atât din punct de vedere avifaunistic, cât și pentru habitate și specii de importanță comunitară. Specii: papucul doamnei - specie de orhidee; 4 specii de microchiroptere.

Vulnerabilitate: pășunat (cam în proporție de 30%); retrocedarea unor suprafețe de pădure, urmată de administrarea necorespunzătoare a lor; furtul materialului lemnos; turismul de weekend practicat haotic.

5. Pădurea Bârnova (cod: ROSPA0092 - Is, Vs) , cca. 12600 ha -Comarna (2%), Dobrovăț (49%), de tip SPA declarat la nivel național - 4 (HG nr. 1284/2007 – MO739/ 31.10.2007)

Descriere generală sit:

Clase de habitate: pășuni, alte terenuri arabile, păduri de foioase, habitate de păduri (păduri în tranziție).

Calitate și importanță: Situl este reprezentat în cea mai mare parte de păduri de foioase - păduri dacice de fag (aproximativ 70%) și păduri dacice de stejar și carpen (aproximativ 20%). În sit își găsesc habitat cca. 116 specii de păsări rare, vulnerabile sau periclitare, 1 specie de plantă și 4 specii de mamifere mici de importanță comunitară, precum și alte specii de plante și animale enumerate în diferite convenții internaționale și liste roșii. Cel mai important sit din România pentru bufniță (*Bubo bubo*).

Vulnerabilitate: Vulnerabilitatea sitului este dată de influențele antropice: pășunat (aproximativ 30%); retrocedarea unor suprafețe de pădure, urmată de administrarea necorespunzătoare a lor ; furtul materialului lemnos; turismul de weekend, practicat haotic.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE PREVIZIUNE 2015 -2020

Lista monumentelor istorice din GAL Ștefan cel Mare – județul Iași

Nr. crt.	Cod LMI 2004	Denumire	Localitate	Adresă	Datare
1308	IS-II-m-A-04098	Biserica "Sf. Nicolae"	sat ARONEANU; comuna ARONEANU		1594
1339	IS-II-m-B-04121	Biserica "Sf. Nicolae"	sat CILIBIU; comuna GOLĂIEȘTI		sec. XVIII
1347	IS-II-m-B-04129	Biserica "Sf. Voievozi"	sat COMARNA; comuna COMARNA		1804
1350	IS-II-m-B-04132	Biserica "Tăierea Capului Sf. Ioan Botezătorul"	sat COROPCENI; comuna CIORTEȘTI		1809
1352	IS-II-m-B-04134	Biserica "Sf. Nicolae"	sat COSTULENI; comuna COSTULENI		1858
1357	IS-II-m-B-04137	Biserica de lemn "Sf. Nicolae"	sat COVASNA; comuna COSTULENI		1739
1373	IS-II-m-B-04149	Biserica de lemn "Sf. Pantelimon"	sat DOBROVĂȚ; comuna DOBROVĂȚ		1797
1374	IS-II-a-A-04150	Mănăstirea Dobrovăț	sat DOBROVĂȚ; comuna DOBROVĂȚ		sec. XVI - XX
1375	IS-II-m-A-04150.01	Biserica "Pogorârea Sf. Duh"	sat DOBROVĂȚ; comuna DOBROVĂȚ		1503 - 1504
1376	IS-II-m-A-04150.02	Biserica paradisi "Sf. Gheorghe"	sat DOBROVĂȚ; comuna DOBROVĂȚ		1743
1377	IS-II-m-A-04150.03	Tum clopotniță	sat DOBROVĂȚ; comuna DOBROVĂȚ		
1378	IS-II-m-A-04150.04	Zid de incintă	sat DOBROVĂȚ; comuna DOBROVĂȚ		
1482	IS-II-m-B-04236	Biserica "Sf. Ilie"	sat REDIU ALDEI; comuna ARONEANU		1718

Trasee turistice in teritoriul GAL Ștefan cel Mare

Aroneanu - comuna - Colinele Bahluiului/raul Ciric – Aroneanu (Iac) - Biserica "Sf. Nicolae-Aron Voda" 1594 (a fostei manastiri Aroneanu)

Aroneanu sat Rediu Aldei - Colinele Bahluiului/raul Valea Lunga – Dl. Rediu Aldei, Comanul, Holmul Mare, Coadă Stancii - Biserica "Sf. Ilie" 1718

Costuleni - comuna - Coasta Prutului/raul Covasna - Buzduva (balta) – Dl. Boistea (Stanca), Costuleni, Marcociul - Biserica "Sf. Nicolae" 1858

Costuleni sat Covasna - Coasta Prutului/raul Covasna – Dl. Podisu, Mesteacan - Biserica din lemn "Sf. Nicolae" 1739, Prozatorul Titus Hotnog (1890-1957)

Dobrovăț - comuna - Podisul Central Moldovenesc/raul Vasluiet și raul Dobrovăț – Dl. Coloneasa, Duruitoarea, Runcu, Rosu - Manastirea "Dobrovăț" (F) 1503 ctitorita de Ștefan cel Mare cu biserica "Pogorarea Duhului Sfânt" catapeteasma- fațoarea de minuni și picturi din 1527/1529 (cazare), Biserica paraclis "Sf. Gheorghe" 1743, Biserica din lemn "Sf. Pantelimon" 1797, padurile sfinte, catapeteasma

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE PREVIZIUNE 2015 -2020

Comunele componente ale Grupului de Actiune Locala Ștefan cel Mare dispun de o serie de rețele și echipamente tehnico-edilitare caracterizate printr-un grad redus de acoperire. De asemenea, se înregistrează zone insuficient sau deloc echipate cu unele rețele tehnico-edilitare.

Canalizare

Evacuarea apelor uzate în gospodării se realizează în sistem necentralizat: fose septice construite impropriu, bazine vidanjabil etc. Asadar, sistemul de canalizare este deficitar în cadrul teritoriului GAL Ștefan cel Mare. Sistemul de canalizare pluvială se realizează prin santurile laterale ale drumurilor ce străbat localitățile, iar faptul că ulitele din comună nu dispun de canalizare, reprezintă o sursă de poluare și degradare în zonele respective.

Gospodărirea deșeurilor Majoritatea localităților componente din aria teritorială a GAL Ștefan cel Mare nu beneficiază de existența unui spațiu corespunzător amenajat pentru depozitarea deșeurilor.

Alte elemente complementare

În unele zone, s-au realizat plantații de specii diferite față de ceea ce alcătuiau covorul vegetal natural ceea ce a dus la artificializarea peisajului geografic. În acest sens, este necesară, în teritoriul potențial GAL Ștefan cel Mare, implementarea unor măsuri de conservare a mediului.

Infrastructura rutieră este slab dezvoltată, situație cu un impact negativ asupra altor elemente din teritoriu (servicii pentru populație, dezvoltare turistică etc)

Infrastructura de cazare este dezvoltată insuficient, în cadrul teritoriului GAL Ștefan cel Mare, deși, așa cum s-a prezentat anterior, potențialul turistic este unul ridicat.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE PREVIZIUNE 2015 -2020

TERITORIUL (caracteristici geografice – izolare – servirea – infrastructuri) (centre de interes –patrimoniul –cultură – mediu înconjurător)

PUNCTETARI	PUNCTESLABE
<p>Localizare strategica- Teritoriul omogen, situat în județele Iași și Vaslui, la 14 km de orașul Iași și având orașul Negrești parte din teritoriul GAL; Existența zonei metropolitane (Aroneanu, Ungheeni, Tutora, Comarna (membru observator); Situat pe DN 28 (Iași-Albița, punct de frontieră cu Republica Moldova); Aroneanu are aeroportul internațional Iași în teritoriul propriu</p> <p>Fertilitatea și stabilitatea solului (Comarna beneficiază de confluența râurilor Jijia și Bahlui) – aspect favorabil pentru realizarea irigațiilor; Calitatea ridicată a solului (fertilitate); Stabilitatea solului;</p> <p>Cadrul natural favorabil dezvoltării turismului/agroturismului (pădure, aer bogat în ioni negativi); Suprafețe mari cu paduri și iazuri, turismul de agrement, pescuit sportiv și vânătoare: 2 Baraje piscicole – Tacuta Protopenesti, între Codaesti Rediu Galian și Tacuta), Pădurea de la Comarna, Practicarea pescuitului în lacurile Dorobanți și Aroneanu; Comarna (pescuit și vanatoare), Lacul Aroneanu (administrat de Administrația Publică din Comuna Aroneanu) și Lacul Dorobanți (administrat de Apele Române); Ciortesti (vanatoare), Costuleni (padure Ciobarciu); Parcul dendrologic Cozia (Costuleni). Zona prezintă un bogat material biologic și natural – floră și faună; (Grădina Botanică Protopenesti – afiliată Grădinii Botanice de la Iași – Tacuta Existenta a șapte situri Natura 2000 în GAL - Pădurea Icușeni cod: ROSCI0160, Pădurea Medeleni cod: ROSCI0161, Pădurea Bârnova-Repedea , cod: ROSCI0135, Râul Prut , cod: ROSCI0213 - Is, Vs, Pădurea Bârnova - cca. 12600 ha -Comarna (2%), Dobrovăț (49%), cod: ROSPA0092 - Is, Vs, Pădurea Miclești cca. 5600 ha - Ciortesti (34%), cod: ROSPA0096 - Is, Vs, Fânașurik de la Glodeni cod ROSCI0080 – VS</p> <p>Clădiri de patrimoniu, monument istorice – 2 biserici de patrimoniu – grupa A, B – Dadomirești, Brașeni; Conacul Emil Pangrați; Biserica Sf Petru și Pavel Protopenesti; Monument istoric Sf Gheorghe Tacuta, conacul Roseti Bals, și biserica din satul Pribesti; Manastirea Stefan cel Mare și Sfânt –Codaesti , Conacul din Protopenesti ; Bisericile din Aroneanu -Rediu Aldei și Șorogari au peste 200 ani vechime; Biserica Aron Vodă are aproximativ 418 ani; Biserica din Comarna are peste 100 ani; Dobrovăț: Mănăstirea Dobrovăț construită în vremea domnitorului Ștefan cel Mare (1504);</p> <p>Tradiții locale (din 1898 exista Targul de la Codaesti, renumit în zona) Festivalul anual de datini și obiceiuri de iarna de la Rebricea are loc pe 27 decembrie, este unic pe județ</p>	<p>Lipsa proiectelor de reface/consolidare a clădirilor de patrimoniu; Infrastructura de transport slabă sau interuptă, atât drumurile cât și calea ferată; departarea de drumurile europene</p> <p>Slabă valorificare a patrimoniului cultural;</p> <p>Lipsa interesului pentru tradiția locală.</p> <p>Îmbătrânirea culturilor pomicele și viticole.</p> <p>Pe timp de iarna –unele sate -pericol de izolare –supuși inzapezării</p> <p>Drumuri satești de făcut și întreținut</p>
OPORTUNITATI	AMENINTARI
<p>Situarea în zona de frontieră poate constitui un avantaj în implementarea proiectelor transfrontaliare;</p> <p>Interesul Uniunii Europene pentru proiecte ce vizează mediul rural;</p> <p>Situarea geografică pe granița de est a Uniunii Europene;</p> <p>Dezvoltarea agroturismului;</p> <p>Existența unor proiecte de infrastructură (canalizare, asfaltare drumuri, rețele de gaz și apă)</p> <p>Acces la drumurile principale spre oraș;</p> <p>Calitatea terenului agricol;</p> <p>Dezvoltarea agro- și ecoturistică;</p> <p>Accesarea fondurilor europene.</p>	<p>☐ Lipsa infrastructurii de servicii și utilități pe scara largă</p> <p>☐ Schimbări ale mediului social, economic și natural</p> <p>☐ Poluarea mediului; distrugerea calitatii apelor</p> <p>☐ Pericol de inundatii</p> <p>☐ Eroziunea solului acolo unde nu se intervine, alunecari de datorita de frișărilor necontrolate, ridicării de construcții etc.) (150 ha teren degradat –alunecari de teren Rebricea, 60 ha spre Mircești, 100 ha în Dumasca, 250 ha Coasta Calarasilor –pasunea comunei necesita împadurire</p>

POPULATIA
(demografie – populația activă – îmbătrânire – nivel de instruire – cunoștințe și competențe specifice teritoriului)

<p align="center">PUNCTE TARI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Procent ridicat al populației active, forță de muncă ieftină; - Pondere ridicată a populației care lucrează în agricultură; 	<p align="center">PUNCTE SLABE</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lipsa în mediul rural a rețelelor de alimentare cu apă și a celor de canalizare are consecințe asupra confortului în spațiul locuibil (lipsa băilor, a grupurilor sanitare în interior, a rețelei interne de alimentare cu apă) - Scăderea continuă a populației tinere și creșterea numărului vârstnicilor <ul style="list-style-type: none"> - Natalitatea scăzută - Migrația tinerilor cu pregătire profesională - Pondere mare a lucrătorilor în agricultură, în condițiile în care agricultura este încă un domeniu necompetitiv - Densitatea scăzută a populației din teritoriu - Soldul migrației la nivelul teritoriului este negativ <ul style="list-style-type: none"> - Numar de locuri de munca redus - Densitate redusă - Bilant negativ - Migrația forței de muncă în străinătate - Grupuri sociale defavorizate numeroase (femei, someri, agricultura de subsistență)
<p align="center">OPORTUNITATI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Creșterea sporului natural prin încurajarea stabilirii familiilor tinere ;Pe teritoriul GAL sunt și trei comune cu populația în ascensiune (comuna Aroneanu și Ungheni din zona metropolitană) și comuna Comarna, cu densități între 80-90 locuitori/km² - Încurajarea reîntoarcerii celor plecați prin creșterea oportunităților economice; -finantari în cadrul FSE pentru activități non-agricole - Tendința la nivelul GAL de migrare către teritoriul GAL, din moment ce (cu excepția comunelor Dănești și Tăcuta din jud.Vaslui) cu solduri relative negative de aproape 2 la mia de locuitori, toate celelalte comune înregistrează valori pozitive sau apropiate de zero, aceasta indicând o stare de echilibru între cei care pleacă și cei care vin în teritoriu. 	<p align="center">AMENINTARI</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ Permanentizarea săraciei ;comunele Dobrovăț din Iași și Dănești din Vaslui prezintă o densitate foarte scăzută, încadrându-se într-o zonă cu probleme de depopulare. Majoritatea comunelor din GAL ȘTEFAN CEL MARE (8 comune din 14) au o densitate în scădere. ☒ Depopularea zonei (în unele sate a scăzut considerabil numărul de locuitori față de ultimul recensământ; ex. Tacuta cu 200 mai puțin; în Dumasca, peste 60%, sunt persoane vârstnice, grad ridicat de îmbătrânire a populației există și în Craciunesti și Bolati)

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE PREVIZIUNE 2015 -2020

ACTIVITATI ECONOMICE

(primar – secundar terțiar – servicii – turism)

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<p>Agricultura ☑ Existența unor forme asociative agricole; (exista 8 arendasi mari, ex. Comcereal; Aroneanu: asociația ADRA cu activități în sectorul agricol) Exploatarea la maxim a terenului agricol (suprafata de parloaga este de maxim 5%) ☑ Existența piețelor de desfacere în apropierea comunelor situate în langa Iasi si orasul Negresti</p> <p>☑ Practicarea agriculturii preponderent ecologice (ex. vii, livezi, pășune, cereale); potențial pentru producția de produse ecologice ☑ Sectorul agricol detine suprafete intinse de teren agricol, cu precadere cultura cerealelor (porumb, floarea soarelui, grâu) alături de cultura plantelor tehnice (sfecla de zahăr) si vita de vie</p> <p>Sector important in creșterea animalelor: ovinelor, bovinelor, porcinelor, cabalinelor și păsărilor; exista nuclee de fermieri care mentin efective mari de ovine; funcționarea microfermelor Comarna: microferme de vaci, porci, oi, capre, Aroneanu: păsări, fazani, sere de legume; Practicarea apiculturii: În Comarna și orașul Negrești funcționează asociații apicole; Practicarea pisciculturii (iazurile de apa de la Tacuta asigura si productie si agrement)</p> <p>Servicii - Aprovizionarea satisfăcătoare a populației cu produse alimentare și nealimentare</p> <p>Industrie si mesesuguri: Există forță de muncă calificată în confecții îmbrăcăminte, încălțăminte, artizanat; Existenta unor mori de porumb, mori de grâu, prese de ulei, unități de prelucrare a laptelui, unități de desfacere a produselor industriale și alimentare</p> <p>Potențial turistic - Existenta luciui de apa important (comunele Aroneanu, Tacuta) si acces la Prut comunele Golaiesti, Tutora, Ungheni, Prisacani.</p>	<p>☑ Spirit antreprenorial scăzut ☑ Migrația forței de muncă în străinătate ☑ Lipsa formei organizate de practicare a agriculturii ☑ Îmbătrânirea culturilor pomicole și viticole ☑ Exista iazuri cu pește, dar nu sunt investitori în vederea exploatării și prelucrării acestuia ☑ Se practica o agricultura de subzistenta, PIBul e scazut; ☑ Activitatile non-agricole sunt slab dezvoltate ☑ Activitatile artizanale cu mare potential s-au pierdut; ☑ Filierele de produs nu sunt bine dezvoltate (nu exista abator sau sistem centralizat de preluare a productiei agricole); Prelucrare terțiara in faza incipienta ☑ Ponderea redusă a IMM-urilor; ☑ Condiții foarte restrictive de acordare a creditelor și finanțări reduse; ☑ Lipsa de promovare a resurselor, ce determină o finanțare redusă; ☑ Lipsa marilor investiții (fabrici, depozite) care pot crea locuri de muncă; ☑ Inexistența unei strategii de dezvoltare regională funcțională/operatională; ☑ Inexistența unor piețe agroalimentare de en-gros, care să permită focalizarea producătorilor pe producție și nu pe transport, păstrare și desfacere; ☑ Lipsa sectorului servicii în Aroneanu și Comarna; ☑ Inexistența unor unități de prelucrare și valorificare a produselor; ☑ Birocrația excesivă în aplicații la fonduri structurale; Accesarea greoaie a proiectelor europene ☑ Scăderea efectivelor de animale. ☑ Lipsa tehnologiei; ☑ Lipsa piețelor de desfacere; ☑ Lipsa spațiilor adecvate de depozitare; ☑ Lipsa facilităților la cerințele pieței; ☑ Slaba susținere a industriei locale; ☑ Lipsa diversității de servicii</p>
OPORTUNITATI	AMENINTARI
<p>☑ Accesarea fondurilor europene; finantari in cadrul FSE pentru activitati non-agricole; Fonduri pentru dezvoltarea pisciculturii, în condițiile în care în GAL exista luciui de apă în exploatare, dar sunt resurse de apă care încă nu sunt exploatare.</p> <p>☑ Turismul și agroturismul dezvoltate - amenajarea unor centre de odihnă, de agrement, de vânătoare, centre de pescuit, tabere de copii, moteluri, pensiuni, baze de agrement, de echitație ș.a.</p> <p>☑ Fonduri pentru amenajarea unor ferme specializate în creșterea ovinelor, bovinelor, a unor centre de preluare, valorificare și prelucrare primară a produselor de origine animală: lapte, carne, lână</p> <p>☑ Accesarea unor investiții în legumicultură prin amenajarea unor culturi specifice, sere sau solarii, prin utilizarea unor soiuri de înaltă productivitate, dotarea cu tehnologii moderne de lucru și centre de prelucrare a legumelor.</p> <p>☑ Fonduri pentru dotarea cu tehnologii moderne de întreținere și cu centre de prelucrare a fructelor, pentru pomicultura și viticultura</p> <p>☑ Exista contracte de concesiune pentru instalatii eoliene</p> <p>☑ Valorificarea oportunităților date de apropierea mun.lași si orasului Negresti;</p> <p>☑ Extinderea suprafețelor în vederea practicării agriculturii ecologice;</p> <p>☑ Existența finanțărilor PNDR (Măsurile 112, 125, 141) și diversitatea lor; ☑ Existența investitorilor;</p> <p>☑ Suprapopularea mun. Iași și migrația populației către mediul rural;</p> <p>☑ Implicarea administrațiilor publice centrale și locale în dezvoltarea regională;</p>	<p style="text-align: center;">AMENINTARI</p> <p>☑ Pierderea elementului natural si traditional</p> <p>☑ dezvoltarea unei agriculturi sau afaceri nesustenabile</p> <p>☑ pierderea accesului la finantare</p> <p>☑ Migrația forței de muncă active în străinătate;</p> <p>☑ Distrugerea plantațiilor de vii și livezi;</p> <p>☑ Capacitate scăzută de adaptare la noul mediu economic;</p> <p>☑ Lipsa mijloacelor financiare;</p> <p>☑ Birocrația sistemului de accesare a resurselor;</p> <p>☑ Concurența reprezentată de importurile de produse agricole subvenționate.</p> <p>☑ Practicarea unei concurențe neloiale, monopol pe anumite segmente;</p> <p>☑ Practicarea muncii „la negru”.</p> <p>☑ Nu se creează un cadru legislativ stimulator; instabilitatea legislativă; legislația actuală nu sprijină în mod real IMM-urile și producătorii autohtoni;</p> <p>☑ Agresivitatea organelor de control (se focalizează pe control și nu pe îndrumare);</p> <p>☑ Scăderea puterii de cumpărare a populației;</p> <p>☑ Factorul climatic</p>

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE PREVIZIUNE 2015 -2020

ORGANIZAREA SOCIALA SI INSTITUTIONALA (activități asociative – ONG – organizare instituțională)

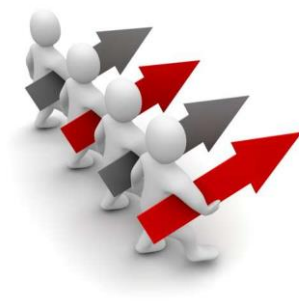
<p style="text-align: center;">PUNCTE TARI</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ Deschiderea APL catre parteneriate; Expertiza de lucru a unor comune în lucrul în parteneriat cu ONG-uri (Aroneanu, Golaiesti, Costuleni, Rebricea, Dobrovat); ☒ Existenta unor ONG-uri puternice membre in GAL: Asociatia World Vision, Fundatia Corona (de mediu), AIDROM, Fundatia Centrul de Mediere si Securitate Comunitara, Asociatia Pheonix Codaiesti, Asociatia pentru Promovarea Romilor Bahtaleia, asociatii agricole numeroase, asociatii de producatori si legumicultori, asociatii comunitare ☒ Apropierea de mun. Iași favorizează accesul la servicii ☒ Existența cabinetelor medicale (cabinete de medicină de familie și stomatologice) , cabinete de medicină veterinară ☒ Servicii de educatie- Existența unităților de învățământ și a cadrelor didactice calificate; ☒ Servicii de asistenta sociala si comunitara -În Aroneanu funcționează Asociația de Interes Comunitar destinată copiilor și tinerilor;Transport social pentru copii; spirit de voluntariat in Tufesti de Jos, sat cu o majoritate confesionala religioasa crestini dupa evanghelie ☒ Servicii culturale -Biblionet și cămin cultural în Comarna; ☒ Servicii/ infrastructura de agrement- În Aroneanu și Comarna există baze sportive multifuncționale, gratuite pentru cetățenii comunității; parcuri de odihnă și relaxare în Aroneanu; cate un parc de joacă în Osoi și Comarna; 	<p style="text-align: center;">PUNCTE SLABE</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ Grupuri de producatori absente ☒ Organisme pentru pastrarea identitatii culturale slab dezvoltate ☒ Infrastructura medicală slab dezvoltată, construcții vechi; ☒ Infrastructura sediilor culturale deficitară; ☒ Sediul administrației publice locale din anumite comune sunt vechi și nefuncționale, creand disconfort în acordarea serviciilor sociale populației; ☒ Lipsa oportunităților/ spațiilor de petrecere a timpului liber; ☒ Lipsa interesului pentru păstrarea tradițiilor din partea generației tinere; ☒ transportul public este subdimensionat; ☒ Lipsa echipamentelor pentru servicii de intervenție în situații de urgență; ☒ Lipsa voluntariatului din partea populației, conștiință civică deficitară, lipsa inițiativei; ☒ Inexistența școlilor vocaționale la nivelul comunității. ☒ Existența unor grădinițe și școli în construcție; ☒ Cadrele didactice sunt nevoite să facă naveta; ☒ Eficiența redusă a serviciului de asistență socială, datorată numărului redus de funcționari; ☒ Medicii sunt navetiști, periclitand acordarea serviciului medical de permanență; ☒ Nu există centre de consiliere, centre de zi, centre pentru bătrâni.
<p style="text-align: center;">OPORTUNITATI</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ Prezentarea si promovarea GAL-ului; ☒ Organizarea la nivel de GAL in diferite asociatii profesionale; schimburi de experienta, infratiri intre comune; ☒ Crearea de ONG-uri si atragerea de fonduri; ☒ Existența oportunităților de finanțare POSDRU, TIA; ☒ Existența rețelelor/forumurilor informaționale care conduc la dezvoltarea parteneriatului și a colaborărilor. ☒ Existența ONG-urilor și a voluntarilor; ☒ Diversificarea serviciilor sociale pentru populație. 	<p style="text-align: center;">AMENINTARI</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ Retragerea de finantari ☒ Intreruperea programelor sociale ☒ Naveta cadrelor didactice; ☒ Lipsa de atractivitate pentru specialiști din cauza infrastructurii deficitare; ☒ Diminuarea veniturilor bugetarilor a determinat renunțarea la locurile de muncă din instituțiile publice. ☒ Birocrație; ☒ Delicvență juvenilă și violența domestică; ☒ Numărul redus al polițiștilor care se ocupă de problemele comunității; ☒ Lipsa resurselor pentru continuarea studiilor după absolvirea gimnaziului; ☒ Comunicarea deficitară între instituții; ☒ Contextul medico-social actual la nivel național.

Puncte tari :

. Teritoriu cu o puternica vocație agricolă (calitatea solului, precipitațiile, prezența pânzei freatice);

Puncte slabe

- . Terme de dimensiuni mici; grad scăzut de asociere la nivelul producției agricole, cât și al prelucrării și transformării materiilor prime;
- . slaba diversificare a tipologiei funcționale a așezărilor rurale, marea lor majoritate având funcțiuni predominant agricole;
- . multe suprafețe de teren sunt abandonate, nelucrate sau insuficient utilizate. Această stare de fapt coroborată cu lipsa formelor profesionale de asociere, constituie un factor determinant la realizarea unei agriculturi neperformante, de subzistență;
- . procentul mare al persoanelor ocupate încă în agricultură, mai ales în cea de subzistență și semisubzistență;
- . rentabilitatea scăzută a producției agricole;
- . utilizarea de tehnologii învechite și gradul redus de mecanizare al proceselor agricole;
- . nivelul scăzut de educație și de formare profesională;
- . orientare puternică pentru autoconsum și implementarea la nivel scăzut a standardelor de calitate pentru produse și serviciile cerute de piață;
- . dificultăți în respectarea cerințelor de calitate, siguranța alimentară, sănătate și bunăstare animală, precum și de mediu, necesare pentru respectarea angajamentelor luate în momentul aderării la UE;
- . deficiența sistemului tehnico – edilitar și dotarea cu unele utilități de bază (apă - canal, gaz metan). În acest caz, diferențele sunt semnificative de la o comună la alta.
- . starea deficitară a infrastructurii rutiere pe zone analizate;
- . lipsa unor gropi ecologice în marea majoritate a comunelor;
- . servicii pentru populație slab dezvoltate în mediul rural; ponderea mică a serviciilor în zonă din total activități economice; Servicii deficitare în domeniul turismului mai ales în rural;

CONCLUZII:

În aria de referință, înainte de 1989, specificul activității economice a fost centrat preponderent pe agricultură și zootehnie, existând și unele comune în care au existat mici întreprinderi specializate în prelucrarea lemnului, producție de mobilă, producția de zahăr, procesarea laptelui, procesarea fructelor și legumelor etc. În general, cele mai multe dintre întreprinderile non-agricole și-au încetat activitatea după restructurările din perioada tranziției.

În prezent, specificul activității economice în majoritatea comunelor este definit de agricultura de subzistență, nivelul de dezvoltare locală fiind în general scăzut datorită lipsei unei piețe de desfacere pentru produsele agricole și animale și puterii scăzute de cumpărare la nivel local. Fragmentarea proprietății este una dintre piedicile majore pentru practicarea unei agriculturi performante, capabile să facă față concurenței din U.E.

În fiecare localitate există 3 – 4 ferme de dimensiuni medii (în funcție de relief, de la câteva sute de ha în sus), în stare să desfășoare o activitate economică profitabilă și să genereze locuri de muncă. Însă în cele mai multe cazuri, aceste locuri de muncă sunt la negru sau în regim ziler, ceea ce nu permite o protecție adecvată a lucrătorilor.

Competitivitatea este în general redusă iar dificultățile majore ale celor mai multe ferme de la nivelul comunelor țin de nivelul scăzut al subvențiilor, acordarea tardivă a acestora și gradul scăzut de tehnologizare a proceselor agricole. În zonele în care sistemele de irigații funcționează se poate vorbi de un real avantaj competitiv.

Există însă și ferme la standard european, unde investițiile au creat productivitate și competitivitate. Paradoxal, acolo unde există investiții străine în agricultură sau zootehnie, criza locurilor de muncă nu dispare, pentru că astfel de investiții absorb un număr redus de persoane calificate de pe piață, datorită tehnologizării ridicate a proceselor de la nivelul fermei.

Problema fundamentală a producătorilor agricoli este lipsa de competitivitate și desfacerea produselor, în condițiile în care intermediarii controlează distribuția și comerțul en-detail. Crearea unor centre en-gross de colectare și valorificare a produselor agricole ar putea fi o soluție. Asocierea și comasarea micilor proprietăți ar permite proprietarilor de terenuri să facă investiții și să ajungă la un nivel de productivitate care să le permită supraviețuirea pe o piață concurențială. Din păcate, există o teamă manifestă față de asociere, justificată prin istoria recentă a colectivizării. Deși e o opinie mai degrabă izolată, unii lideri locali chiar văd în modelul CAP-urilor sau IAS-urilor un model demn de urmat.

Activitatea non-agricolă este definită, de regulă, de comerțul produselor alimentare, panificație, prelucrarea lemnului, carmangerie, croitorie, service auto etc.

Distanța față de centrele urbane și lipsa infrastructurii locale, în special de transport este considerată de unii lideri locali ca fiind una dintre piedicile importante în dezvoltarea economiei locale.

Principalele surse de venit ale oamenilor din mediul rural sunt pensiile, ajutorul social, șomajul și salariul pentru pușinii funcționari din instituțiile publice (primărie, școală, poliție etc.). În unele localități din aria de referință, mai apropiate de zona urbană, există și o categorie de angajați în mediul urban care fac naveta zilnic la locul de muncă. În localitățile de acest tip există și mulți vârstnici care beneficiază de pensie, cei mai mulți dintre ei desfășurându-și activitatea, înainte de 1989, în marile întreprinderi din centrele urbane. Ambele categorii au un venit constant și reprezintă o piață semnificativă de consumatori pentru producătorii locali de bunuri și servicii.

PRIORITATI

Pentru valorificarea tuturor punctelor forte specifice zonei STEFAN CEL MARE, si implicit pentru o dezvoltare echilibrata a acestui teritoriu, prin analizele diagnostic si SWOT si, de asemenea, in urma unor consultari ale tuturor partenerilor grupului (publici, privati, ONG), au fost stabilite urmatoarele prioritati, ca si puncte cheie ale teritoriului

Prioritatea 1: Dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale, adecvarea cunostintelor profesionale si a programelor de formare

Prioritatea 2: Valorificarea si conservarea peisajului natural si cultural

Dezvoltarea turismului, protejarea mediului si valorificarea potentialului natural si cultural din zona STEFAN CEL MARE.

Prioritatea 3: Dezvoltarea economica durabila si incurajarea asocierii producatorilor locali

Prioritatile zonei STEFAN CEL MARE au fost stabilite de catre parteneri impreuna cu ceilalti actori cheie din teritoriu si reflecta analizele diagnostic si SWOT, dupa cum reiese de mai jos din prezentarea obiectivelor operationale necesare implementarii planului de dezvoltare locala:

Obiectivul 1. Imbunatatirea competitivitatii prin actiuni de formare-informare

- obiectiv in concordanta cu prioritatea 1;
- obiectiv in concordanta cu obiectivele masurii 111 (PNDR) si a masurii 431.2 (PNDR);

Obiectivul 2: Participarea grupului de actiune locala la proiecte de cooperare

- obiectiv in concordanta cu prioritatea 1;
- obiectiv in concordanta cu obiectivul masurii 431.2- PNDR;

Obiectivul 3. Sprijinirea transferului de autoritate in gospodariile agricole traditionale

- obiectiv in concordanta cu prioritatea 1;
- obiectiv in concordanta cu obiectivul masurii 112 PNDR;

Obiectivul 4. Reintroducerea in circuitul economic al terenurilor neproductive

- obiectiv in concordanta cu prioritatea 2;
- obiectiv in concordanta cu obiectivul masurii 221 - PNDR;

Obiectivul 5. Imbunatatirea conditiilor de viata pentru populatie

- obiectiv in concordanta cu prioritatea 2;

Obiectivul 6. Dezvoltarea activitatilor turistice (in zona grupului de actiune locala STEFAN CEL MARE care sa contribuie la cresterea numarului de locuri de munca si a veniturilor alternative, precum si la cresterea atractivitatii spatiului rural)

- obiectiv in concordanta cu prioritatea 2;
- obiectiv in concordanta cu obiectivul masurii 313 si prin masura 431.2 - PNDR;

Obiectivul 7. Cresterea gradului de prelucrare a produselor agricole si forestiere

- obiectiv in concordanta cu prioritatea 3;
- obiectiv in concordanta cu obiectivul masurii 123 - PNDR;

Obiectivul 8. Diversificarea ofertelor turistice si de petrecere a timpului liber

- obiectiv in concordanta cu prioritatea 3;
- obiectiv in concordanta cu obiectivul masurii 313 - PNDR;

Obiectivul 9. Dezvoltarea durabila a economiei rurale prin activitati non-agricole (in scopul cresterii numarului de locuri de munca si a veniturilor aditionale).

- obiectiv in concordanta cu prioritatea 3;
- obiectiv in concordanta cu obiectivul masurii 312 si prin masura 431.2- PNDR;

Obiectivul 10. Modernizarea exploataretilor agricole

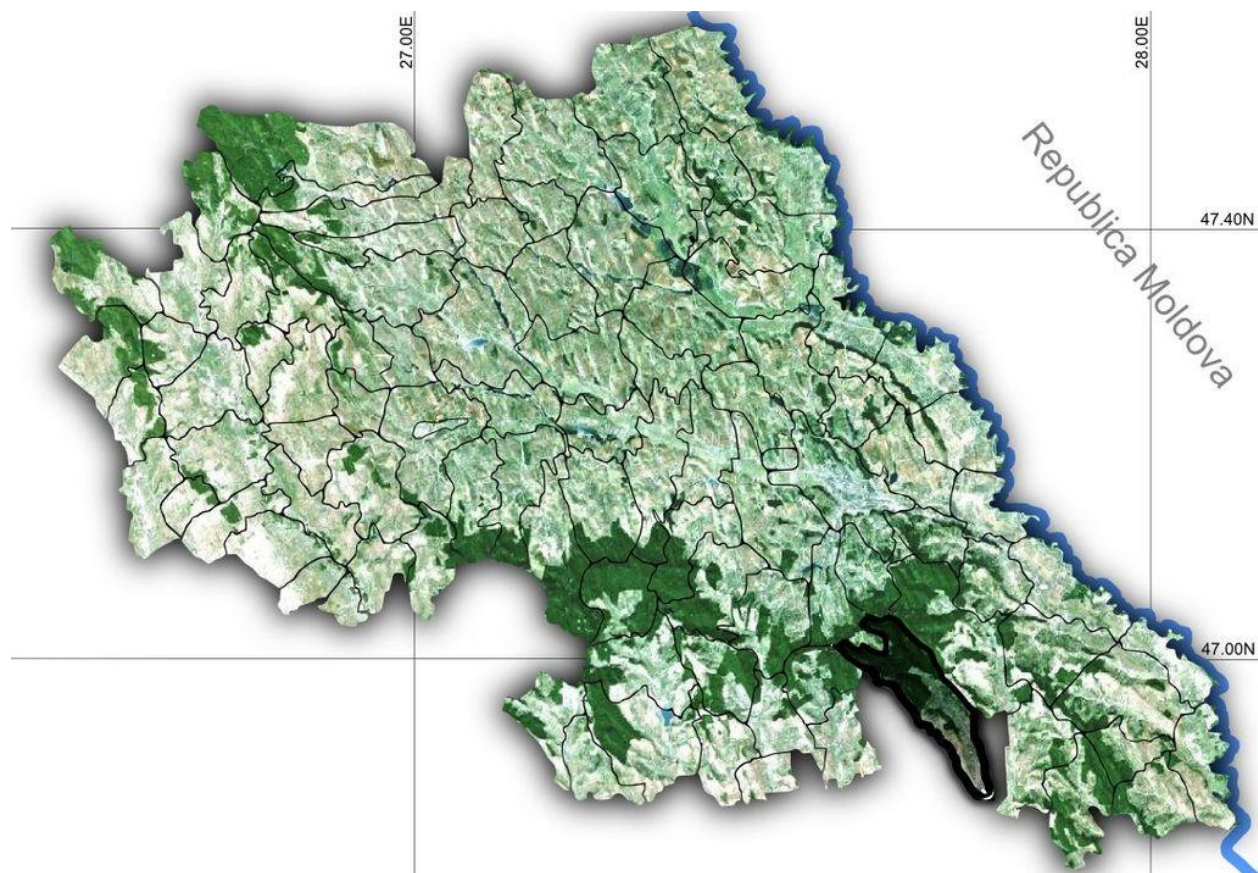
- obiectiv in concordanta cu prioritatea 3;
- obiectiv in concordanta cu obiectivul – masurii 121 PNDR;

Obiectivul 11. Transformarea fermelor de semisubzistenta in ferme economice

- obiectiv in concordanta cu prioritatea 3;
- obiectiv in concordanta cu obiectivul masurii 141 . PNDR;

Asadar, obiectivele operationale necesare implementarii Planului de Dezvoltare Locala au fost alese in concordanta cu prioritatile stabilite anterior si reflecta analizele diagnostic si SWOT ale teritoriului STEFAN CEL MARE.

II.6. CONTEXTUL LOCAL DE DEZVOLTARE DURABILĂ A COMUNEI DOBROVĂȚ

PREZENTAREA GENERALĂ A COMUNEI DOBROVĂȚ

Comuna se află la marginea de sud a județului, la limita cu județul Vaslui, în sectorul central-nord-estic al Podișului Central Moldovenesc —subunitate a Podișului Moldovei. Este străbătută de șoseaua județeană DJ247, care o leagă spre nord de Schitu Duca (unde se termină în DN24 și spre sud în județul Vaslui de Codăești, Dănești, Zăpodeni și Ștefan cel

Mare (unde se termină în DN15D). În comuna Dobrovăț se află pădurea Pietrosu, arie protejată de tip forestier în care sunt ocrotite specii de fag, carpen și tei argintiu.

Spre marginea de sud a unor păduri dese, într-o poiană mare de pe valea pârâului Dobrovăț, afluent pe dreapta al râului Vasluiet (din bazinul hidrografic al râului Bârlad), s-au concentrat așezări omenești din cele mai vechi timpuri. Fosta poiană își mai păstrează încă înfățișarea ei de altădată, dar este larg deschisă către sud-est, unde se întinde țarina cu pășuni, fânețe și terenuri agricole, valorificate complex de către populația locală.

Comuna Dobrovăț se află la circa 25 km de centrul orașului Iași. La sud și la vest se mărginește cu comunele Codăești și Tăcuta din județul Vaslui, la nord-vest cu comunele Grajduri și Ciurea din județul Iași, înspre nord se află comuna Bârnova, iar spre nord-est și est se învecinează cu comunele Schitu Duca și Ciorțești din județul Iași. Între limitele astfel prezentate, suprafața comunei Dobrovăț este de 9.300 ha, situându-se între comunele mici din județul Iași.

Forma teritoriului administrativ al comunei Dobrovăț este aceea a unui triunghi neregulat, orientat de la nord-vest, lung de aproape 23 km și cu latimea medie de 4,7 km.

Relieful

Înălțimea reliefului de aici se înscrie între valorile altitudinale existente în Podișul Central Moldovenesc : 416 m altitudine absolută în dealul Rotunda , situat în partea de nord-vest a comunei și 146 m altitudine absolută , în șesul pârâului Dobrovăț , la marginea de sud-est a comunei; deci o diferență de înălțime de 270 m.

Fragmentarea reliefului- adică desimea văilor sau a culmilor principale – este de circa 2 km în partea de nord-vest a comunei, de aproape 1,5 km spre marginea nordică și de circa 4 km la marginea sudică, iar în partea extrem sudică se reduce la 2,5 km.

Energia reliefului- adică adâncimea văilor principale- este modestă : 100-110 m în partea de nord-vest a comunei, 210 m spre marginea nordică , numai 135 m spre marginea de sud-est. În partea de nord-vest și centrală a comunei predomină dealurile-platou , de origine structurală și erozivă, unde fața reliefului aproape corespunde cu înclinarea spre sud-sud-est a straturilor geologice, iar întinderile cu aspect de platou se întâlnesc peste tot pe marile înălțimi, având lățimi de 400 până la 110 m (pe culmea dealurilor Rotunda, Perju, Podișul , Calina , Lacu etc).

Pe unele din aceste platouri sunt mici depresiuni lacustre, în care apa ploilor abundente și a celei provenite din topirea zăpezilor staționează câteva zile, iar vegetatia are caracter hidrofil. Spre valea pârâului Dobrovăț și a principalilor săi afluenți, dealurile-platou se

continuă prin dealuri mai scunde , cu înfațișare de dealuri-coline , predominante mai ales spre marginea de sud-est a teritoriului comunei.

Procesele geomorfologice active au fost și mai sunt încă în desfășurare, din cauza despăduririlor, nechibzuite adesea, din trecut, ca și efectuării arăturilor de alta data, în curmezișul versanților de văi.

O formă de relief destul de vastă în cuprinsul teritoriului comunei Dobrovăț o constituie albiile majore, cu aspecte de șes. Cea mai întinsă albie majoră este a cea a pârâului Dobrovăț, care de la confluența cu pârâul Pietrosu și până la vărsarea în pârâul Rediu (pe teritoriul comunei Codăești), are o lățime ce variază între 400 și 750 m, iar înclinarea ei fiind de 3 m la km. Pe suprafața albiei majore a pârâului Dobrovăț sunt câteva grinduri joase și un ostrov alungit (șesul Velniței). În punctele de confluență a pârâielor afluate și a micilor rețele torențiale, sunt conuri de dejecție în miniatură, precum și acumulari deluvio-colviale , aduse de spălările și șiroirile de pe versanți. Forme de terase fluviale sunt slab realizate în bazinul hidrografic al pârâului Dobrovăț.

Condițiile climatice

Teritoriul comunei Dobrovăț are o clima temperat-continentală, de nuanță excesivă(uneori, iarna frigul este deosebit de aspru, iar vara, deși rar, sunt călduri aproape tropicale). Totuși padurea vastă moderează mult atât gerurile de iarnă, cât și căldurile de vară; umezeala aerului este sporită tot timpul, încât nici secetele nu sunt accentuate.

Principalele caracteristici ale climei comunei Dobrovăț sunt generate de situarea comunei în partea de est a României, în vecinătatea mării câmpii din sud-estul Europei, în cuprinsul Podișului Central-Moldovenesc, având o înălțime a reliefului de 146-416 m altitudine absolută, o întinsă suprafață acoperită cu păduri de foioase(circa 52 % din totalul comunei) și cu o deschidere largă spre sud-est.

Caracterul temperat al climei de aici este dat însa, fără îndoială, și de poziția latitudinală a teritoriului comunei (46°58'N) care face ca la solstițiu de vară razele de soare să cadă pe suprafețele orizontale ale reliefului sub un unghi de 66°, iar la solstițiu de iarnă, când soarele se ridică puțin deasupra orizontului, acest unghi să fie numai de 19°35'. La echinocțiile de primăvară și de toamnă unghiul format de razele solare cu suprafețele orizontale ale reliefului are o valoare de 43°02'- deci încălzirea aerului de deasupra este moderată. În aceste condiții, radiația solară globală are o valoare medie anuală de 117 Kcal/cm². Pe versanții cu expunere sudică, sud-estică și sud-vestică aceste unghiuri sunt mai mari cu 5-15° (dupa mărimea pantei versantului), iar pe versanții cu expunere nordică, nord-estică și nord-vestică, aceste unghiuri sunt cu tot atatea grade mai mici. De aici rezultă o diferențiere climaterică sesizată și de răspândirea vegetației.

În funcție de poziția latitudinală a comunei și de dinamica maselor de aer care circulă pe deasupra teritoriului de la est de Carpați, circulația care produce o anumită înourare a cerului, durata de strălucire a Soarelui pe cer are aici o valoare de 1900 ore anual (circa 43 % din durata anuală posibilă), cu un maxim în perioada caldă a anului (circa 1450 ore) și un minim în perioada rece a anului (500-550 ore), cu alte cuvinte la Dobrovăț se pot înființa panouri solare de captare a energiei termice naturale.

Temperatura aerului are o valoare medie anuală de 8,5-9°, cu un maxim mediu în luna iulie (19,5 °C) și un minim mediu în luna ianuarie (- 3,5 °C). Temperatura cea mai ridicată a aerului a atins +38 °C (în ziua de 10 august 1951), iar temperatura cea mai coborâtă a atins -31 °C (în noaptea de 20 decembrie 1954).

Pe șesul pârâului Dobrovăț, în perioada rece a anului cu calm atmosferic și cer senin, se produc inversiunile de temperatură ale aerului, din cauză că aerul rece și deci mai greu, de pe dealuri, coboară în șesul larg al pârâului Dobrovăț, unde staționând se răcește și mai tare producând brume și îngheț accentuat, care toamna timpuriu și primăvara târziu cauzează pagube însemnate culturilor. Un exemplu perfect l-a constituit fenomenul produs în noaptea de 21/22 mai 1952, când tot șesul pârâului Dobrovăț și majoritatea dealurilor joase au fost cuprinse de brumă și îngheț distrugător.

În comuna Dobrovăț vânturile nu au frecvența și viteza prea mare, deoarece teritoriul comunei este bine adăpostit de dealuri înalte și majoritatea bine împădurite. Mai frecvente și cu viteze mai accentuate sunt vânturile ce bat dinspre nord-vest, nord și nord-est, urmate de cele care suflă dinspre sud-sud-est, care înscriindu-se pe culoarul văii pârâului Dobrovăț își accelerează viteza. Față de situația dinamicii atmosferei din zona orașelor Iași și Vaslui, perioadele când nu bate vântul sunt mai dese (circa 36 % calm atmosferic anual). De aceea, aici numai în sectorul central și sudic al comunei se pot construi centrale eoliene (mori de vânt). Furtunile mari (vara) și viscocele puternice (iarna) au frecvență și intensitate reduse.

Precipitațiile atmosferice au o cantitate medie de 550-650 mm anual, cu un maxim în luna iunie (96 mm) și un minim în luna martie (28,3 mm). Ploile torențiale sunt frecvente spre sfârșitul primăverii și în lunile de vară. Astfel, în luna iulie 1969 a căzut la Dobrovăț o cantitate de 259,4 mm apă (259,4 l/m²)- de peste 2,6 ori cât media lunară - adevărat potop. Ploaia cea mai violentă s-a produs în ziua de 20 august 1972, când în câteva ore au căzut 126 l/m² (aproape dublu cât media lunară multianuală).

Pe altă parte, anii cu căderi de precipitații insuficiente sunt adesea menționați atât în relatările cetățenilor din localitate, cât și în lucrările de specialitate. Cea mai mare seceta a fost cea din anul 1946. Ea constituie o verigă dintr-un lanț mai vechi (1750,1815, 1873, 1903 și 1907). Seceta din 1946 a avut consecințe extrem de grave pentru că a urmat după alt

an, tot secetos, 1945. Anul 1946 a fost sărac în precipitații pentru aproape întreaga țară, deficitul minim de umiditate din sol fiind de 2000 m³ /hectar. Este considerat cel mai secetos an din întreg secolul nostru (în sens meteorologic) pentru că au căzut numai 76 % din precipitațiile anuale (477,1 mm față de 638 mm media pe țară).

Aria cu cel mai mare deficit de umiditate în sol, de peste 400 m³/hectar a cuprins aproape întregul Podiș Moldovenesc, unde este situată și localitatea Dobrovăț. Intensitatea mai mare a secetei s-a datorat deficitului de precipitații, temperaturii ridicate din cursul verii, cu un număr mare de zile tropicale (cu temperaturi de peste 30°) și nopți tropicale (cu peste 20 °C) și cu umezeala relativă a aerului extrem de scăzută. Pe întreg teritoriul comunei Dobrovăț recolta a fost compromisă. Grâul nu a mai ajuns la maturitate, iar porumbul s-a depreciat complet încă din perioada iunie-iulie. În intervalul 1963-1972, anul cel mai ploios a fost 1969(812,12 mm), iar cel mai sărac în precipitații a fost anul 1967 (424,3 mm).

Deși secetele sunt fenomene atmosferice obișnuite în raza comunei Dobrovăț, acestea nu sunt prea aspre, pădurea întinsa din apropiere domolind uscăciunea atmosferei. Ninsorile sunt în general îmbelșugate, iar în unii ani, ca în 1966- zăpada poate ajunge până la 2 m grosime și îmbracă tot cuprinsul. Prima zi de înghet se produce în jur de 25 octombrie – 5 noiembrie, iar ultima zi de înghet în jur de 15 martie – 5 aprilie. Stratul de zăpadă durează cu unele întreruperi 75 – 80 de zile pe an. Ploile cu grindină și zilele cu viscol au frecvență redusă. Deși teritoriul comunei Dobrovăț nu este prea întins, variația în înălțime a reliefului și fragmentarea lui determină o însemnata diferențiere climatică. De aceea aici se pot ușor delimita câteva tipuri de climat și anume:

- climatul dealurilor înalte, relieful mai înalt de 300 m altitudine absolută, unde temperatura aerului este cea mai coborâtă (8,5 °C medie anuală), precipitațiile sunt în jur de 650 mm anual, iar umezeala relativă a aerului este în jur de 78 – 82 % anual;
- climatul dealurilor joase (între 200 și 300 m altitudine absolută) cu temperatura aerului în jur de 9 °C media anuală, precipitațiile atmosferice ceva mai puține (550 mm anual) și umezeala relativă de 75 % anual;
- climatul șesului Dobrovăț cu frecvente inversiuni de temperatură ale aerului în perioada rece a anului și cu umezeala relativă a aerului sporită de evaporarea apei pârâului Dobrovăț și a terenurilor cu gârle și băltiri.

În cuprinsul dealurilor înalte și mai ales a celor joase, se formează așa numitele climate locale de versanți, însoriți, cei cu expunere spre sud, sud-est și sud-vest și versanții slab însoriți, cei cu expunere spre nord, nord-est și nord-vest, primii versanți având un climat mai cald iar ceilalți versanți au un climat mai răcoros. Prin caracteristicile sale, clima din

cuprinsul teritoriului comunei Dobrovăț corespunde desfășurării unei activități economice intense tot timpul anului.

Resursele de apă

Cu mici excepții, teritoriul comunei se suprapune bazinului hidrografic al pârâului cu același nume. Lung de aproximativ 28,5 km și o orientare de la nord-nord-vest spre sud-sud-est, pârâul Dobrovăț și afluentul său Poiana Lungă străbat teritoriul comunei prin mijloc pe o distanță de 24 km (pentru că pe o distanță de 3 km de la izvoare curge pe teritoriul comunelor Ciurea și Grajduri, iar 1,5 km de la vărsarea sa în pârâul Rediu curge pe teritoriul comunei Codăiești). Înclinarea patului său este mare de la izvoare până la confluența cu pârâul Nastea, sector unde coboară 15 – 30 m/km; de aici și până la confluența cu pârâul Pietrosu, înclinarea patului scade la 10 – 12 m/km, iar în aval de satul Dobrovăț înclinarea devine din ce în ce mai lină (circa 3 m/km). Această înclinare mică a patului pârâului Dobrovăț din cursul său mijlociu și inferior este scoasă în evidență de curgerea mai domoală a apei, de meandrele pe care le descrie patul său, de existența unor cursuri părăsite(gârle) și de prezența câtorva terenuri mlăștinoase și băltiri ce se formează pe șes după ploile mari ori după topirea grăbită a zăpezilor de peste iarnă.

Curgerea pârâului Dobrovăț este nepermanentă, în perioade de secetă debitul lui dispare aproape complet. Înghețul în perioada rece a anului începe, de obicei, după 15 noiembrie și durează, cu unele întreruperi, până la 15 martie, în total cam 80 – 100 zile pe an. Desi aluviunile (nisipuri, maluri argiloase etc) sunt abundente în aval de confluența cu pârâul Pietrosu, mineralizarea apei este redusă, încat este propice dezvoltării culturilor irigate și a folosirii ei în diverse trebuințe gospodărești.

Desfășurându-și bazinul hidrografic pe un teritoriu cu climat continental de nuanță excesivă, fenomenele de reducere a debitului din timpul anului sunt punctuate și de inundații datorită ploilor mari, care produc revărsări peste tot șesul sau a zăpezilor abundente, repede topite.

Dintre afluenții mai însemnați ai pârâului Dobrovăț amintim pe stânga pâraiele Pietrosu (7 km lungime), unit cu Vararia (3,5 km), Starminosul (5 km), Pahomia (2,6 km), Podu Popii(4 km), Chehan (1,5 km) și Hartopu (2 km), iar pe partea dreapta intalnim pâraiele Însurațelu (6 km), continuat cu Nastea (1,5 km) și Dobrovicior (5,5 km). Densitatea rețelei hidrografice variaza între 0,8 – 1,2 km/km² în sectorul nord-vestic și sud-estic al bazinului hidrografic și 1,5 – 1,6 km/km²- în sectorul central.

Pârâul Dobrovăț și afluenții acestuia își trag izvoarele din pânza de apă subterană de la baza calcarelor oolitice de Repedea care placheaza părțile înalte ale Podișului Central

Moldovenesc. Pe văile pârâului Dobrovăț și pe afluenții săi, se mai găsesc ape subterane cantonate la baza depozitelor deluviale de pe versanți și în șesul aluvionar al acestora.

Aceste ape sunt exploatate prin fântâni cu adâncimi de 8-10 m, cum sunt majoritatea fântânilor din Dobrovăț. Din punct de vedere calitativ, aceste ape fac parte din clasa D, apreciate ca ape nepotabile de gradul I, dar folosibile. O altă categorie de ape subterane o constituie apele cantonate în depozite sarmatice nisipoase, situate la adâncimi mai mari de 20 m și care sunt de calitate foarte bună. Din aceste surse se alimentează fântânile care au fost săpate lângă cimitirele din satele Moldoveni (având adâncime de 25 m și pereții din inele de beton armat) și Ruși (având adâncimea de 22 m și pereții din piatră extrasă din carierele locale). În prezent este exploatată o sursă de apă subterană din pădurea Buda care asigură alimentarea cu apă a fermei agricole de stat și a zonei de locuit și alta din versantul vestic al dealului Teiul de unde este adusă apa la cișmelele din curtea Ocolului Silvic și în curțile unor cetățeni.

Demografie

Conform recensământului efectuat în 2011, populația comunei Dobrovăț se ridică la 2.515 locuitori, în scădere față de recensământul anterior din 2002, când se înregistraseră 2.624 de locuitori. Majoritatea locuitorilor sunt români (98,25%). Pentru 1,75% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (97,5%). Pentru 1,75% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

Istorie

La sfârșitul secolului al XIX-lea, comuna făcea parte din plasa Crasna a județului Vaslui și era formată din satele Dobrovățu-Moldoveni, Dobrovățu-Ruși și Dumasca, cu o populație de 2777 de locuitori. În comună funcționau o moară de apă, o școală, două biserici și o mănăstire și un penitenciar, iar principalul proprietar de pământuri era Domeniile Coroanei. Anuarul Socec din 1925 o consemnează în plasa Codăești a aceluiași județ, având 3400 de locuitori și aceeași alcătuire.

În 1950, comuna a fost transferată raionului Codăești și apoi (după 1956) raionului Iași din regiunea Iași, iar în timp satele ei au fost comasate, formând un singur sat cu același nume ca și comuna. În 1968, comuna a trecut la județul Iași.

Monumente istorice

În comuna Dobrovăț se află mănăstirea Dobrovăț, ansamblu-monument istoric de arhitectură de interes național, datând din secolele al XVI-lea–al XX-lea, ansamblu alcătuit din biserica „Pogorârea Sfântului Duh” (1503–1504), biserica-paraclis „Sfântul Gheorghe” (1743), turnul-clopotniță (1743) și zidul de incintă (secolul al XVIII-lea).

În rest, alte patru obiective din comună sunt incluse în lista monumentelor istorice din județul Iași ca monumente de interes local. Trei dintre ele sunt situri arheologice:

- fortificația medievală timpurie „Palanca”, aflată la 3 km nord-vest de sat;
- situl de la „Cetățuie” (marginea de sud-vest a satului), cuprinzând trei așezări din perioada Latène (secolele al IV-lea–al III-lea, al III-lea–I î.e.n. și respectiv I î.e.n.–I e.n.);
- și situl de la „Tarlaua Velnița” (la 3 km sud de sat, pe dreapta drumului spre Codăești), sit ce conține urmele unei așezări daco-romane din secolul al IV-lea e.n. și ale unei așezări medievale din secolele al XVI-lea–al XVII-lea. Celălalt obiectiv,

clasificat ca monument de arhitectură, este biserica de lemn „Sfântul Pantelimon”, construită în 1797.

ANALIZA SWOT A COMUNEI DOBROVĂȚ

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ➤ apropierea de municipiul Iasi; ➤ colectarea, depozitarea gunoiului menajer asigurată ; ➤ comuna dispune de electricitate 90%; ➤ iluminatul stradal exista in proportie de 90%; ➤ exista scoli si gradinite modernizate; ➤ exista camin cultural; ➤ exista dispensar medical; ➤ exista farmacie ➤ peste 50% din populația ocupată din mediul rural este ocupată în agricultură; ➤ costuri relative reduse ale muncii, comparativ cu alte țări din UE; ➤ existența practicilor agricole tradițional extensive; ➤ nivel scăzut al utilizării substanțelor chimice în agricultură; ➤ poluare scăzută a solului și condiții relative bune de mediu; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ inexistența unei rețele de canalizare a comunei; ➤ servicii sociale insuficient dezvoltate; ➤ inexistența spațiilor de cazare a turiștilor; ➤ rentabilitate scăzută a agriculturii din cauza fărâmițării terenurilor; ➤ inexistența exploatațiilor agricole de mari dimensiuni; ➤ imposibilitatea utilizării metodelor moderne de exploatare a pământului; ➤ slaba irigare a terenurilor agricole; ➤ inexistența activităților industriale; ➤ sectorul IMM – inca slab dezvoltat;

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE
PREVIZIUNE 2015 -2020**

<ul style="list-style-type: none"> ➤ existența resurselor naturale și a produselor locale; ➤ potențial turistic ridicat ➤ bogăția moștenirii rurale (tradiții, arhitectură specifică) ➤ afilierea într-o structura asociativa precum GAL Stefan cel Mare care generează proiecte de dezvoltare microregională/locală; ➤ situata in zona de frontiera 	
<p>OPORTUNITATI</p>	<p>AMENINTARI</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ cuprinderea comunei Dobrovăț în Zona Metropolitană Iasi; ➤ sprijin financiar oferit de UE pentru renovarea satelor și dezvoltarea sectorului agricol; ➤ sprijin financiar oferit de UE, prin Fondul Social European pentru pregătirea profesională a lucrătorilor din agricultură; ➤ preocuparea tot mai crescută a populației din mediul urban, atât din România cât și din UE, pentru produse tradiționale și ecologice și pentru turismul rural și agroturism; ➤ creșterea puterii de cumpărare în 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ practicarea agriculturii de subzistență ca urmare a rezistenței populației la schimbare; ➤ dezvoltarea limitată a sectorului industrial autohton; ➤ fenomene meteo extreme care pot produce alunecari de teren, eroziuni ale solurilor, degradări de locuințe și așezăminte cultural-religioase; ➤ îmbătrânirea accentuată a populației comunei ca urmare a ratei scăzute a natalității și a migrației; ➤ persistența unui decalaj educațional între mediul urban și cel rural cu efecte negative directe asupra cifrei

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE
PREVIZIUNE 2015 -2020**

<p>mediul urban are efecte de creștere a veniturilor din agroturism, turism rural și a producătorilor de produse tradiționale, ecologice și bio;</p> <ul style="list-style-type: none">➤ utilizarea energiei regenerabile provenite din biomasă și reziduri➤ Oportunități de cooperare transfrontalieră cu Republica Moldova	<p>de școlarizare;</p> <ul style="list-style-type: none">➤ creșterea competiției în domeniul produselor agricole, ce poate defavoriza unele sectoare tradiționale care nu ating standardele de calitate ale pieței unice;➤ dezechilibrele balanței comerciale cu accent pe importuri de produse alimentare care periclitează valorificarea produselor autohtone la prețuri eficiente (aducătoare de profit).
---	---

III. ABORDAREA STRATEGICĂ PROPUȘĂ PENTRU ORIZONTUL DE PREVIZIUNE 2015-2020

Dezvoltarea armonioasă și durabilă reprezintă realizarea unei calități mai bune a vieții în prezent, fără a compromite șansa generațiilor viitoare la un trai cât mai bun. Aceasta înseamnă realizarea unui echilibru între dezvoltarea economică, cea socială și protecția mediului înconjurător.

În viziunea dezvoltării durabile, progresul integrează obiective imediate și pe termen lung, acțiuni locale și globale, probleme economice și de mediu, toate fiind inseparabile.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI DOBROVAT IN ORIZONTUL DE PREVIZIUNE 2015 -2020

Astfel, în viziunea de dezvoltare a comunei Dobrovăț se propune ca aceasta să devină până în anul 2020 o comunitate dinamică și competitivă, în care bunăstarea să fie resimțită de către toți locuitorii săi, iar inițiativele antreprenoriale să fie susținute de către administrația publică locală prin oferirea de servicii publice la standarde europene.

PORTOFOLIUL DE PROIECTE AL COMUNEI DOBROVĂȚ PENTRU ORIZONTUL DE PREVIZIUNE 2015-2020

1. Construire sistem de alimentare cu apă/ rețea de canalizare pentru apă uzată – program derulat de ApaVital- CJ Iași - POS Mediu 2
2. Reabilitare și modernizare a infrastructurii pietonale a drumurilor sătești și comunale
3. Reabilitare și modernizare a infrastructurii de drumuri sătești, comunale și de exploatație
4. Lucrări privind întreținerea periodică a drumurilor publice
5. Întreținerea curentă a podurilor, pasajelo, podețelor aferente drumurilor prin reciclarea in situ a îmbrăcăminților asfaltice
6. Reparații curente prin îmbrăcăminți asfaltice ușoare
7. Amenajarea de căi de circulație pentru bicicliști pe trasee pentru cicloturism
8. Investiții de extindere a sistemului de alimentare cu apă și canalizare
9. Extinderea și modernizarea infrastructurii de furnizare a curentului electric și a iluminatului public
10. Dezvoltarea infrastructurii de alimentare cu gaze naturale
11. Extinderea și modernizarea infrastructurii de colectare, procesare și depozitare deșeuri
12. Promovarea construcției parcurilor de producere a energiei electrice din surse regenerabile
13. Instalarea sistemelor de producere și distribuție a energiei electrice și termice din surse regenerabile pentru clădirile instituțiilor publice
14. Amenajarea domeniului public prin spații de calitate, proiecte de iluminat public și amenajare peisagistică
15. Identificarea soluțiilor optime de operare a patrimoniului și realizarea de investiții de modernizare și de dotare a acestuia
16. Dezvoltarea infrastructurii de sprijin pentru mediul de afaceri, a centrelor

de transfer tehnologic, a infrastructurii pentru structurile de tip cluster etc.

17. Crearea de parteneriate pentru sprijinirea și dezvoltarea inițiativei antreprenoriale
18. Reabilitarea, conservarea și valorificarea obiectivelor de patrimoniu în vederea dezvoltării turismului
19. Amenajarea pentru activități turistice a siturilor naturale și a antropice cu potențial
20. Activități de promovare a potențialului turistic local
21. Creșterea competitivității agriculturii prin înființarea structurilor asociative (asociații, grupuri de producători) pentru servicii conexe producției agricole (colectare, depozitare, procesare, marketing, lobby, irigații etc)
22. Promovarea și susținerea parteneriatelor între procesatori și producătorii agricoli înscrisi în diferite forme asociative
23. Facilitarea definitivării acțiunilor prevăzute de legile fondului funciar
24. Adoptarea unui sistem geografic informațional pentru gestionarea bazelor de date cu caracter teritorial și pentru creșterea eficienței și operativității în emiterea de autorizații și documentații de urbanism
25. Facilitarea realizării cadastrului digital în vederea îmbunătățirii datelor disponibile și serviciilor aferente pentru cetățeni, societăți comerciale, organizații non-guvernamentale și alte instituții publice
26. Facilitarea realizării piețelor agroalimentare sezoniere sau permanente
27. Organizarea de târguri de produse tradiționale și țărănești
28. Sprijinirea dezvoltării de centre de colectare, prelucrare și procesare a produselor agricole
29. Sprijinirea educației antreprenoriale și a tinerilor întreprinzători din domeniile agricole și domeniile conexe
30. Realizarea și derularea unei campanii de marketing, precum și stabilirea unui pachet de facilități pentru atragerea de investitori
31. Promovarea comunei la targuri și evenimente de specialitate
32. Formarea personalului din administrația publică locală
33. Investiții privind dezvoltarea infrastructurii sociale
34. Îmbunătățirea calității și eficienței furnizării serviciilor sociale
35. Dezvoltarea serviciilor sociale orientate spre promovarea autonomiei persoanelor vulnerabile și favorabile incluziunii sociale

- 36. Creșterea gradului de responsabilizare a comunității locale pentru crearea/menținerea serviciilor sociale de prevenire a situațiilor de risc și de vulnerabilitate**
- 37. Modernizarea și dotarea unităților școlare**
- 38. Modernizarea și dotarea unităților sanitare de importanță locală**
- 39. Îmbunătățirea nivelului de conformare a deciziilor administrative locale cu prevederile legislației de mediu în vigoare**
- 40. Construirea, implementarea și certificarea Sistemelor de Management Integrat în cadrul primăriei**
- 41. Promovarea colectării separate la sursă a deșeurilor biodegradabile în vederea producerii de compost**
- 42. Promovarea dezvoltării industriilor de prelucrare/ valorificare a deșeurilor**
- 43. Creșterea nivelului de conștientizare și de instruire a populației și autorităților locale din comună cu privire la problematica specifică a protecției mediului**

